

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**VPLIV INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE NA DRUŽBENO
DINAMIKO V ŠTUDENTSKIH ORGANIZACIJAH**

Ljubljana, september 2024

MAJA SUŠNIK

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Sušnik Maja, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Vpliv informacijske tehnologije na družbeno dinamiko v študentskih organizacijah, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem red. prof. dr. Matejem Černetom,

IZJAVLJAM,

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi;
11. da sem preverila verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA.....	3
2.1	Razvoj informacijske tehnologije	3
2.2	Vpliv informacijske tehnologije na poslovanje in komunikacijo	5
2.2.1	Sprememba komunikacijske hierarhije	6
2.2.2	Porast uporabe informacijske tehnologije skozi leta	6
2.2.3	Uporaba in vpliv družbenih omrežij	7
2.3	Tveganja, priložnosti in izzivi v digitalni dobi	8
2.3.1	Tveganja	8
2.3.2	Priložnosti in izzivi.....	9
2.4	Vloga informacijske tehnologije v neprofitnih organizacijah	11
3	KONTEKST ŠTUDENTSKIH ORGANIZACIJ	11
3.1	Neprofitne organizacije	11
3.1.1	Delovanje neprofitnih organizacij	12
3.2	Študentske organizacije.....	13
3.2.1	Zgodovina študentskega organiziranja	14
3.2.2	Študentska organizacija Slovenije	16
3.2.3	Zveza študentskih klubov Slovenije	16
3.2.4	Delovanje študentskih organizacij v Sloveniji	17
4	DRUŽBENA DINAMIKA IN DIGITALIZACIJA.....	18
4.1	Kako IT vpliva na družbeno dinamiko	18
4.2	Generacija Z in njihov odnos do digitalnih tehnologij.....	19
4.3	Preobremenjenost z informacijami	20
5	EMPIRIČNA RAZISKAVA	21
5.1	Namen in cilj raziskovalnega dela	21
5.2	Metodologija.....	22
5.2.1	Metodološko ozadje raziskave	22
5.2.2	Raziskovalna vprašanja in njihovo pojmovanje	23
5.3	Intervju	25
5.3.1	Izbor intervjuvancev	26

5.3.2	Potek in izvedba intervjujev	26
5.3.3	Predstavitev intervjuvancev	27
5.3.4	Analiza intervjujev s trenutnimi predstavniki študentskih organizacij	31
5.3.4.1	<i>Kodiranje besedila in določitev tematskih mrež</i>	31
5.3.4.2	<i>Tematska mreža 1: Vpliv informacijske tehnologije na vodenje in vključenost v študentskih organizacijah</i>	33
5.3.4.3	<i>Tematska mreža 2: Digitalna transformacija v študentskih organizacijah</i>	34
5.3.4.4	<i>Tematska mreža 3: Spreminjanje komunikacijskih tokov zaradi digitalizacije</i>	37
5.3.4.5	<i>Tematska mreža 4: Varnost in etika pri uporabi informacijske tehnologije v študentskih organizacijah</i>	39
5.3.5	Analiza intervjujev z bivšimi predstavniki študentskih organizacij	41
5.3.6	Povzetki vsebine tematskih mrež	45
6	DISKUSIJA, OMEJITVE IN PRIPOROČILA ZA NADALJNJE RAZISKOVANJE	47
6.1	Interpretacija ugotovitev in doprinos na znanstveno-teoretičnem področju	47
6.2	Praktična priporočila	53
6.3	Omejitve in priporočila za nadaljnje raziskovanje	54
7	SKLEP	55
	LITERATURA IN VIRI	56
	PRILOGE	62

KAZALO TABEL

Tabela 1: Trenutni predstavniki študentskih organizacij	29
Tabela 2: Bivši predstavniki študentskih organizacij	30
Tabela 3: Oblikovanje tematskih mrež – trenutni predstavniki študentskih organizacij	32
Tabela 4: Oblikovanje tematskih mrež – bivši predstavniki študentskih organizacij	42

KAZALO SLIK

Slika 1: Dostop do interneta v gospodinjstvih od 2007 do 2023	7
Slika 2: Tematska mreža 1 – Vpliv informacijske tehnologije na vodenje in participacijo v študentskih organizacijah	34
Slika 3: Tematska mreža 2 – Digitalna transformacija v študentskih organizacijah	36

Slika 4: Tematska mreža 3 – Spreminjanje komunikacijskih tokov zaradi digitalizacije ...	38
Slika 5: Tematska mreža 4 – Varnost in etika pri uporabi informacijske tehnologije v študentskih organizacijah	41

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Vprašanja za intervjuje s trenutnimi predstavniki študentskih organizacij	1
Priloga 2: Vprašanja za intervjuje z bivšimi predstavniki študentskih organizacij	2
Priloga 3: Povzetek intervjuja 1	3
Priloga 4: Povzetek intervjuja 2	4
Priloga 5: Povzetek intervjuja 3	5
Priloga 6: Povzetek intervjuja 4	6
Priloga 7: Povzetek intervjuja 5	7
Priloga 8: Povzetek intervjuja 6	8
Priloga 9: Povzetek intervjuja 7	9
Priloga 10: Povzetek intervjuja 8.....	10
Priloga 11: Povzetek intervjuja 9.....	11
Priloga 12: Povzetek intervjuja 10.....	12
Priloga 13: Povzetek intervjuja 11.....	13

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

DNŠ – Društvo novomeških študentov

IT – informacijska tehnologija

ŠKIS – Zveza študentskih klubov Slovenije

ŠOS – Študentska organizacija Slovenije

UI – Umetna inteligenca

1 UVOD

Digitalizacija je v sodobnem času pomembno spremenila načine komuniciranja, delovanja in sodelovanja v organizacijah, kar ni izjema niti v študentskih organizacijah (Dewett in Jones, 2001). Vse organizacije trenutno poslujejo v digitalnem gospodarstvu, kjer digitalna infrastruktura zagotavlja globalno platformo, na kateri se ljudje povezujejo, komunicirajo in iščejo informacije (Rainer in drugi, 2007). Vsekakor je pri poslovanju in uporabi informacijske tehnologije (v nadaljevanju IT) pomembno, da znamo tehnologijo uporabljati v prid organizaciji ter s tem prehiteti konkurenco. Če želijo biti organizacije s tega vidika uspešne, morajo veliko sredstev nameniti konstantnemu nadgrajevanju, ki se občuti tudi kot breme, ki ga organizacija sprejme v prid poslovanja. Tehnološki trendi so trenutno tako intenzivni, da jih težko primerjamo z drugo vejo tehnike (Erjavec in drugi, 2023). S tem spoznanjem nastopi veliko tveganj, hkrati pa tudi priložnosti in izzivov, ki jih morajo organizacije zaznati, če želijo delovati in obstati na trgu.

Študentske organizacije imajo v Sloveniji velik pomen in tudi bogato zgodovino (Pirjevec, 2022). Krovna organizacija je Študentska organizacija Slovenije (v nadaljevanju ŠOS), katere naloga je zagovarjanje pravic študentov, organiziranje različnih dogodkov ter nudenje informacij in storitev študentom (Božnar, 2013). ŠOS si prizadeva izboljšati študijske pogoje, socialni položaj študentov ter razvijati obštudijske in interesne dejavnosti z aktivnim sodelovanjem pri oblikovanju nacionalne politike in programov na področju visokošolskega izobraževanja, štipendiranja, študentskega bivanja in dela (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

Študentske organizacije so v preteklosti imele ključno vlogo pri zastopanju interesov študentov, njihov način delovanja pa se je z razvojem digitalne tehnologije korenito spremenil. Digitalna orodja spreminjajo delovanje študentskih organizacij, zlasti v povezavi z generacijo Z, ki je tehnološko pismena in pričakuje večjo uporabo sodobnih tehnologij pri vsakodnevnem delovanju (Serbanescu, 2022). Tehnologija ne le da olajša opravljanje nalog, temveč tudi globoko vpliva na družbene strukture in odnose (Mutekwe, 2012). S tem nasprotjem se srečujemo skozi celotno magistrsko delo ter poskušamo osvetliti prednosti in tudi slabosti, ki jih prinaša IT.

V magistrskem delu smo se usmerili v raziskovanje, kako IT vpliva na globlji pomen obstoja študentskih organizacij. Raziskali smo vpliv IT na vrednote, obnašanje in norme v študentskih organizacijah. Posvetili smo se komunikaciji, sodelovanju članov in tudi varnosti podatkov, s katerimi organizacije razpolagajo. Magistrsko delo tako ponuja poglobljen vpogled v vlogo digitalizacije v študentskih organizacijah ter prispeva k boljšemu razumevanju vpliva tehnologije na njihove organizacijske in komunikacijske prakse, pri čemer izpostavlja tako izzive kot tudi priložnosti, s katerimi se te organizacije soočajo.

Namen magistrskega dela je celovito raziskati vpliv IT na družbeno dinamiko v študentskih organizacijah v Sloveniji ter identificirati ključne izzive in priložnosti, s katerimi se te organizacije soočajo v procesu digitalne transformacije. Raziskava si prizadeva za poglobljeno razumevanje, kako uvajanje digitalnih orodij in tehnoloških inovacij oblikuje organizacijsko kulturo, komunikacijo ter izvajanje dejavnosti v študentskih organizacijah.

Magistrsko delo je sestavljena iz več ciljev, in sicer:

- raziskati, kako vpeljava IT spreminja vrednote, obnašanje in norme v študentskih organizacijah ter kako to vpliva na njihovo kulturo;
- raziskati vpliv digitalnih orodij na komunikacijo v študentskih organizacijah, prepoznati težave in možnosti, ki jih prinaša digitalizacija, komunikacije med člani, vodstvom ter tudi zunanjimi sodelujočimi;
- raziskati, kako IT vpliva na vključenost članov v študentskih organizacijah ter kako digitalna orodja lahko spodbujajo ali omejujejo aktivno sodelovanje;
- preučiti izzive in ukrepe glede varovanja podatkov v digitalnem okolju študentskih organizacij, vključno s spoštovanjem zasebnosti, etičnostjo ter varnostjo shranjenih informacij;
- najti načine, kako ohraniti klasične vrednote študentskih organizacij ob prilagajanju novostim v digitalnem okolju.

S pomočjo navedenih ciljev magistrskega dela prispeva k poglobljenemu razumevanju dinamike med IT in študentskimi organizacijami ter podaja priporočila za uspešno implementacijo digitalnih rešitev.

V okviru magistrskega dela smo določili pet raziskovalnih vprašanj, na katera smo iskali odgovore skozi teoretični in empirični del raziskave. V poglavju 5.2.2 smo podrobneje konceptualizirali in pojasnili ta vprašanja.

Magistrsko delo je sestavljeno iz šestih glavnih poglavij, ki sistematično obravnavajo ključne teme raziskave, ter empiričnega dela. Prvi del, ki ga sestavljajo tri poglavja, se osredotoča na proučevanje in analizo teoretičnih vidikov obravnavanih tematik, pri čemer smo se opirali na domačo in tujo znanstveno literaturo. Drugi del pa zajema izvedbo in analizo kvalitativne empirične raziskave.

Teoretični del magistrskega dela je razdeljen v tri sklope. V prvem poglavju z naslovom Informacijska tehnologija obravnavamo razvoj IT ter njen vpliv na poslovanje in komunikacijo. Poglavje je razdeljeno na več delov; najprej predstavimo zgodovinski pregled razvoja IT, nato analiziramo, kako je IT preoblikovala komunikacijske hierarhije in povečala uporabo družbenih omrežij, ter raziskujemo tveganja, priložnosti in izzive, ki jih prinaša digitalna doba, s posebnim poudarkom na neprofitnih organizacijah, kamor sodijo tudi študentske organizacije. V drugem poglavju z naslovom Kontekst študentskih organizacij se osredotočamo na vlogo neprofitnih organizacij, zgodovino študentskega organiziranja v Sloveniji ter delovanje študentskih organizacij, vključno z njihovo organizacijsko strukturo

in povezovanjem na državni ravni. Podrobneje predstavimo tudi Študentsko organizacijo Slovenije in Zvezo študentskih klubov Slovenije (v nadaljevanju ŠKIS). Tretje poglavje Družbena dinamika in digitalizacija preučuje, kako IT vpliva na družbene odnose znotraj študentskih organizacij, s posebnim poudarkom na vplivu digitalizacije na komunikacijske vzorce, delovanje generacije Z in problem preobremenjenosti z informacijami.

Jedro magistrskega dela predstavlja empirična raziskava (četrto poglavje), kjer podrobno opisujemo izvedbo raziskave, osredotočene na vpliv digitalizacije na študentske organizacije. Poglavje vključuje namen in cilje raziskave, opis metodološkega ozadja, raziskovalna vprašanja in poglobljeno analizo podatkov, zbranih z intervjuji s trenutnimi in bivšimi predstavniki študentskih organizacij. S tem pridobimo vpogled v aktualno stanje digitalizacije znotraj teh organizacij. V petem poglavju interpretiramo ključne ugotovitve raziskave, predstavimo teoretični doprinos ter opišemo omejitve raziskav. V tem poglavju podamo tudi priporočila za nadaljnja raziskovanja na tem področju.

Delo zaključujemo s sklepom, kjer povzemamo glavne ugotovitve raziskave ter podamo ključna priporočila za študentske organizacije v zvezi z uspešno implementacijo digitalnih rešitev in ohranjanjem organizacijske kulture v digitalni dobi.

2 INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

IT zajema širok spekter komunikacijskih medijev in naprav, ki povezujejo informacijske sisteme in ljudi, lahko se uporablja za izboljšanje kakovosti in pravočasnosti organizacijske inteligence in odločanja, s čimer se spodbuja organizacijska učinkovitost. Danes je IT postal primarno sredstvo za obvladovanje in zmanjševanje negotovosti, povezanih s proizvodnimi in administrativnimi procesi, zato vidimo tehnologijo in IT kot neločljivo povezani (Dewett in Jones, 2001).

Vse organizacije trenutno poslujejo v digitalnem gospodarstvu, kjer digitalna infrastruktura zagotavlja globalno platformo, na kateri se ljudje povezujejo, komunicirajo in iščejo informacije (Rainer in drugi, 2007). V organizacijah IT predstavlja enega izmed najpomembnejših virov, ki ga morajo učinkovito obvladovati, in se neprestano soočati s spremembami ter varovanjem informacij, ki nastajajo v sklopu le te. Pomembno je, da ima organizacija usposobljene ljudi, ki se ukvarjajo z obnavljanjem in varovanjem, prav tako pa morajo biti ustrezno izobraženi tudi uporabniki sami (Erjavec in drugi, 2023).

2.1 Razvoj informacijske tehnologije

Zgodovina IT sega kar daleč nazaj, ko so starodavne civilizacije uporabljale primitivne metode za obdelovanje informacij. Prve znane korake so naredili v Mezopotamiji in antični Kitajski, kjer je abakus služil kot pripomoček za računanje. V 17. stoletju je Blaise Pascal razvil Pascalino, mehanski kalkulator, ki je omogočal osnovne aritmetične operacije, s tem

pa je postavil tudi temelje za kasnejši razvoj računalništva (Butler, 1998). Kasneje, v 20. letih 19. stoletja, je Charles Babbage zasnoval koncept analitičnega stroja, ki je bil predhodnik sodobnih računalnikov, vendar v njegovem življenju nikoli ni bil popolnoma izdelan (Awati, 2021).

V 20. stoletju so se začeli dogajati pomembni preboji, ki so zaznamovali začetek moderne IT. Prvi elektronski računalnik, ki so ga poimenovali ENIAC, je bil razvit leta 1946 na Univerzi v Pensilvaniji in je bil zmožen izvajati kompleksne izračune. ENIAC je tehtal 30 ton in zasedel 1800 kvadratnih metrov prostora. Ta naprava, ki je uporabljala več kot 17.000 vakuumskih cevi, je pokazala potencial elektronskih računalnikov in postavila temelje za prihodnje inovacije (Shambhavi in drugi, 2023). V petdesetih letih so bili izumljeni tranzistorji, ki so omogočili zmanjšanje računalnikov in izboljšanje njihove zanesljivosti. Ta tehnološki napredek je pripeljal do razvoja prvih komercialnih računalnikov, kot je UNIVAC I, ki je bil uporabljen za obdelavo podatkov v podjetjih in vladnih agencijah (Butler, 1998).

Šestdeseta leta so prinesla nadaljnje inovacije z razvojem integriranih vezij, ki so združila več tranzistorjev na enem čipu. Ta tehnologija je omogočila izdelavo manjših in zmogljivejših računalnikov. V istem desetletju je bil razvit ARPANET, predhodnik interneta, ki ga je financirala ameriška agencija DARPA. Cilj ARPANET-a je bil omogočiti komunikacijo med različnimi raziskovalnimi institucijami in univerzami. Ta mreža je postavila temelje za kasnejši razvoj interneta in digitalne komunikacije, ki je revolucionirala način izmenjave informacij in povezovanja ljudi po vsem svetu (Perry in drugi, 1988).

Do začetka osemdesetih letih prejšnjega stoletja so bili računalniki predragi za osebno rabo. IBM je leta 1981 predstavil svoj prvi osebni računalnik, IBM PC, ki je hitro postal standard v industriji. Operacijski sistemi, kot sta MS-DOS in kasneje Windows, so omogočili enostavnejšo uporabo računalnikov za širšo javnost. V tistem času sta nastala tudi programa Excel in Word, ki jih po vsem svetu uporabljamo še danes. Hkrati je razvoj omrežnih tehnologij omogočil povezovanje računalnikov v lokalna omrežja (LAN), kar je izboljšalo produktivnost in sodelovanje v organizacijah (Shambhavi in drugi, 2023).

Devetdeseta leta so prinesla razvoj interneta, kot ga poznamo danes. Pojavi se World Wide Web, ki ga je izumil Tim Berners-Lee in je omogočil povezovanje ljudi po vsem svetu. To je omogočilo tudi enostavno dostopanje do informacij prek hiperteksta in ustvarjanje spletnih strani. Internet je postal dostopen širši javnosti, kar je povzročilo eksplozijo digitalne komunikacije, e-poslovanja in spletnih storitev. Računalniške tehnologije se hitro razvijajo in kmalu je uspelo razvijalcem zmanjšati računalnik na velikost mobilnega telefona. Tradicionalne telefone so zamenjali zmogljivi računalniki, ki jih danes poznamo kot pametne telefone (Shambhavi in drugi, 2023).

Z eksponentnim napredkom na področju IT se v zadnjih letih vse pogosteje srečujemo tudi z umetno inteligenco (v nadaljevanju UI), ki je sposobnost digitalnega računalnika ali

računalniško krmiljenega robota, da opravlja naloge, ki jih lahko povezujemo z inteligentnimi bitji. Na tem področju smo dosegli tako visok nivo, da so nekateri programi dosegli raven uspešnosti strokovnjakov, kot npr. v medicinski diagnostiki, računalniških iskalnikih, prepoznavanju glasu in klepetalnikih. Kljub hitremu napredku in neverjetnim zmogljivostim računalnikov pa še vedno ni programov, ki bi lahko dosegli popolno človeško kopijo (Copeland, 2024).

2.2 Vpliv informacijske tehnologije na poslovanje in komunikacijo

Najpomembnejša prednost, ki jo je IT prinesla poslovanju v organizacijah, je, da omogoča hitrejšo, cenejšo in kakovostnejšo izmenjavo podatkov med organizacijami in tudi njihovimi kupci. Prav tako je veliko olajšanje prispevala avtomatizacija ponavljajočih se procesov. Erjavec in drugi (2023) navajajo naslednje neposredne koristi, ki jih IT prinaša poslovanju:

- zmanjšanje stroškov pri obdelavi in pošiljanju dokumentov,
- hitrejša komunikacija ter
- povečanje zanesljivosti in natančnosti pri prenosu podatkov.

Posredne koristi pa se izražajo v:

- krajšanju poslovnih ciklov,
- zmanjševanju zalog in nanje vezanih obratnih sredstev ter
- večji konkurenčnosti.

Z uvedbo IT v organizacije ustvarjamo prihranke pri stroških in času, ki nastanejo, ko IT omogoča posameznim zaposlenim, da izvajajo svoje trenutne naloge na višji ravni, prevzamejo dodatne naloge in razširijo svoje vloge v organizaciji zaradi napredka v zmožnosti zbiranja in analize podatkov. Na drugi strani pa smo dosegli izboljšave tudi v učinkovitosti, ki nastanejo, ko IT omogoča dvema ali več posameznikom ali oddelkom, da združijo svoje vire ter sodelujejo prek meja vlog ali oddelkov. S tem lahko zaposleni prilagajajo svoje delovanje ali vedenje potrebam drugih (Dewett in Jones, 2001).

Temeljna korist uporabe IT v organizacijah je sposobnost povezovanja zaposlenih znotraj in med oddelki bodisi preko podatkovnih zbirk bodisi telekonferenc ali elektronske pošte. Povezave med njimi naredijo kritične informacije bolj dostopne in pregledne zaposlenimi, poveča pa se tudi pojavnost reševanja problemov. Napredek v IT je močno olajšal organizacijski spomin in sposobnost zajemanja in integracije eksplicitnega znanja s tem, da je lažje kodificirati, komunicirati, asimilirati, shranjevati in pridobivati informacije (Dewett in Jones, 2001).

IT ponuja dramatične povečave hitrosti komunikacije, saj se velike količine podatkov premikajo z ene lokacije na drugo z nepredstavljivimi hitrostmi v primerjavi s preteklostjo (Dewett in Jones, 2001).

Vsaka korist ima lahko tudi svoje pomanjkljivosti, ki nam prinašajo neugodne vplive. Pri poslovanju in uporabi IT je pomembno, da znamo tehnologijo uporabljati v prid organizaciji ter s tem prehiteti konkurenco. Če želijo biti organizacije s tega vidika uspešne, morajo veliko sredstev nameniti konstantnemu nadgrajevanju, ki se občuti tudi kot breme, ki ga organizacija sprejme v prid poslovanja (Erjavec in drugi, 2023).

2.2.1 Sprememba komunikacijske hierarhije

V tradicionalnih organizacijah je bila komunikacija pogosto vertikalno strukturirana, kar pomeni, da so informacije večinoma potovale od zgoraj navzdol. Ta hierarhična struktura je poudarjala avtoriteto vodstvenih članov in omejevala neposredno izmenjavo informacij med različnimi ravni organizacije (Martins in drugi, 2004). Z uvedbo digitalnih orodij, kot so elektronska pošta, družbena omrežja in platforme za sodelovanje, pa se je ta hierarhija začela spreminjati.

Deep (2023) trdi, da je horizontalna komunikacija eden ključnih elementov digitalne preobrazbe komunikacijskih praks. Digitalna orodja omogočajo, da se člani organizacije lažje povezujejo med seboj, kar pomeni, da komunikacija teče bolj neposredno in je dostopna vsem članom ne glede na njihov položaj v organizacijski strukturi. Ta sprememba spodbuja bolj participativne in vključujoče oblike komunikacije. Vodstvene pozicije tako izgubijo del monopolne vloge v komunikacijskih tokovih, saj lahko vsak član organizacije dostopa do relevantnih informacij in neposredno komunicira z vsemi drugimi člani (Schwarzmüller in drugi, 2018).

Vendar pa horizontalna struktura ni brez izzivov. Čeprav omogoča hitrejšo izmenjavo informacij, lahko včasih povzroči preobremenjenost z informacijami in zmedo glede odgovornosti. Kadar so vsi člani neposredno vključeni v komunikacijo, se lahko zgodi, da informacije postanejo nepregledne, kar lahko vodi v neučinkovitost ali konflikt (Edmondson in Harvey, 2017, str. 193–197). Zato je kljub večji horizontalnosti še vedno potrebna določena raven strukturiranja, da se zagotovi učinkovitost komunikacijskih tokov.

2.2.2 Porast uporabe informacijske tehnologije skozi leta

Glede na podatke Statističnega urada Republike Slovenije (2024) je uporaba pametnih telefonov od leta 2017 do 2023 zrasla za 20,93 %. Leta 2004 je internet dnevno uporabljalo 22 % 16–74-letnikov, v letu 2020 pa je ta številka dosegla 76 %, in sicer ne glede na kraj (doma, v službi, v šoli itd.) ali namen uporabe (zasebni, službeni).

V letu 2004 je imelo dostop do interneta manj kot polovica gospodinjstev (47 %), v letu 2020 je ta številka zrasla kar na 90 % vseh gospodinjstev. V lanskem letu (2023) je ta številka zrasla še za dodatnih 8,7 % in s temi podatki se približujemo družbi, ki bo v prihodnjih letih

dosegla skoraj popolno pokritost dostopa do interneta (Statistični urad Republike Slovenije, 2024).

Rast dostopa do internetnih storitev lahko vidimo tudi na sliki 1, ki prikazuje število gospodinjstev, ki so imele dostop do interneta med letoma 2007 in 2023.

Slika 1: Dostop do interneta v gospodinjstvih od 2007 do 2023

		Stopnja urbanizacije – SKUPAJ
2007	1.1 Dostop do interneta	376.173
2015	1.1 Dostop do interneta	566.219
2020	1.1 Dostop do interneta	671.113
2023	1.1 Dostop do interneta	729.443

Vir: Statistični urad Republike Slovenije (2024)

2.2.3 Uporaba in vpliv družbenih omrežij

Družbena omrežja imajo velik vpliv na našo družbo, saj so spremenila način komuniciranja in druženja. Ljudem omogočajo, da se povežejo s starimi prijatelji in sodelavci ter vzpostavijo nova prijateljstva. Spletna mesta za družabno mreženje omogočajo deljenje vsebin, slik, zvokov in videov, kar spreminja življenjski slog in povečuje povezanost med ljudmi. Poleg tega družbena omrežja omogočajo hitro širjenje informacij, kar pomaga pri obveščanju javnosti o najnovejših dogajanjih in krepi skupnostni duh (Narasimha in drugi, 2022).

Uporaba družbenih omrežij omogoča mladim odraslim aktivno vlogo pri oblikovanju lastne identitete in socializacije. Osební profili na teh platformah omogočajo uporabnikom, da se predstavijo tako, kot si želijo, s tem, ko delijo informacije in slike o sebi in svojih prijateljih. To razkrivanje samega sebe je način, kako oblikovati svojo identiteto in kako želijo, da jih drugi dojemajo. Takšno deljenje intimnih informacij pogosto vodi do večje intimnosti v spletni komunikaciji kot v osebnih stikih. Še posebej študentje v tem obdobju pogosto izkoristijo možnost samorazkrivanja, kar jim pomaga pridobiti povratne informacije od vrstnikov, kar krepi njihov občutek samega sebe in obstoječe odnose (Sponcil in Gitimu, 2012).

Poleg tega družbena omrežja spodbujajo občutek priljubljenosti in ugleda, saj uporabniki dodajajo čim več prijateljev, da bi bili bolj občudovani. Mladi odrasli imajo pogosto veliko število prijateljev na platformah, kot je Facebook, kar jim pomaga ustvariti virtualno identiteto, ki odraža idealno podobo sebe. Takšno izboljšanje socialnega kapitala in videza povečuje njihovo samopodobo in samospoštovanje tako v spletnem kot v resničnem svetu.

Hkrati pa lahko prijateljstva s starejšimi odraslimi, zlasti starši, na teh platformah predstavljajo izziv, saj lahko ogrozijo njihovo zasebnost in samopodobo. Socialna podpora, ki jo prejmejo od drugih uporabnikov, pa pozitivno vpliva na kakovost življenja, saj pomaga ohranjati obstoječe odnose in krepi občutek lastne vrednosti (Sponcil in Gitimu, 2012).

Družbena omrežja so poleg druženja postala ključna orodja za promocijo organizacij, združenj in blagovnih znamk. Organizacije uporabljajo družbena omrežja za izboljšanje poslovne uspešnosti, doseganje poslovnih ciljev in povečanje letne prodaje. S pomočjo oglaševanja na družbenih omrežjih lahko organizacije privabijo več strank in razvijejo svoje marketinške strategije za povečanje dosega in dobička (Narasimha in drugi, 2022).

Družbeni omrežja prinašajo številne prednosti, kot so povezljivost, izobraževanje, pomoč in promocija. Omogočajo deljenje znanja, podporo skupnosti in oglaševanje organizacij širokemu občinstvu. Kljub tem prednostim pa prinašajo tudi slabosti, kot so kibernetško nadlegovanje, hekanje, zasvojenost in prevare. Lažne informacije in prekomerno deljenje osebnih podatkov lahko škodujejo posameznikom in povzročajo težave v družbi (Narasimha in drugi, 2022).

2.3 Tveganja, priložnosti in izzivi v digitalni dobi

Tehnološki trendi so trenutno tako intenzivni, da jih težko primerjamo z drugo vejo tehnike. Značilni trendi, ki opisujejo to pospešeno dinamiko, so: zmanjševanje cen in povečevanje procesne moči, večja prenosljivost naprav in lažja uporaba. Erjavec in drugi (2023) navajajo, da se vsako 10. leto cena tehnologije zmanjša za faktor 10 in vsakih 18 mesecev se procesna moč računalnikov podvoji. Na tem področju seveda obstajajo absolutne teoretične meje, ki bodo v prihodnosti vplivale na eksponenten razvoj.

2.3.1 Tveganja

Naprave, ki jih uporabljamo danes, so manjše, zmogljivejše in cenejše kot v preteklosti. To nas popelje do dejstva, da si jih ljudje lažje privoščimo, na njih pa shranjujemo vse več osebnih in občutljivih informacij, ki hitro lahko postanejo žrtev zlorab. Zaradi njihove velikosti se vse več naprav tudi izgubi (Rainer in drugi, 2007). Veliko ljudi, ki uporabljajo IT, živi v prepričanju, da bo sistem deloval tako kot mora in bodo vse informacije prenesene pravilno. Pogosto se dogajajo nesreče, ki nastajajo zaradi napačnega človeškega ravnanja ali zaradi nepredvidenih zunanjih dejavnikov (Erjavec in drugi, 2023). Pri človeškem ravnanju ločimo nenamerno napačno uporabo, ki je razlog za več kot polovico varnostnih težav, ki nastanejo v organizacijah, ter zlonamerno napačno uporabo, ki pa je plod namernega škodovanja sistemu (Rainer in drugi, 2007). Erjavec in drugi (2023) to tematiko naslavlja kot računalniški kriminal, ki je kaznivo dejanje. V razvitih gospodarstvih to predstavlja velik problem, saj s tem nastaja velika škoda, ki se na svetovni ravni meri v stotinah milijard evrov.

Računalniški kriminal privablja storilce z različnimi namerami, ki jih lahko delimo v 3 skupine: zaposleni v organizaciji, računalniški zagnanci oz. hekerji in vdiralci v sisteme. Zaposleni v organizaciji dobro vedo, kako sistem deluje in imajo dostop do sistema. To lahko izkoristijo v prid tatvine ali sabotaže iz različnih razlogov. Storilci zunaj organizacije težje dostopajo do sistemov, zato potrebujejo tudi več znanja in veščin. Tukaj lahko govorimo o treh profilih storilcev. Prvi, ki namerno in z zlobnim namenom vdirajo v računalniške sisteme, pri čemer jih motivira občutek moči ali maščevanja. V teh primerih gre večinoma za denarno korist. Drugi, ki s svojim znanjem želijo narediti dobro in v zameno za plačilo odkrivajo pomanjkljivosti sistemov ter jih tudi odpravijo. Tretji profil storilcev pa so ljudje, ki le redko vdrejo v sistem, to pa naredijo s prepričanjem, da bodo s pridobljenimi podatki pomagali določenim organizacijam in širši družbi (Erjavec in drugi, 2023).

Velikokrat se pojavijo tudi strojne okvare, ki vplivajo na delovanje sistema, kot so izpadi električnega napajanja, nedelovanje diskov ali okvara drugih delov računalnika. Pri strojnih okvarah se v večini primerov srečujemo s prenehanjem delovanja, ki povzroči zgolj časovno izgubo in stroške z menjavo oz. vzpostavitvijo. Mnogo hujše posledice strojnih okvar nastanejo, ko se računalnik kljub okvari ne zaustavi, ampak napačno deluje in daje napačne rezultate. Tukaj gre največkrat za napake v programih, katerim se v večini lahko izognemo z veliko testiranjem, vendar tudi to ni zagotovilo, da bo program povsem brez napak (Erjavec in drugi, 2023).

Kriminal v digitalni dobi se pojavlja v različnih oblikah, ki vključujejo vohunjenje, izsiljevanje, sabotažo in tatvino. Vohunjenje ali vdor se zgodi, ko nepooblaščen oseba pridobi dostop do zaščitene informacije organizacije. Industrijsko vohunjenje presega zakonite meje raziskovanja konkurenčnih informacij in je razširjena praksa med vladam po svetu, ki vohunijo za organizacijami v drugih državah. Izsiljevanje se zgodi, ko napadalec ali nekdanji zaposleni ukrade informacije iz računalniškega sistema in nato zahteva odkupnino za njihovo vrnitev ali za dogovor, da jih ne bo razkril. Sabotaža ali vandalizem organizacije se pogosto zgodi na spletni strani, ki je pogosto njen najbolj viden obraz javnosti ter lahko povzroči izgubo zaupanja strank in posledično zmanjšanje dobička (Rainer in drugi, 2007).

Tatvina v digitalnem svetu vključuje nezakonito pridobivanje fizičnega, elektronskega ali intelektualnega premoženja, medtem ko je kraja identitete ena najhitreje rastočih oblik belega ovratniškega kriminala, kjer kriminallec uporabi osebne podatke druge osebe za goljufijo. Napadi z zlonamerno programsko opremo, ki vključujejo viruse, črve, trojanske konje in druge oblike zlonamerne programske opreme, so zasnovani za poškodovanje, uničenje ali zavrnitev storitve (Rainer in drugi, 2007).

2.3.2 Priložnosti in izzivi

V digitalni dobi se soočamo s številnimi priložnostmi in izzivi, ki vplivajo na poslovne in organizacijske strategije. Po raziskavah, ki jih je izvedla svetovalna družba Deloitte,

digitalna transformacija prinaša priložnosti za nadgradnjo obstoječih delovnih mest ter vključevanje novih tehnologij za izboljšanje procesov v organizacijah (Sobolieva in Holionko, 2021).

Sedanji izobraževalni sistem je zasnovan za pripravo delavcev v miselnem gospodarstvu. Vendar pa to ne bo več dolgo veljalo. Ko je miselno gospodarstvo nadomestilo fizično gospodarstvo, se je moral izobraževalni sistem prilagoditi in prav tako je danes potrebna podobna prilagoditev, saj čustveno gospodarstvo začneja nadomeščati miselno gospodarstvo. Veščine, ki so danes zelo cenjene, bodo kmalu veliko manj vredne, kar nakazuje potrebo po revoluciji v izobraževanju. V čustvenem gospodarstvu bodo najbolj cenjene veščine empatija, čustvena inteligenca, komunikacija in medosebni odnosi. Veliko današnjih zaposlenih v miselnem gospodarstvu se bo soočilo z ogromnim premikom, saj se bodo veščine, ki jih potrebujejo za konkurenčnost, spremenile v veščine čustvenega gospodarstva. To nakazuje povečano potrebo po prekvalifikaciji in nenehnem izobraževanju (Rust in Huang, 2021).

Priložnosti digitalne dobe vključujejo nadgradnjo obstoječih delovnih mest, kjer UI prevzema več fizičnih in mehanskih nalog, s čimer omogoča človeški inteligenco, da se osredotoči na višje ravni kognitivne in čustvene inteligence. Ta premik običajno prinaša več odgovornosti in zanimivejše naloge za zaposlene (Rust in Huang, 2021). Vendar se tukaj srečujemo z izzivom učinkovite uporabe UI in strojnega učenja. Te tehnologije lahko bistveno povečajo operativno učinkovitost, vendar jih organizacije pogosto uporabljajo v omejenem obsegu. Da bi organizacije v celoti izkoristile potencial UI, je nujno, da jo integrirajo v vse procese in sisteme. To bo omogočilo hitrejše in učinkovitejše odločanje, ki temelji na podatkih (Sobolieva in Holionko, 2021).

Kot smo omenili že v poglavju Tveganja, se z vse večjim poudarkom na digitalizaciji povečuje tudi potreba po kibernetiki varnosti. Uvajanje modela "ničelnega zaupanja" postaja vse bolj pomembno za zaščito podatkov in sistemov pred sodobnimi grožnjami. Za organizacije to pomeni večjo potrebo po varnosti pri managementu osebnih podatkov članov ter zagotavljanje skladnosti z zakonodajo o varstvu podatkov (Sobolieva in Holionko, 2021).

Izzivi digitalne dobe vključujejo tudi izgubo nekaterih tradicionalnih delovnih mest in potrebo po novih veščinah in usposabljanjih. Prehod iz miselnega v čustveno gospodarstvo zahteva, da se zaposleni prilagodijo novim zahtevam, ki vključujejo višjo raven čustvene inteligence in medosebnih veščin. Nova delovna mesta v čustvenem gospodarstvu ne vključujejo vedno neposrednih osebnih odnosov s strankami, temveč pogosto uporabo UI za izboljšanje medosebnih interakcij. Na primer, med pandemijo covid-19 je podjetnik ustvaril aplikacijo "Quarantine Together", ki je uporabila UI za lažje povezovanje med ljudmi, ki so ostali doma, kar poudarja pomen empatije in čustvene inteligence pri prepoznavanju in ustvarjanju priložnosti znotraj čustvenega gospodarstva. Kljub tem izzivom digitalna doba prinaša številne priložnosti za inovacije in izboljšanje kakovosti dela in življenja (Rust in Huang, 2021).

2.4 Vloga informacijske tehnologije v neprofitnih organizacijah

Neprofitne organizacije se soočajo z vedno večjimi izzivi zaradi povečane konkurence in zmanjšanega financiranja. IT je ključnega pomena za neprofitne organizacije, saj lahko znatno izboljša njihovo administrativno učinkovitost in spodbuja organizacijske spremembe. Uvedba IT lahko preoblikuje strukture in delovne odnose znotraj organizacije ter izboljša management znanja in organizacijsko učenje. Vendar pa uporaba IT prinaša tudi izzive, saj zvišuje pričakovanja donatorjev in drugih deležnikov glede kakovosti storitev in projektних predlogov (Hackler in Saxton, 2007).

Kljub potencialu IT številne neprofitne organizacije počasneje sprejemajo te tehnologije. Pomanjkanje ustreznih virov lahko oteži neprofitnim organizacijam, da se prilagodijo tem novim standardom, kar lahko privede do izgube financiranja in oslabljenih družbenih mrež. Za uspešno uporabo IT morajo vodje neprofitnih organizacij izboljšati tehnološke kompetence in organizacijske prakse ter neposredno povezati uporabo IT s poslanstvom organizacije. To vključuje izobraževanje vodstva in strateško načrtovanje, kar je ključnega pomena za dolgoročno trajnost in uspešnost organizacij (Hackler in Saxton, 2007).

3 KONTEKST ŠTUDENTSKIH ORGANIZACIJ

V tem poglavju se bomo podrobneje posvetili študentskim organizacijam, njihovem delovanju, zgodovini ter ključnim deležnikom, ki oblikujejo njihovo strukturo in aktivnosti. Študentske organizacije uvrščamo med neprofitne organizacije, kar pomeni, da njihov primarni cilj ni ustvarjanje dobička, temveč zagotavljanje storitev in podpore študentom. Njihovo delovanje temelji na zagotavljanju različnih programov, ki prispevajo k osebnostnemu in strokovnemu razvoju študentov, kot so kulturne, športne, izobraževalne in družbene dejavnosti (Wolf, 2022).

3.1 Neprofitne organizacije

Izraz neprofitna organizacija se nanaša na skupni pojem za javno upravo, družbene dejavnosti in prostovoljne organizacije, ki niso organizirane z namenom ustvarjanja dobička. Tudi če dobiček ustvarjajo, z njim ne razpolagajo po lastni presoji, ampak je le ta namenjen vlaganju nazaj v organizacijo, s čimer se ta širi ali izboljšuje kvaliteto delovanja (Hrovatin, 2002). Takšnih organizacij ni lahko opisati in prav zaradi tega je management toliko bolj drugačen, saj nima jasno zastavljenih ciljev, kot to lahko trdimo v profitnem sektorju. Vprašanja v neprofitnem okolju so bolj meglena, saj se nanašajo na nekoliko abstrakten koncept javne službe. V gospodarskih družbah, ki so na svet postavljene z namenom ustvarjanja dobička, vodilni zaposleni običajno vedo, ali delajo dobro, v neprofitnih organizacijah, v katerih glavni namen ni ustvarjanje denarja, temveč služenje javnosti, pa je to pogosto manj jasno (Wolf, 2022).

Neprofitne organizacije predstavljajo sektor, ki vključuje zasebne, prostovoljne, neprofitne organizacije in združenja. Včasih se imenuje tretji sektor, pri čemer so vlada in javna uprava prvi, poslovni svet ali trgovina pa drugi sektor. V zadnjih letih so neprofitne organizacije pridobile na pomenu – bodisi na področju zagotavljanja socialnega varstva bodisi na področju izobraževanja, razvoja skupnosti, mednarodnih odnosov ali umetnosti in kulture (Anheier, 2014, str. 4–9).

V Sloveniji imamo več kot 27 tisoč neprofitnih organizacij, ki jih imenujemo tudi nevladne organizacije. Dejavne so na najrazličnejših področjih delovanja današnje družbe, najdemo jih tako na največji mednarodni kot najmanjši lokalni ravni, kjer zastopajo interese prebivalcev, opozarjajo na nepravilnosti, združujejo in pomagajo pri izboljšanju kakovosti življenja (Ministrstvo za javno upravo, 2023).

V grobem lahko rečemo, da je poslanstvo vsake neprofitne organizacije delovati v korist javnosti. Javnost v najširšem smislu je vsakdo, vendar lahko trdimo, da le malo neprofitnih organizacij zase meni, da ponujajo svoje storitve vsem. Vsaka neprofitna organizacija se lahko odloči, kako široko bo opredelila svoje delovanje in kako veliki in raznoliki javnosti bo služila. Odločitev ima posledice na vseh področjih delovanja; za programe in dejavnosti, zbiranje sredstev, načrtovanje proračuna, velikost in strukturo osebja ter celo sestavo upravnega odbora (Wolf, 2022).

Služenje javnosti ni opredeljeno kot strategija, kot to lahko trdimo pri profitnih organizacijah, temveč je sama sebi namen. Čeprav lahko neprofitna organizacija izvaja številne enake dejavnosti kot pridobitna organizacija, to počne iz prepričanja, da te dejavnosti spodbujajo poslanstvo organizacije. Široka vključenost zainteresirane javnosti na vseh ravneh delovanja organizacije je nujno potrebna za doseganje učinkovitega neprofitnega managementa (Wolf, 2022).

Kljub njihovim dosežkom je njihova vključenost v nekatere ključne vloge, kot so socialni kapital in funkcije izražanja, manj razvita. Prav tako so prisotne določene ranljivosti, čeprav so manj očitne. Vendar pa prav ta dodatna vrednost, ki jo prinašajo neprofitne organizacije s svojo prilagodljivostjo in inovativnostjo, opravičuje njihov obstoj in prispeva k reševanju javnih problemov. Njihova sposobnost, da združijo storitve z dodatnimi funkcijami, je ključnega pomena za prihodnost učinkovitega reševanja družbenih izzivov (Salamon in drugi, 2000).

3.1.1 Delovanje neprofitnih organizacij

Management neprofitnih organizacij se sooča s paradoksom, saj morajo te organizacije ustvarjati rezultate, ki se pogosto izražajo v obliki duhovnih vrednot, kot so znanje, solidarnost in zdravje, medtem ko delujejo v tržnem okolju, ki zahteva logiko profitnega poslovanja. Ta nasprotja povzročajo številne težave, še posebej pri managementu virov. Najti dobrega direktorja, ki lahko uspešno vodi organizacijo in zagotovi finančno stabilnost,

je redko. Zato pogosto to vlogo prevzamejo entuziasti z vizijo, vendar brez ustreznih managerskih izkušenj. Poleg tega kadri v neprofitnih organizacijah ne morejo pričakovati plačil po tržnih načelih, kar vodi do težav pri zaposlovanju in visoke fluktuacije zaposlenih (Jelovac, 2002).

Neprofitne organizacije pogosto temeljijo na prostovoljskem delu, ki po kakovosti in profesionalnosti ne dosega standardov profitnih organizacij. To vodi do težav pri doseganju zastavljenih ciljev in dodatno poslabša položaj organizacije v družbi. Management v neprofitnih organizacijah mora pogosto združevati več funkcij, kar še posebej velja za direktorje, ki morajo obvladovati širok spekter znanj in veščin, kot so pravna, psihološka, finančna, lobistična in druge (Jelovac, 2002).

Drugo nasprotje, s katerim se soočajo neprofitne organizacije, je razkorak med visokimi cilji in vrednotami ter pomanjkanjem finančnih sredstev za njihovo doseg. Pomanjkanje financiranja povzroča težave, kot so neustrezna tehnična opremljenost, prostorska stiska in neustrezne delovne razmere. To povzroča napetost med zastavljenimi cilji in dejanskimi rezultati, kar vodi do stalnih stresnih razmer za management. Nenehna potreba po financiranju še poslabša položaj, saj se vedno več neprofitnih organizacij bori za omejena sredstva, kar vodi do konkurence in nesodelovanja med organizacijami, ki bi morale delovati povezovalno in sodelovalno (Jelovac, 2002).

Neprofitne organizacije se vse bolj srečujejo s poslovnimi praksami in modeli, ki so uporabljeni v profitnih organizacijah. Vse bolj se v delovanje vključuje uporaba sodobnih tehnologij, pristopov k strateškemu načrtovanju in uporabi človeških virov. Še posebej močno se osredotočajo na krepitev blagovnih znamk in marketinške kampanje, s katerimi želijo povečati prepoznavnost in pritegniti donatorje ter prostovoljce (Maier in drugi, 2016). Če delovanje neprofitnih organizacij pogledamo v celoti, lahko rečemo, da ni niti v profitnem niti v javnem sektorju, ampak je nekje vmes. Ta položaj omogoča neprofitni organizaciji veliko prožnost pri njenem delovanju, vendar zahteva tudi veliko spretnosti pri njenem managementu (Wolf, 2022).

3.2 Študentske organizacije

Študentske organizacije imajo v Sloveniji velik pomen in tudi bogato zgodovino. Skozi leta so izoblikovala visokošolski sistem, kot ga poznamo danes (Pirjevec, 2022). Številni študentje se pridružujejo različnim študentskim organizacijam, ki jih poznamo. Največja in hkrati krovna je ŠOS. Njene članice so študentske organizacije Univerz v Ljubljani, Mariboru in Kopru ter ŠKIS, kjer je združenih več kot 50 študentskih klubov iz celotne Slovenije (Pirjevec, 2022). Vloga ŠOS vključuje zagovarjanje pravic študentov, organiziranje različnih dogodkov ter nudenje informacij in storitev študentom (Božnar, 2013). Vsaka univerza ima tudi svoj Študentski svet, katerega glavna naloga je zastopati študentska mnenja in interese znotraj strukture univerze. Če pogledamo še ožje, pa ima tudi vsaka fakulteta prisotne svoje organizacije, kot sta npr. Povezani EF, društvo Štromar.si in

podobne, ki se osredotočajo na specifične potrebe in interesna področja študentov posamezne fakultete (Božnar, 2013). V nadaljevanju se bomo osredotočili predvsem na delovanje organizacij ŠOS in ŠKIS, saj nam ponujata največ dostopnih informacij in tudi največjo podatkovno raznolikost.

3.2.1 Zgodovina študentskega organiziranja

Študentsko organiziranje ima na Slovenskem globoke korenine. Prve začetke zbiranja študentov lahko postavimo v leto 1828, ko je marčevska revolucija izhajala iz pobud slovenskih študentov na Dunaju, v Gradcu, Pragi in tudi v Ljubljani. Leta 1869 smo dobili prvo društvo slovenskih študentov na Dunaju, temu pa so sledila še ostala društva v velikih univerzitetnih mestih. Z vzpostavitvijo narodno-radikalne mladine se je začela leta 1912 ustvarjati tajna organizacija v Ljubljani. Po prvi svetovni vojni se je veliko študentov preusmerilo na študij v Zagreb, ki je postal novo središče slovenskega študentskega gibanja. V tistih časih se je vse bolj naslavljal vprašanje ljubljanske univerze, ki je leta 1919 bila naposled ustanovljena (Pirjevec, 2022).

Med vojnama so nastajala študentska društva in so tudi razpadala zaradi različnih pritiskov. V 30. letih se je na študentsko gibanje zgrnil policijski pritisk. Študenti so se odločili za upor, ki jih je združil v Slovensko fronto. Leta 1931 so se začele demonstracije proti takratnemu volilnemu režimu, ki so trajale kar leto in pol. Študenti so bili zelo aktivni tudi med vzponom fašizma, ko so opozarjali na slovensko približevanje temu gibanju ter ob priključitvi Koroške Hitlerjevi Avstriji (Pirjevec, 2022).

Med drugo svetovno vojno so se študenti organizirali v narodni akademski blok, ki je začel z vojaškimi predavanji, propagando in organizacijo narodnoosvobodilne borbe. Po okupaciji so študenti nadaljevali z ustanavljanjem univerzitetnih odborov Osvobodilne fronte in mobilizacijo mladine v diverzantske in sabotažne akcije proti okupatorju. Leta 1941 je nastala Mladinska osvobodilna fronta, ki je združevala različne mladinske skupine pod vodstvom Saveza komunističke omladine Jugoslavije (SKOJ), ki je postala vodilna sila mladinskega odpora (Colja in drugi, 2013).

Po vojni so študenti obnovili svoje delovanje na univerzah, kjer so sodelovali pri obnovi poškodovanih prostorov in organizaciji delovnih akcij. V petdesetih letih je bila ustanovljena skupna Zveza študentov Jugoslavije (ZŠJ), ki je pripomogla k demokratizaciji managementa univerze in vključevanju študentov v odločanje. Študenti so začeli opozarjati na socialno-ekonomski položaj študentov, težave pri štipendijah in neurejeno zdravstveno varstvo. Gradnja novega študentskega naselja pod Rožnikom je postala simbol študentskih delovnih akcij. V drugi polovici petdesetih let so se študenti začeli zavedati novih problemov, ki so nastali zaradi množičnega študija, kar je vodilo do večje kritičnosti do oblasti in večjega vpliva na akademsko življenje. Na začetku šestdesetih let so študenti začeli zahtevati več

avtonomije univerze in vpliva pri spremembah, kar je doseglo višek v uporih proti specializaciji in preoblikovanju visokošolskih ustanov v višje šole (Colja in drugi, 2013).

V poznih sedemdesetih letih se je vrhunec študentskega gibanja končal z integracijo avtonomnega študentskega gibanja v univerzitetno konferenco Zveze socialistične mladine. V osemdesetih letih je študentsko organiziranje izgubilo svojo množično organizirano obliko in se premaknilo k manjšim, specifičnim skupinam, ki so se osredotočale na civilne, kulturne in politične dejavnosti. Namesto kolektivnih akcij so se pojavila gibanja, kot so mirovno, feministično, gejevsko, lezbično in ekološko, ki so se borila za človekove pravice in progresivno družbo. Peticija leta 1982 proti usmerjenemu izobraževanju, ki jo je podpisalo več kot 600 intelektualcev, je veljala za prvo močno organizirano civilnodružbeno omrežje in je povzročila ostre reakcije partijskega vrha (Udovč in drugi, 2013).

Študentska kultura je doživela preobrazbo z vzponom punk gibanja, ki je konec sedemdesetih let začelo izzivati obstoječo družbeno in kulturno formacijo v Jugoslaviji. Ključni mediji, kot sta bila Radio Študent in Tribuna, so igrali pomembno vlogo pri širjenju novih umetniških in kulturnih oblik ter kritičnem poročanju. Poleg medijske kritike je Zveza socialistične mladine Slovenije (ZSMS) v osemdesetih letih bolj aktivno opozarjala na problematiko mladih, kot so stanovanjska vprašanja, nezaposlenost in štipendijska politika. Afera JBTZ leta 1988 je dodatno zaznamovala politično razkrajanje in družbena vrenja, ko so zaprli štiri prestopnike, kar je pomenilo poseg v študentsko delovanje. V devetdesetih letih je ZSMS prešla v Liberalno stranko, kar je nakazovalo prehod v novo politično obdobje in priprave na osamosvojitve Slovenije (Udovč in drugi, 2013).

Leta 1990 so bile na Univerzi v Ljubljani in Univerzi v Mariboru izvedene prve neposredne in tajne volitve članov študentskega parlamenta. Skozi celotno zgodovino so pomembno k njej prispevali tudi lokalni študentski klubi, katerih začetki segajo v 30. leta 20. stoletja. Leta 1994 so se tudi uradno povezali in nastala je Zveza ŠKIS, v kateri se danes povezuje 58 študentskih klubov iz celotne Slovenije. V tem letu so sprejeli tudi Zakon o skupnosti študentov (ZSkus), Ur. l. RS, št. 38/94 in 59/19 (Pirjevec, 2022).

Novela Zakona o skupnosti študentov (ZSkus-A), sprejeta leta 2019, ni bistveno spremenila sistema študentskega organiziranja, vendar je okrepila določila o dostopu do informacij javnega značaja, integriteti, preprečevanju korupcije in javnem naročanju. Na pobudo ŠOS sta bila sprejeta tudi Zakon o urejanju položaja študentov (ZUPŠ), Ur. l. RS, št. 61/2017 leta 2017 in Zakon za urejanje položaja študentov (ZUPŠ-1), Ur. l. RS, št. 54/22 leta 2022. Ta dva zakona, ki sta rezultat kampanj in lobiranja ŠOS, sta prinesla pomembne spremembe na področju štipendijske, bivanjske, prehranske in visokošolske politike. Med ključnimi ukrepi so povečanje števila prejemnikov državnih štipendij ter njihove višine, ukinitve vpisnin, povišanje subvencije za prehrano ter dodatna sredstva za gradnjo in obnovo študentskih domov (Pirjevec, 2022).

3.2.2 Študentska organizacija Slovenije

ŠOS je osrednja organizacija, ki združuje vse slovenske študentke in študente z namenom varovanja in uresničevanja njihovih interesov ter potreb na različnih izobraževalnih ustanovah doma in v tujini. ŠOS, ki jo poznamo danes, je nastala leta 1994 na podlagi Zakona o skupnosti študentov (ZSkuS). Novembra 2002, po sprejetju nove Študentske ustave, je začela z uresničevanjem enotnega zastopanja študentov na nacionalni ravni. ŠOS vključuje študentske organizacije univerz, samostojnih visokošolskih zavodov, višjih strokovnih šol, lokalnih skupnosti ter interesne oblike študentskega povezovanja. V trenutno sestavo ŠOS sodijo Študentska organizacija Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru, Univerze na Primorskem in Zveza ŠKIS. ŠOS si prizadeva izboljšati študijske pogoje, socialni položaj študentov ter razvijati obštudijske in interesne dejavnosti z aktivnim sodelovanjem pri oblikovanju nacionalne politike in programov na področju visokošolskega izobraževanja, štipendiranja, študentskega bivanja in dela (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

ŠOS je razvila več pomembnih projektov za podporo študentom. Sistem za izpis delovnih izkušenj in kompetenc, financiran s pomočjo Evropskega socialnega sklada in Republike Slovenije, omogoča dijakom in študentom, da pridobijo uradno dokazilo o opravljenem študentskem delu. Tradicionalni projekt "Častim 1/2 litra" spodbuja mlade k darovanju krvi dvakrat letno, s čimer prispeva k reševanju življenj. Poleg tega ŠOS izvaja sistem subvencionirane študentske prehrane, ki zagotavlja dostopne, kakovostne in zdrave obroke za vse študente ne glede na njihov socialni položaj, s čimer izboljšuje zdravstveno stanje študentov in pogoje za študij (Pirjevec, 2022).

3.2.3 Zveza študentskih klubov Slovenije

Zveza ŠKIS je ključni povezovalni člen med študentskimi klubi, saj ustvarja močno študentsko skupnost na lokalni in nacionalni ravni. Ustanovljena je bila 16. junija 1994 z namenom povezati študente iz celotne Slovenije. Danes vključuje 51 študentskih klubov in 7 pridruženih članov, pri čemer sodeluje več kot 50 aktivistov v različnih odborih, kot so Odbor za socialo in zdravstvo, Odbor za šolstvo, Odbor za izobraževanje in Mednarodni odbor. Glavni cilji Zveze ŠKIS so podpora klubom, prenos znanja, zastopanje skupnih interesov in spodbujanje razvoja. Poleg vsebinskih odborov vključuje tudi Glavni odbor, Upravni odbor, Nadzorno komisijo, Pravno pomoč in Varnostni svet, ki zagotavljajo uspešno sodelovanje med Zvezo in klubi (Pirjevec, 2022).

Projekti Zveze ŠKIS spodbujajo solidarnost in aktivno udeležbo študentov. Poleg tega Zveza izvaja sistem subvencionirane študentske prehrane, ki zagotavlja kakovostne in dostopne obroke za vse študente. Zveza se osredotoča na kakovosten prenos znanja, izboljšanje delovanja klubov na lokalni ravni in vzpostavitev učinkovitega sistema komunikacije. Vizija Zveze ŠKIS je do leta 2025 postati vzor študentskim klubom, ki bo s svojim delovanjem opolnomočila študente ter spodbujala napredek in razvoj. Vrednote, ki jim sledijo, so

odgovornost, zaupanje, podpora, inovativnost in sodelovanje, kar aktivistom pomaga pri pripravi na nadaljnjo karierno pot (Pirjevec, 2022).

Zveza ŠKIS z različnimi projekti skrbi za stalen napredek in povezanost študentskih klubov, pri čemer vsako leto organizira največjo kulturno-zabavno prireditev za mlade v Sloveniji – Škisovo tržnico. Ta dogodek, ki poteka v začetku maja, združuje 58 študentskih klubov, ki se predstavijo z izvirnimi stojnicami in domačo kulinariko in s tem ustvarjajo sejem slovenske kulture. Škisova tržnica se je iz začetne postavitve med študentskimi bloki v Rožni dolini razvila v dogodek z regijskimi otočki, ki predstavljajo Slovenijo v malem, in vključuje tudi mednarodni otoček s tujimi dobrotami. Dogodek se je selil na več lokacij po Ljubljani, trenutno pa poteka na zelenici Kardeljeve ploščadi za Bežigradom, kjer je privabil več kot 22.000 obiskovalcev, kar je še en dokaz uspeha Zveze ŠKIS pri povezovanju in promociji študentskih aktivnosti (Pirjevec, 2022).

3.2.4 Delovanje študentskih organizacij v Sloveniji

Študentske organizacije v Sloveniji so strukturirane v več nivojih in oblikovane tako, da zagotavljajo zastopanje interesov študentov na različnih ravneh – od lokalnih klubov do nacionalne ravni. Osnovna struktura vključuje ŠOS, ki predstavlja krovno organizacijo in združuje vse slovenske študente. Pod ŠOS delujejo regionalne organizacije (Študentska organizacija Univerze v Ljubljani, Študentska organizacija Univerze v Mariboru in Študentska organizacija Univerze na Primorskem), ki zastopajo interese študentov na posameznih univerzah. Poleg teh organizacij delujejo tudi študentski klubi po regijah, ki združujejo študente iz določenih geografskih območij in skrbijo za njihove specifične potrebe. Ti se združujejo pod organizacijo Zveze ŠKIS (Pirjevec, 2022).

V Študentski ustavi (ŠU-4), Ur. l. RS, št. 5/19 iz leta 2019 je zapisano, da vsaka študentska organizacija ima demokratično strukturo, ki vključuje predsednika, upravni odbor in druge funkcionalne organe, kot so odbori za socialne zadeve, kulturne dejavnosti, šport, in izobraževanje. Člani teh organov so študenti, ki so izvoljeni na volitvah. S tem modelom vodenja se študenti neposredno vključujejo v odločevalske procese, kar krepi njihovo aktivno vključenost in jim omogoča pridobivanje pomembnih izkušenj za kasnejšo kariero.

Financiranje študentskih organizacij v Sloveniji poteka predvsem iz naslova študentskega dela. Študentske organizacije prejemajo del prihodkov od posredovanja študentskega dela preko koncesijskih dajatev, ki jih študentski servisi plačujejo državi. Po zakonu ZSkuS je določeno, da so te dajatve namensko porabljene za izvajanje aktivnosti, ki so v interesu študentov, kot so izobraževalne, kulturne in športne dejavnosti, ter za socialno pomoč študentom. Poleg teh sredstev pa nekatere študentske organizacije pridobivajo sredstva tudi iz drugih virov, kot so sponzorstva, organizacija dogodkov in članarine (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

Sredstva, ki jih prejmejo študentske organizacije, morajo biti porabljena pregledno in v skladu z zakonskimi določili. Letni finančni načrti in poročila o porabi sredstev so javno dostopni in pregledani s strani pristojnih organov. V zadnjih letih so študentske organizacije zaradi povečanega nadzora ter pritiskov javnosti usmerjene k večji transparentnosti pri managementu sredstev (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

4 DRUŽBENA DINAMIKA IN DIGITALIZACIJA

Tehnologija se skozi zgodovino nenehno spreminja in razvija, kar vpliva na družbene odnose in kulturne vzorce. Pojav novih tehnologij, kot so računalniki, sateliti in elektronski mediji, ni zgolj izboljšal učinkovitosti orodij, temveč je preoblikoval tudi nematerialno kulturo skupin. Tehnologija vpliva na način razmišljanja ljudi in na njihove medsebojne odnose (Mutekwe, 2012).

Tehnološki napredek omogoča družbam, da premagujejo geografske in kulturne meje, kar ustvarja globalno skupnost. Sodobne IT, kot so internet, računalniki in mobilne naprave, omogočajo hitro komunikacijo in dostop do informacij, kar vpliva na način življenja ljudi. Na primer, brez avtomobilov, telefonov in računalnikov bi bil naš vsakdan povsem drugačen. Pomembno je razumeti, kako tehnologija oblikuje družbene norme in vedenje, saj omogoča nove oblike povezovanja, sodelovanja in delitve informacij. Tehnologija ne le da olajša opravljanje nalog, temveč tudi globoko vpliva na družbene strukture in odnose (Mutekwe, 2012).

4.1 Kako IT vpliva na družbeno dinamiko

Pred dobo IT smo živeli v dobi "fizične ekonomije", ki je prevladovala v 19. stoletju. Industrijska revolucija je prinesla primitivno UI, s katero je veliko zaposlenih ostalo brez dela, saj so jih zamenjali stroji. Z uvedbo strojev smo vstopili v dobo "misleče ekonomije", kjer niso bile več tako pomembne fizične zmogljivosti posameznika in so v ospredje prišle naloge, ki so potrebovale več razmišljanja. V "misleči ekonomiji", katera je aktualna tudi danes, je večina nalog mislečih in tako nas tudi v šolah učijo, kako razmišljati učinkovito (Rust in Huang, 2021).

Prihod UI in strojnega učenja bo verjetno povzročil velike spremembe na trgu dela, saj bodo številna trenutna delovna mesta prevzeli roboti ali digitalni agenti. Kljub temu zgodovina kaže, da so tovrstni tehnološki prehodi začasni šoki, po katerih se trg dela prilagodi z novimi spretnostmi in podjetniškimi priložnostmi. Poleg tega bo človeška ustvarjalnost še naprej kreirala nova delovna mesta in industrije, kot se je dogajalo že od industrijske revolucije. Vodstvene sposobnosti, kot so obvladovanje nejasnosti, navdihovanje zaposlenih in razvijanje talentov, ostajajo področja, kjer ljudje še vedno močno presegajo stroje (Cascio in Montealegre, 2016).

Rust in Huang (2021) menita, da se družba počasi premika proti dobi "čuteče ekonomije", saj bo UI kmalu prevzela oz. že prevzema naše miselne naloge in nam s tem daje priložnost, da se posvetimo našim čustvom in medsebojnim odnosom, ki postajajo tudi pri zaposlitvah vse bolj pomemben dejavnik. Prav tako razmišljata o vlogah žensk in pravita, da bodo dobile pomembnejšo vlogo, saj imajo statistično več empatije in spretnosti za delo z ljudmi, ki jih UI ne premore.

4.2 Generacija Z in njihov odnos do digitalnih tehnologij

Generacija Z, ki trenutno predstavlja osnovno strukturo članov študentskih organizacij, ima veliko različnih definicij, ampak za potrebe te naloge bomo uporabili definicijo Dimocka (2019), ki trdi, da v generacijo Z uvrščamo ljudi, rojene med letoma 1997 in 2012. Generacija Z se od prejšnjih generacij razlikuje po svojem edinstvenem odnosu do tehnologije in digitalnega sveta. Tehnologija je sestavni del njihovega vsakdanjega življenja, saj so z njo odraščali, se z njo povezujejo, sodelujejo in učijo. Digitalna resničnost zanje ni le orodje, ampak tudi način življenja, kjer se virtualni svet prepleta z resničnim. Ta generacija se uči skozi prakso in raziskovanje, kar jim omogoča prilagodljivost in inovativnost. Pomemben del njihove socializacije poteka preko spletnih platform, kjer igranje iger in sodelovanje na različnih projektih krepi njihove medosebne odnose in občutek povezanosti. Družbena omrežja igrajo ključno vlogo v njihovem življenju, saj omogočajo izmenjavo mnenj in informacij, kar povečuje njihovo kreativnost in zavezanost skupnim ciljem (Serbanescu, 2022).

Kot digitalni domorodci so od mladih let navajeni uporabljati tehnologijo, kar prispeva k njihovi nestrpnosti in želji po hitri pridobitvi informacij. So interaktivni, odporni in nagnjeni k večopravnosti, kar povečuje privlačnost novih tehnologij in prilagodljivost lokacij. Pomemben dejavnik pri izbiri novih tehnologij je zmožnost uporabe multimedijske vsebine in komunikacije, ki omogoča dostop do učnih vsebin kjerkoli in kadarkoli (Szymkowiak in drugi, 2021).

Generacija Z močno favorizira učenje prek mobilnih aplikacij pred avdiovizualnimi vsebinami na internetu, kar je povezano s skrajšano pozornostjo in privlačnostjo samostojnega učenja, ki ga te aplikacije omogočajo. Mobilne aplikacije zagotavljajo večjo svobodo glede časa in kraja učenja, kar omogoča izkoriščanje prostega časa za učenje, na primer za učenje tujega jezika kjerkoli in kadarkoli. Poleg tega uporaba gamifikacije, lestvic in interakcijskih možnosti v mobilnih aplikacijah povečuje motivacijo za učenje, saj sta samoevalvacija in postavljanje ciljev močno povezana z motivacijo za učenje. Visoka priljubljenost in enostavna dostopnost mobilnih naprav, zlasti v geografskih lokacijah, kot je Indija, igrajo ključno vlogo pri ugodnem odnosu do učenja prek mobilnih aplikacij. Te ugotovitve kažejo, da je generacija Z prilagodila svoje učne navade in metode pridobivanja znanja z uporabo sodobne tehnologije, kar je povzročilo pomembne spremembe v družbi (Szymkowiak in drugi, 2021).

Generacija Z se od prejšnjih generacij razlikuje po svojem edinstvenem odnosu do digitalnega sveta. Njihova visoka stopnja digitalne inteligence izhaja iz nenehnega stika z internetom in elektronskimi napravami, saj povprečno preživijo več kot sedem ur na dan na spletu. To jim omogoča razvijanje večopravilnosti in nelinearnega razmišljanja. Hkrati so izjemno prilagodljivi pri obvladovanju fragmentiranih informacij preko različnih naprav, kar krepi njihovo sposobnost za povezovanje med različnimi temami in nadzor nad digitalnimi vsebinami. Njihova naravna sposobnost prepoznavanja vzorcev in reševanja problemov izvira iz interaktivne uporabe tehnologije, kar prispeva k njihovim veščinam na področju digitalnega okolja (Serbanescu, 2022).

Poleg tega se generacija Z odlikuje po sodelovalnem pristopu k učenju in deljenju znanja. Njihova nagnjenost k sodelovanju se kaže v njihovi pripravljenosti za deljenje mnenj in izkušenj preko spletnih platform, kar spodbuja odprtokodni pristop k znanju. Raziskave kažejo, da ti mladi radi delijo svoje znanje in mnenja z drugimi, kar kaže na njihovo željo po sodelovanju in učenju skozi interakcijo. Zgodnja izpostavljenost tehnologiji in uporaba digitalnih medijev jim omogoča, da hitro pridobijo strokovnost na različnih področjih, kar jim daje prednost v današnji informacijski družbi. Tako je generacija Z bolj ustvarjalna, sodelovalna in prilagodljiva, kar jim omogoča uspešno navigacijo v kompleksnem digitalnem svetu (Serbanescu, 2022).

4.3 Preobremenjenost z informacijami

V dobi digitalizacije, kjer so digitalna orodja postala nepogrešljiv del organizacijskega delovanja, se vedno bolj soočamo s problemom preobremenjenosti z informacijami. Preobremenjenost z informacijami (angl. "information overload") se nanaša na stanje, v katerem posamezniki prejmejo več informacij, kot jih lahko učinkovito obdelajo, kar negativno vpliva na njihovo produktivnost, osredotočenost in dobro počutje (Eppler in Mengis, 2004). Tudi znotraj študentskih organizacij v Sloveniji se pojavlja ta problem zaradi povečane uporabe digitalnih orodij za komunikacijo in sodelovanje.

Digitalna orodja, kot so elektronska pošta, komunikacijske platforme in družbena omrežja, omogočajo hitro in neposredno komunikacijo med člani, vendar hkrati povzročajo preplavljenost z nenehnimi sporočili, obvestili in nalogami. To lahko vodi do tega, da člani organizacij težje ločijo med pomembnimi in manj pomembnimi informacijami, kar povzroča zmedo in zmanjšuje učinkovitost dela. Kot navajajo Jackson in drugi (2001), nenehno prejemanje informacij prek različnih kanalov ovira osredotočenost in povečuje stres, saj so posamezniki pod pritiskom, da se odzovejo na vsako prejeto informacijo.

Zaposleni se vse pogostejše pritožujejo nad preobremenjenostjo z informacijami, kar vodi do nižje produktivnosti in večje stopnje izgorelosti (Shahrzadi in drugi, 2024). Zdi se, da bo potreba po uvedbi strategij za učinkovitejši management informacij postala ključna naloga za vse organizacije v prihodnosti.

5 EMPIRIČNA RAZISKAVA

V teoretičnem delu smo poglobljeno predstavili vsebino, ki smo jo s pomočjo empirične raziskave dodatno poglobili in ovrednotili. Začetek raziskave predstavljata namen in cilj, ki sta jasno opredeljena in predstavljata osnovo za nadaljnjo raziskavo. Za lažje razumevanje izvedbenih korakov smo predstavili metodološko ozadje raziskave. Glavni del raziskave so intervjuji, za katere smo natančneje opisali potek ter izvedbo, predstavili udeležence in analizirala njihove odgovore s pomočjo kodiranja. Pri kodiranju smo kot analitično orodje uporabili tematsko mrežo, ki smo jo določili na podlagi odgovorov iz predhodno opravljenih intervjujev. Poglavje smo zaključili s povzetkom vsebine tematskih mrež.

5.1 Namen in cilj raziskovalnega dela

Namen magistrskega dela je celovito raziskati vpliv IT na družbeno dinamiko v študentskih organizacijah v Sloveniji ter identificirati ključne izzive in priložnosti, s katerimi se soočajo te organizacije v procesu digitalne transformacije. Raziskava si prizadeva za poglobljeno razumevanje, kako uvajanje digitalnih orodij in tehnoloških inovacij vpliva na oblikovanje organizacijske kulture, komunikacijo in izvajanje dejavnosti v študentskih organizacijah.

Pri oblikovanju raziskave smo izpostavili več ključnih ciljev. Prvi je bil raziskati, kako IT vpliva na spreminjanje vrednot in norm v študentskih organizacijah ter kako ta prehod vpliva na njihovo kulturo. Drugi cilj se je osredotočil na digitalna orodja in njihov vpliv na komunikacijo, pri čemer smo skušali prepoznati morebitne težave in tudi priložnosti, ki jih prinaša digitalizacija komunikacije med člani, vodstvom in zunanjimi deležniki. Naslednji cilj je bil raziskati, kako tehnologija vpliva na vključenost članov ter kako lahko digitalna orodja bodisi spodbudijo bodisi omejijo njihovo aktivno sodelovanje. Raziskava se je prav tako dotaknila pomembnega vidika varovanja podatkov v digitalnem okolju študentskih organizacij, kjer smo preučevali izzive, povezane s spoštovanjem zasebnosti, etiko in varnostjo shranjenih informacij. Nazadnje smo raziskovali tudi, kako študentske organizacije lahko obdržijo svoje klasične vrednote, hkrati pa se uspešno prilagajajo spremembam, ki jih prinaša digitalno okolje.

S pomočjo teh ciljev si magistrsko delo prizadeva ponuditi celovit vpogled v dinamiko med IT in študentskimi organizacijami ter podati priporočila za uspešno implementacijo digitalnih rešitev, ki bodo prispevale k večji učinkovitosti in povezanosti članov.

5.2 Metodologija

V središču magistrskega dela je raziskava vpliva IT na družbeno dinamiko študentskih organizacij v Sloveniji s poudarkom na njihovi organizacijski strukturi, komunikaciji in varnosti podatkov.

V tem kontekstu magistrsko delo raziskuje kompleksnost vpliva IT na organizacijsko kulturo in delovanje študentskih organizacij v Sloveniji. S poglobljenim pristopom k analizi uporabe digitalnih orodij ter strategij komunikacije se raziskava osredotoča na razumevanje dinamike, ki se vzpostavlja med tradicionalnimi pristopi in sodobnimi tehnološkimi inovacijami. Raziskava poskuša osvetliti tudi morebitne družbene spremembe, ki jih tehnološki napredek prinaša v študentske organizacije.

5.2.1 Metodološko ozadje raziskave

V okviru kvalitativne raziskave na področju managementa ima raziskovalec na voljo vrsto metod, ki omogočajo poglobljeno preučevanje ravnanj, dogodkov, delovanja organizacij, socialnega okolja, interakcij in medsebojnih odnosov. Te metode vključujejo različne tehnike zbiranja in analize podatkov, pri čemer je izbira specifične metode ali tehnike odvisna od raziskovalnega problema in cilja študije. Analiza pridobljenih podatkov nato omogoča oblikovanje odgovorov na raziskovalna vprašanja (Dimovski in drugi, 2008).

Kvalitativne tehnike so opredeljene kot interpretativne metode, ki raziskovalcu omogočajo opisovanje, dekodiranje, prevajanje in odkrivanje pomena družbenih pojavov, pri čemer se osredotočajo na razumevanje pomena teh pojavov, ne pa na njihovo frekvenco (Easterby-Smith in drugi, 2005). Za razlago določenih ravnanj, dogodkov, funkcioniranja organizacije, socialnega okolja in interakcij v medsebojnih odnosih je primerna uporaba kvalitativne metodologije, ki se osredotoča predvsem na socialne procese, manj pa na socialno strukturo (Dimovski in drugi, 2008).

Kvalitativna raziskava običajno poteka po korakih, kot so formulacija problema, načrtovanje opazovanja, izvedba opazovanja, analiza podatkov in vrednotenje rezultatov. Končni rezultat kvalitativne analize je pogosto teorija, ki je utemeljena v pridobljenih podatkih. Ena ključnih značilnosti tovrstne raziskave je, da raziskovalci ohranjamo teoretski okvir, tudi če je ta nezanesljiv, in se ne omejujemo zgolj na metodološko mehanično zbiranje ločenih dejstev (Stirling, 2001).

V magistrskem delu smo uporabili metodo intervjuja, ki je pogosta v kvalitativnem raziskovanju zaradi svoje priljubljenosti med raziskovalci (Wilson, 2012). Intervju omogoča globlje razumevanje problema in odpira nove perspektive ter pridobivanje osebnih izkušenj (Alshenqeeti, 2014). Izvedli smo polstrukturirane intervjuje, kar je kombinacija vnaprej pripravljenih vprašanj in možnosti za dodatna pojasnila med pogovorom. Takšen pristop je

primeren za raziskovalce, ki želijo pridobiti podrobnejše odgovore (Wilson, 2012). Intervjuji so nam omogočili dragocen vpogled v misli in izkušnje intervjuvancev ter prispevali k bogatenju naših raziskovalnih spoznanj.

Intervjuje smo preučili z uporabo analitičnega orodja tematskih mrež. Ta tehnika vključuje praktične in učinkovite postopke za izvajanje analize, pri čemer sistematično organizira pisne podatke, kar olajša razkritje posameznih korakov v analitičnem procesu ter pomaga pri strukturiranju analize in predstavitvi njenih rezultatov. Bistvena značilnost te analize je oblikovanje kategorij, v katere se razvrščajo pomenljive informacije iz pridobljenih podatkov. Pomembno je, da vsaka kategorija omogoča natančno uvrstitev analiziranih podatkov glede na vsebinski pomen kod. Na podlagi teh enot analize, ki izhajajo iz primarnih podatkov, se nato opredelijo glavne teme (Easterby-Smith in drugi, 2005; Stirling, 2001).

Tematska mreža je zasnovana za raziskovanje in razlago razumevanja teme ter vsebine raziskave. Podobno kot pri analizi vsebine in temeljni analizi tudi tematska mreža uporablja kodiranje kot ključni proces za posploševanje kvalitativnih podatkov (Bryman in Bell, 2003; Stirling, 2001). Pri analizi tematske mreže se iz besedila izluščijo različne teme, ki se nato vizualno predstavijo v obliki tematskega omrežja, kar ponazarja strukturo izoblikovanih tem in deluje kot miselni vzorec (Stirling, 2001).

5.2.2 Raziskovalna vprašanja in njihovo pojmovanje

V tem podpoglavju so predstavljena raziskovalna vprašanja in konceptualni okvirji, ki bodo predstavljali temelj za izvedbo empirične raziskave ter oceno obravnavanega problema.

Pri obravnavi vprašanja o vplivu IT na spreminjanje organizacijske kulture je pomembno razumeti, kako digitalna transformacija vpliva na strukturo in delovanje organizacij. IT ima pomembno vlogo pri preoblikovanju organizacijske kulture, saj omogoča spremembe v načinu komuniciranja, sodelovanja in odločanja znotraj organizacij. Razvoj IT je privedel do večje digitalizacije poslovnih procesov, kar je bistveno vplivalo na organizacijske strukture, ki so postale bolj horizontalne in prilagodljive (Erdurmazlı, 2020).

Študentske organizacije, kot tudi druge organizacije, so z uvedbo novih tehnologij postale bolj odzivne in povezane. IT omogoča hitrejšo izmenjavo informacij, boljše sledenje nalogam in večjo transparentnost, kar vpliva na bolj vključujočo in sodelovalno kulturo. Vendar pa so študije pokazale, da je za uspešno integracijo IT v organizacijsko kulturo potrebno premagati izzive, kot so odpornost na spremembe in usklajevanje digitalnih orodij z obstoječimi procesi (Xiao in Dasgupta, 2005).

RV1: Kako informacijska tehnologija vpliva na spreminjanje organizacijske kulture v študentskih organizacijah v Sloveniji?

V zadnjih letih so digitalna orodja in tehnološke inovacije bistveno spremenili način komunikacije znotraj organizacij, kar se vidi tudi v študentskih organizacijah. Tradicionalni načini komuniciranja, kot so osebni sestanki in pisna obvestila, so bili postopoma zamenjani ali dopolnjeni z uporabo elektronske pošte, spletnih platform, družbenih omrežij in aplikacij za takojšnje sporočanje. Te spremembe so prinesle večjo hitrost in učinkovitost pri posredovanju informacij, vendar so hkrati ustvarile nove izzive, kot sta preobremenjenost z informacijami in zmanjšanje osebne interakcije (Kaplan in Haenlein, 2010).

Digitalna orodja omogočajo takojšnjo komunikacijo med člani organizacije, kar izboljšuje koordinacijo in omogoča hitrejša odločanja. Spreminja se tudi narava komunikacijskih tokov; strukture, ki so bile prej hierarhične, so postale bolj horizontalne in decentralizirane, kar spodbuja bolj odprto in sodelovalno delovno okolje (Leonardi in drugi, 2013). Te spremembe so še posebej opazne v študentskih organizacijah, kjer digitalna orodja omogočajo vključevanje vseh članov ne glede na njihovo fizično prisotnost.

Kljub vsem dobrim stvarim, ki jih prinaša digitalizacija pa uvedba novih tehnologij ni brez izzivov. Raziskave kažejo, da digitalizacija komunikacijskih tokov lahko vodi do fragmentacije informacij in zmanjšanja poglobljenih interakcij med člani, kar lahko negativno vpliva na organizacijsko kulturo in povezanost med člani (Barley in drugi, 2011). Ravno s tega vidika je pomembno, da študentske organizacije pri uvajanju novih digitalnih orodij ohranijo ravnotežje med učinkovito komunikacijo in vzdrževanjem osebnih stikov.

RV2: Kakšne spremembe opazamo v komunikacijskih tokovih znotraj študentskih organizacij zaradi uvajanja digitalnih orodij in tehnoloških inovacij?

Uvajanje novih tehnologij, kot so družbena omrežja, spletne platforme in orodja za neposredno komuniciranje, je omogočilo širše in bolj dostopne kanale za sodelovanje, kar je v organizacijah povečalo vključenost članov, ki sicer ne bi bili tako aktivni (Bennett in Segerberg, 2014). Vendar pa samo uvajanje tehnologij ne zagotavlja večje vključenosti. Raziskave kažejo, da so za spodbujanje aktivnega sodelovanja ključni tudi drugi dejavniki, kot so enostavnost uporabe tehnologije, občutek pripadnosti organizaciji in jasno opredeljeni cilji ter naloge (Kraut in drugi, 2002). Poleg tega lahko preobremenjenost z informacijami in pomanjkanje osebnega stika, ki ga tehnologija včasih prinaša, delujeta kot ovira za aktivno vključenost (Arnold in drugi, 2023).

RV3: Kako informacijska tehnologija vpliva na vključenost članov v študentskih organizacijah in kakšni so dejavniki, ki spodbujajo ali ovirajo aktivno sodelovanje?

Varstvo podatkov je bistveno za pošteno obdelavo osebnih podatkov ter ohranjanje zaupanja med organizacijami in posamezniki. S prehodom na digitalni management podatkov morajo študentske organizacije sprejeti ukrepe za zagotavljanje varnosti informacij, kot so uporaba varnih gesel, šifriranje podatkov in nadzor dostopa do občutljivih informacij. Po podatkih Evropske agencije za varstvo podatkov je nujno, da organizacije izvajajo varnostne ukrepe

v skladu z evropsko zakonodajo, predvsem z uredbo GDPR, ki zahteva stroge standarde varstva osebnih podatkov (European Data Protection Supervisor, brez datuma).

Kljub temu pa študentske organizacije v Sloveniji pogosto naletijo na izzive pri implementaciji teh ukrepov predvsem zaradi pomanjkanja virov, znanja in osveščenosti o kibernetičnih grožnjah. Poleg tega se pojavljajo tudi etična vprašanja glede obdelave in shranjevanja osebnih podatkov, zlasti v primerih, ko člani organizacij niso dovolj obveščeni o tem, kako se njihovi podatki uporabljajo (Solove, 2008). Zasebnost in varnost podatkov postajata vse bolj pomembna, saj lahko kršitve teh področij vodijo do resnih posledic, vključno z izgubo zaupanja članov in pravnimi sankcijami.

RV4: Kako študentske organizacije v Sloveniji skrbijo za varovanje podatkov članov v digitalnem okolju ter kakšni so izzivi na področju zasebnosti, etike in varnosti?

Razvoj IT je v zadnjih desetletjih pomembno vplival na delovanje in strukturo organizacij, vključno s študentskimi organizacijami. Uvajanje novih digitalnih orodij in platform je omogočilo preobrazbo tradicionalnih procesov v bolj učinkovite in dostopne digitalne rešitve. Pred razvojem IT so študentske organizacije delovale predvsem s fizičnimi dokumenti in osebnimi sestanki, vendar so se postopoma preusmerile k uporabi e-pošte, spletnih strani, družbenih omrežij ter orodij za virtualno sodelovanje in vodenje projektov (Kraut in drugi, 2002).

Razvoj IT je omogočil hitrejšo komunikacijo, boljšo organizacijo dogodkov in lažje sledenje aktivnostim znotraj organizacije. Digitalna orodja pa so spremenila tudi naravo odnosov znotraj organizacije in način, kako se člani vključujejo v delo organizacije. Bivši člani, ki so delovali v obdobju pred široko uporabo digitalnih orodij, so morda bolj navezani na tradicionalne metode dela, kot so osebni sestanki in neposredna komunikacija, na drugi strani pa trenutni člani, ki so že od začetka vključeni v digitalizirane procese, verjetno bolj cenijo učinkovitost in dostopnost, ki jo prinašajo digitalna orodja (Bennett in drugi, 2014).

RV5: Kako se je uporaba informacijske tehnologije v študentskih organizacijah razvila skozi čas in kakšne razlike opažajo bivši in trenutni člani?

5.3 Intervju

V empiričnem delu magistrskega dela smo naredili kvalitativno študijo, znotraj katere smo izvedla 11 polstrukturiranih intervjujev. Pet intervjujev smo izvedli s trenutnimi predstavniki različnih študentskih organizacij in šest z bivšimi predstavniki študentskim organizacij. Med predstavnike študentskih organizacij uvrščamo predsednike in člane upravnih odborov. To so ljudje, ki so bili oz. so vsaj 3 leta močno vpeti v eno od študentskih organizacij, saj se analiza osredotoča na delovanje študentskih organizacij znotraj le teh. Trenutne predstavnike študentskih organizacij smo pridobili iz različnih slovenskih regij, med bivšimi predstavniki pa so večinoma to ljudje, ki so sodelovali v enem društvu, Društvu novomeških študentov

(v nadaljevanju DNŠ). Med bivšimi predstavniki smo se osredotočili na to, da poiščemo ljudi iz različnih obdobj delovanja v društvu, saj nam bo to pomagalo pri učinkoviti analizi razvoja IT skozi zgodovino študentskega organiziranja.

Intervjuje smo opravili ločeno. V osnovi so se vprašanja za bivše predstavnike študentskih organizacij razlikovala od vprašanj za trenutne predstavnike študentskih organizacij. Med intervjuji smo pustili intervjuvancem zelo odprte roke pri podajanju odgovorov, saj smo želeli izvedeti, kar se da, veliko o samem delovanju organizacij in vplivu IT na le te.

Seznam vprašanj smo pripravili na podlagi raziskovalnih vprašanj in teoretičnega izhodišča. Omenjeni seznam osnovnih vprašanj se nahaja v prilogi magistrskega dela.

5.3.1 Izbor intervjuvancev

Pri izboru intervjuvancev smo se osredotočili na določene kriterije, ki so zagotavljali relevantnost in globino pridobljenih podatkov. Prvi kriterij je bila aktivna vključenost v študentske organizacije, saj smo izbrali posameznike, ki so vsaj tri leta aktivno delovali v svoji organizaciji bodisi kot predsedniki bodisi kot člani upravnih odborov. To je zagotovilo, da so intervjuvanci imeli poglobljeno poznavanje delovanja organizacije in izkušnje, ki so pomembne za analizo vpliva IT na študentske organizacije.

Drugi kriterij je bil geografska raznolikost za trenutne predstavnike študentskih organizacij. Izbrali smo predstavnike iz različnih slovenskih regij, kar omogoča analizo, ki upošteva morebitne regionalne razlike v uporabi in vplivu IT v teh organizacijah.

Za bivše predstavnike smo pridobili ozek vzorec, saj so bili intervjuvanci večinoma iz DNŠ, vendar smo pri izbiri vseeno poskrbeli za časovno razpršenost, da bi lahko zajeli različna obdobja delovanja društva.

Poleg teh kriterijev smo poskrbeli tudi, da so bila vprašanja prilagojena za vsako skupino, kar je omogočilo pridobitev specifičnih vpogledov, prilagojenih trenutnim ali bivšim članom, ter njihovim izkušnjam in pogledom na razvoj IT v študentskih organizacijah.

5.3.2 Potek in izvedba intervjujev

Z vsemi intervjuvanci smo vzpostavili stik preko telefona ali elektronske pošte. Po dogovorjenem terminu smo intervjuje izvedli osebno. Intervjuji so bili snemani z aplikacijo Voice Memos na telefonu, kasneje pa smo pripravili transkripte in krajše povzetke odgovorov. Med samimi intervjuji smo postavili veliko podvprašanj, saj smo želeli pridobiti, kar se da, dovolj informacij, ki nam bodo pomagale pri nadaljnji raziskavi. V prilogi se nahajajo povzetki vseh 11 opravljenih intervjujev.

Intervjuji s petimi trenutnimi predstavniki in šestimi bivšimi predstavniki študentskih organizacij so potekali med 10. in 24. avgustom 2024. Vsi intervjuji so se opravili sproščeno in trajali so med pol ure in eno uro. Vsi intervjuvanci so bili pripravljeni deliti svoje znanje, mnenja ter izkušnje na področju IT v študentskih organizacijah. Pri izvedbi intervjujev smo si pomagali s seznamom vprašanj, ki smo jih predhodno pripravili.

5.3.3 Predstavitev intervjuvancev

Intervjuvanci, ki predstavljajo trenutne člane študentskih organizacij, vključujejo tri ženske in dva moška, kar kaže na relativno enakomerno spolno zastopanost v organizacijah, kar je pomemben dejavnik pri analizi organizacijske dinamike. Enakomerna zastopanost med spoloma omogoča vpogled v potencialne razlike v pristopih, sodelovanju ter vplivu digitalnih orodij na delo znotraj organizacij glede na spol. Starost intervjuvancev se giblje med 22 in 27 leti, kar odraža tipično starostno skupino študentov, ki so aktivno vključeni v študentske organizacije.

Intervjuvanci prihajajo iz različnih študentskih organizacij, ki delujejo v različnih regijah Slovenije. To geografsko raznolikost je mogoče izkoristiti za primerjavo praks, ki se lahko razlikujejo glede na regionalne značilnosti, potrebe in priložnosti, s katerimi se soočajo te organizacije. Organizacije iz urbanih območij morda uporabljajo naprednejša digitalna orodja ali imajo bolj razvit dostop do digitalne infrastrukture v primerjavi z organizacijami iz ruralnih območij, kjer je lahko dostop do digitalnih tehnologij omejen. S tem omogočamo bolj poglobljeno analizo različnih pristopov in izkušenj ter razumevanje, kako regionalni dejavniki vplivajo na delovanje in uspešnost študentskih organizacij v digitalni dobi.

Vsi intervjuvanci so že več let aktivno vključeni v svoje organizacije, pri čemer najkrajša doba vključitve znaša tri leta, najdaljša pa osem let. S tem lahko ugotovimo, da imajo vsi intervjuvanci bogate izkušnje in globoko razumevanje delovanja študentskih organizacij. Intervjuvanci opravljajo različne funkcije znotraj svojih organizacij, od blagajnikov do predsednikov in članov upravnih odborov, kar omogoča širok vpogled v različne vidike delovanja.

Med bivšimi predstavniki študentskih organizacij je razmerje med spoloma podobno kot pri trenutnih predstavnikih; štirje moški in dve ženski. Starost bivših predstavnikov se giblje od 28 do 46 let, kar kaže na širšo starostno skupino in omogoča vpogled v razvoj in spremembe skozi daljše časovno obdobje. Večina bivših predstavnikov je delovala v DNŠ, kar omogoča osredotočen vpogled v razvoj in transformacije znotraj te specifične organizacije. Vključitev posameznikov iz različnih časovnih obdobj delovanja društva omogoča pregled nad tem, kako so se organizacijske prakse in uporaba IT spreminjale skozi čas.

Bivši predstavniki so imeli daljše mandate znotraj svojih organizacij, kar se odraža v daljšem obdobju delovanja, ki sega od šest do dvajset let. Večina izmed njih navaja, da so tudi po svojih mandatih sodelovali z organizacijo in se njihove vezi še vedno prepletajo. Vsi

intervjuvanci so imeli pomembne vodstvene vloge, večina je opravljala funkcije predsednikov ali članov upravnih odborov. To pomeni, da so intervjuvanci pridobili globoko razumevanje organizacijske kulture, managementa in sprememb skozi čas.

Skrili smo identiteto intervjuvancev, s čimer želimo zaščititi njihovo zasebnost, ter jim omogočili, da so se v raziskavi izrazili odprto in iskreno, brez strahu pred morebitnimi posledicami. S takšnim pristopom zagotavljamo etičnost raziskave, preprečujemo pristranskost in sledimo zakonskim zahtevam glede varstva osebnih podatkov, kar prispeva k zanesljivejšim in bolj pristnim rezultatom raziskave.

V tabeli 1 in tabeli 2 smo vsakemu posamezniku, s katerim smo opravili intervju, dodelili naziv "Intervjuvanec" ter mu dodelili naključno številko med 1 in 11. Kljub skriti identiteti smo vsakega intervjuvanca predstavili s ključnimi informacijami, ki so pomembne za raziskavo.

Tabela 1: Trenutni predstavniki študentskih organizacij

	Spol	Starost	Študentska organizacija, v katero je vključen	Funkcija, ki jo opravlja v študentski organizaciji	Leto, ko se je vključil v študentsko organizacijo	Število let v študentski organizaciji (direktno ali posredno)
Intervjuvanec 1	Ž	25	Društvo novomeških študentov	Član upravnega odbora, član disciplinskega odbora	2019	5
Intervjuvanec 2	Ž	24	Klub Vrhnjskih študentov	Blagajnik, član nadzorne komisije	2020	4
Intervjuvanec 3	Ž	27	Klub tržiških študentov	Marketing, predsednik društva	2016	8
Intervjuvanec 4	M	23	Laški akademski klub	Član upravnega odbora, blagajnik	2021	3
Intervjuvanec 5	M	22	Klub zgornjesavinjskih študentov	Član upravnega odbora, predsednik društva	2020	4

Vir: lastno delo

Tabela 2: Bivši predstavniki študentskih organizacij

	Spol	Starost	Študentska organizacija, v katero je bil vključen	Funkcija, ki jo je opravljal v študentski organizaciji	Leto, ko se je vključil v študentsko organizacijo	Število let v študentski organizaciji (direktno ali posredno)
Intervjuvanec 6	Ž	28	Društvo novomeških študentov	Član upravnega odbora, predsednik društva	2016	6
Intervjuvanec 7	Ž	30	Društvo študentov Brežice, Zveza ŠKIS in ŠOS	Član upravnega odbora, predsednik društva	2010	12
Intervjuvanec 8	M	34	Društvo novomeških študentov in Zveza ŠKIS	Član upravnega odbora	2010	6
Intervjuvanec 9	M	37	Društvo novomeških študentov in Zveza ŠKIS	Član upravnega odbora, predsednik društva	2004	9
Intervjuvanec 10	M	43	Društvo novomeških študentov	Član upravnega odbora, predsednik društva	1994	20
Intervjuvanec 11	M	46	Društvo novomeških študentov	Član upravnega odbora, predsednik društva	1992	10

Vir: lastno delo

5.3.4 Analiza intervjujev s trenutnimi predstavniki študentskih organizacij

5.3.4.1 Kodiranje besedila in določitev tematskih mrež

Med procesom kodiranja besedil intervjujev smo identificirali in določili 17 kod, ki smo jih uporabili za segmentiranje besedilnih odlomkov. S pomočjo kod, ki smo jih identificirali, smo nato segmente, ki so se ujemali po vsebini, povezali v osnovne teme. Te osnovne teme smo nato združili glede na njihovo vsebinsko povezanost in ustvarili organizirane teme. Na ta način smo uspeli oblikovati štiri tematske mreže, ki predstavljajo kategorizacijo ključnih vsebinskih elementov iz intervjujev.

Da bi izboljšali analizo podatkov in pridobili bolj poglobljeno razumevanje raziskovanih pojavov, smo se odločili pripraviti dve skupini tematskih mrež, pri čemer smo se osredotočili na različne skupine intervjuvancev. Prva skupina tematskih mrež je namenjena analizi odgovorov trenutnih predstavnikov študentskih organizacij. V tej skupini tematskih mrež smo se osredotočili na izzive in spremembe, ki jih IT prinaša v komunikacijske tokove, vlogo vodstva in vključenost članov. Ta skupina tematskih mrež omogoča vpogled v aktualno stanje in prakse, ki jih trenutni predstavniki zaznavajo kot ključne za uspešno delovanje organizacij v digitalnem okolju.

Druga skupina tematskih mrež je namenjena analizi odgovorov bivših predstavnikov študentskih organizacij. V tej skupini smo se osredotočili na spremembe, ki so jih bivši člani zaznali skozi čas, vključno z razvojem uporabe IT, spremembami v organizacijski kulturi in ohranjanjem tradicije. Preučili smo, kako so se prakse in izzivi spreminjali v različnih obdobjih, kar omogoča celovit vpogled v zgodovinski razvoj študentskih organizacij in prilagodljivost na tehnološke inovacije.

S tem pristopom k tematskim mrežam želimo podrobneje preučiti razlike v izkušnjah in zaznavah med trenutnimi in bivšimi člani študentskih organizacij. Na podlagi teh analiz in vpogledov smo pridobili dragocene informacije, ki bodo pripomogle k boljšemu razumevanju vpliva IT na študentske organizacije tako s perspektive trenutnih kot bivših članov. To nam omogoča, da identificiramo ključne vidike, ki so pomembni za uspešno delovanje študentskih organizacij v digitalni dobi.

Tematske mreže med trenutnimi in bivšimi člani so večinoma enake, z nekaj razlikami glede na specifične izkušnje in obdobja delovanja. V nadaljevanju smo te razlike podrobneje predstavili.

V tabeli 3 so prikazane vse kode in njihove povezave za opravljene intervjuje s trenutnimi predstavniki študentskih organizacij.

Tabela 3: Oblikovanje tematskih mrež – trenutni predstavniki študentskih organizacij

KODE	OSNOVNE TEME	ORGANIZIRANE TEME	GLOBALNE TEME
- Vloga vodstva - Vključenost in motivacija - Tehnološka pismenost	1. Vodenje študentskih organizacij v digitalni dobi 2. Spodbujanje vključenosti članstva skozi uporabo tehnologije 3. Spodbujanje tehnološke pismenosti	1. Proces vodenja s pomočjo IT 2. Učinkovitost motivacije in vključenosti prek digitalnih kanalov	Vpliv informacijske tehnologije na vodenje in vključenost v študentskih organizacijah
- Uporaba digitalnih orodij - Digitalna transformacija - Inovacije v organizaciji dogodkov - Digitalno vodenje - Virtualna organizacija	1. Digitalna transformacija in vodenje študentskih organizacij 2. Inovacije pri organizaciji dogodkov s pomočjo tehnologije 3. Virtualizacija organizacijskih struktur in delovanje v virtualnem okolju	1. Implementacija novih digitalnih orodij in tehnologij 2. Inovativne prakse v organizaciji dogodkov	Digitalna transformacija v študentskih organizacijah
- Komunikacija - Osebni stik - Digitalna komunikacija - Preobremenjenost z informacijami - Komunikacijska hierarhija	1. Razvoj komunikacijskih praks v digitalni dobi 2. Ohranjanje osebnega stika v digitalnih okoljih 3. Preobremenjenost z informacijami in njen vpliv na delovanje organizacije 4. Spreminjanje komunikacijske hierarhije	1. Integracija digitalnih in tradicionalnih komunikacijskih praks 2. Obvladovanje informacijske preobremenjenosti in izboljšanje komunikacije	Spreminjanje komunikacijskih tokov zaradi digitalizacije
- Varovanje podatkov - Etika in zasebnost - Dostopnost - Transparentnost	1. Varnost in zaščita podatkov v digitalnem okolju 2. Etični izzivi in varovanje zasebnosti v digitalnem okolju 3. Dostopnost informacij in tehnologije za vse člane	1. Celovita varnostna strategija za zaščito podatkov v digitalnem okolju 2. Etični izzivi, zasebnost in transparentnost v digitalnem okolju	Varnost in etika pri uporabi informacijske tehnologije v študentskih organizacijah

Vir: lastno delo

5.3.4.2 Tematska mreža 1: Vpliv informacijske tehnologije na vodenje in vključenost v študentskih organizacijah

a) Proces vodenja s pomočjo IT

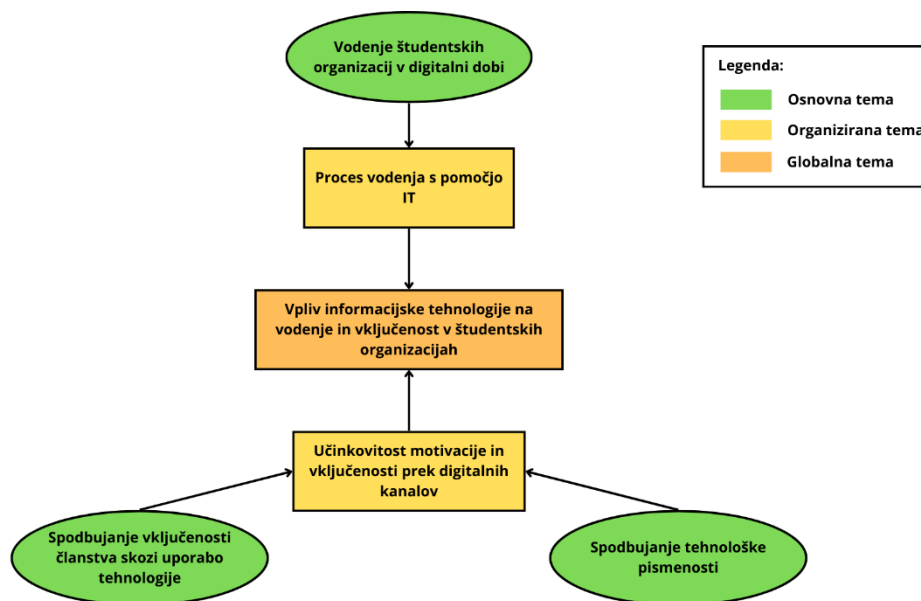
Vodenje študentskih organizacij v digitalni dobi: na podlagi izvedenih intervjujev s trenutnimi predstavniki študentskih organizacij je bilo ugotovljeno, da je digitalizacija postala ključna pri vodenju teh organizacij. V zadnjih letih, predvsem v času pandemije, so se študentske organizacije soočile z izzivom, kako učinkovito integrirati digitalna orodja v svoje vsakodnevno delovanje. Ta prehod je v veliki meri vplival na način organizacije in koordinacije aktivnosti, vključno s komunikacijo med člani, organizacijo projektov ter sodelovanjem z zunanjimi partnerji. Pri večini intervjuvancev je bil poudarjen pomen digitalnih orodij, ki omogočajo boljšo organizacijo in preglednost nalog. Na primer, Intervjuvanec 1 je izpostavil: *»Uporaba digitalnih orodij, kot sta Google Drive in Microsoft Teams, nam je omogočila, da smo učinkoviteje spremljali napredek projektov in si olajšali sodelovanje na daljavo. Brez teh orodij bi bilo skoraj nemogoče izvesti nekatere večje projekte.«* Kljub številnim prednostim pa digitalno vodenje prinaša tudi določene izzive. Nekateri intervjuvanci so opozorili na težave pri ohranjanju osebnega stika med člani, kar je ključno za vzdrževanje motivacije in pripadnosti. Intervjuvanec 5 je izrazil to skrb z besedami: *»Čeprav digitalna orodja omogočajo boljši management, pogrešamo osebni stik, ki ga ni mogoče nadomestiti z nobenim spletnim orodjem. Zato se trudimo ohranяти redna srečanja v živo, kolikor je le mogoče.«*

b) Učinkovitost motivacije in vključenosti prek digitalnih kanalov

Spodbujanje vključenosti članstva skozi uporabo tehnologije: intervjuvanci so izpostavili, da tehnologija igra ključno vlogo pri spodbujanju vključenosti članstva. Digitalna orodja omogočajo boljšo dostopnost in vključevanje članov, kar povečuje njihovo aktivno sodelovanje v organizaciji. Intervjuvanec 2 je povedal: *»Z uporabo digitalnih platform, predvsem družbenih omrežij, smo lahko hitro in učinkovito komunicirali z našimi člani, kar je privedlo do večje udeležbe na dogodkih in večjega zanimanja za aktivnosti kluba.«* Ta orodja omogočajo širjenje informacij v realnem času, kar je še posebej pomembno za doseg širšega kroga članov, ki bi jih tradicionalni načini obveščanja morda spregledali. Poleg tega tehnologija omogoča prilagoditev komunikacije glede na potrebe članov, kar še dodatno spodbuja njihovo udejstvovanje. Intervjuvanec 5 je dejal: *»Z uvedbo spletnih obrazcev za prijave na dogodke in digitalnih koledarjev, kjer lahko člani sami spremljajo aktivnosti, smo opazili znatno povečanje udeležbe na naših dogodkih.«* Takšna prilagodljivost in enostavnost uporabe digitalnih orodij omogočata članom, da se lažje vključijo in prispevajo k delovanju organizacije, kar pozitivno vpliva na splošno vključenost in angažiranost znotraj študentske skupnosti.

Spodbujanje tehnološke pismenosti: študentske organizacije vse bolj prepoznavajo pomen digitalnih veščin za učinkovito komuniciranje, organizacijo projektov in širše vključevanje članov. Intervjuvanec 3 je povedal: »Organiziramo redne delavnice za naše člane, kjer se učijo uporabe digitalnih orodij, kot so Google Drive, Excel in različne komunikacijske platforme. To je bistveno, saj večina naših aktivnosti zdaj poteka preko spleta.« S tem pristopom organizacije ne le izboljšujejo svoje delovanje, temveč tudi opremljajo svoje člane z veščinami, ki so nepogrešljive na sodobnem trgu dela. Poleg organiziranih delavnic in izobraževanj se študentske organizacije trudijo spodbujati tehnološko pismenost tudi skozi vsakodnevne aktivnosti in praktično uporabo digitalnih orodij. Intervjuvanec 1 je izpostavil: »Tehnologijo vključujemo v vsakdanje delo organizacije. Člani se tako sproti učijo uporabe različnih orodij, kar jim omogoča, da pridobljeno znanje takoj uporabijo v praksi.« Tako študentske organizacije uspešno pripravljajo svoje člane na izzive sodobnega digitalnega sveta.

Slika 2: Tematska mreža 1 – Vpliv informacijske tehnologije na vodenje in vključenost v študentskih organizacijah

Vir: lastno delo

5.3.4.3 Tematska mreža 2: Digitalna transformacija v študentskih organizacijah

a) Vloga digitalne transformacije pri modernizaciji študentskih organizacij

Digitalna transformacija in vodenje študentskih organizacij: na podlagi intervjujev je jasno, da digitalna transformacija močno vpliva na način vodenja teh organizacij. Sodobna tehnologija omogoča boljšo organizacijo projektov, lažje komuniciranje in učinkovitejše izvajanje nalog. Intervjuvanec 2 trdi: »Digitalna transformacija nam je omogočila, da smo bolj fleksibilni in prilagodljivi. S pomočjo digitalnih orodij lahko hitreje sprejemamo

odločitve in se lažje usklajujemo, tudi če nismo fizično prisotni na sestankih.« Podobno trdi tudi Intervjuvanec 1, ki pravi: *»Digitalna orodja so nam omogočila, da smo poenostavili številne administrativne naloge, kot so evidentiranje članstva, vodenje finančnih evidenc in priprava poročil. To nam je omogočilo, da se osredotočimo na pomembnejše naloge, kot sta organizacija dogodkov in vključevanje članov.«* To kaže, da digitalna orodja omogočajo ne le boljšo organizacijo dela, ampak tudi hitrejšo odzivanje na potrebe članstva in spremembe v okolju. Poleg tega digitalna transformacija omogoča tudi večjo transparentnost in vključevanje članov v procese odločanja, kot je izpostavil Intervjuvanec 3: *»Z uvedbo digitalnih platform, kot sta Discord in Zoom, smo lahko vključili več članov v razprave in sprejemanje odločitev. Vsak lahko prispeva svoje ideje, tudi če ni fizično prisoten na sestanku.«* Ta pristop ne le izboljšuje sodelovanje znotraj organizacije, ampak tudi krepi občutek pripadnosti in vključenost med člani. Digitalna transformacija tako študentskim organizacijam omogoča, da delujejo bolj učinkovito, odprto in vključujoče.

b) Inovativne prakse v organizaciji dogodkov

Inovacije pri organizaciji dogodkov s pomočjo tehnologije: tehnologija je v zadnjih letih močno preoblikovala način organizacije in izvedbe dogodkov. Inovacije, ki so bile uvedene s pomočjo digitalnih orodij, so omogočile organizacijam, da se prilagodijo novim razmeram in ustvarijo bolj dinamične ter interaktivne dogodke. Intervjuvanec 3 je izpostavil: *»Z uporabo platform, kot je npr. Zoom, smo lahko organizirali spletne dogodke, ki so pritegnili veliko večje število udeležencev, kot bi jih lahko dosegli z dogodki v živo. Tako smo lahko pritegnili tudi študente iz drugih regij, ki se običajno ne bi mogli udeležiti naših dogodkov.«* To kaže na pomembno spremembo v dosegu in dostopnosti dogodkov, kar je neposredna posledica tehnoloških inovacij. Nekateri intervjuvanci so poudarili tudi pomen uporabe družbenih omrežij in digitalnega marketinga pri promociji dogodkov, kot npr. Intervjuvanec 5, ki je povedal: *"Uporaba družbenih omrežij, kot sta Instagram in TikTok, nam je omogočila, da smo na kreativen način promovirali naše dogodke. S tem smo pritegnili več mladih in povečali udeležbo na naših dogodkih. Prav tako smo lahko sproti prilagajali vsebino in se odzivali na povratne informacije, kar je prej bilo precej težje."*

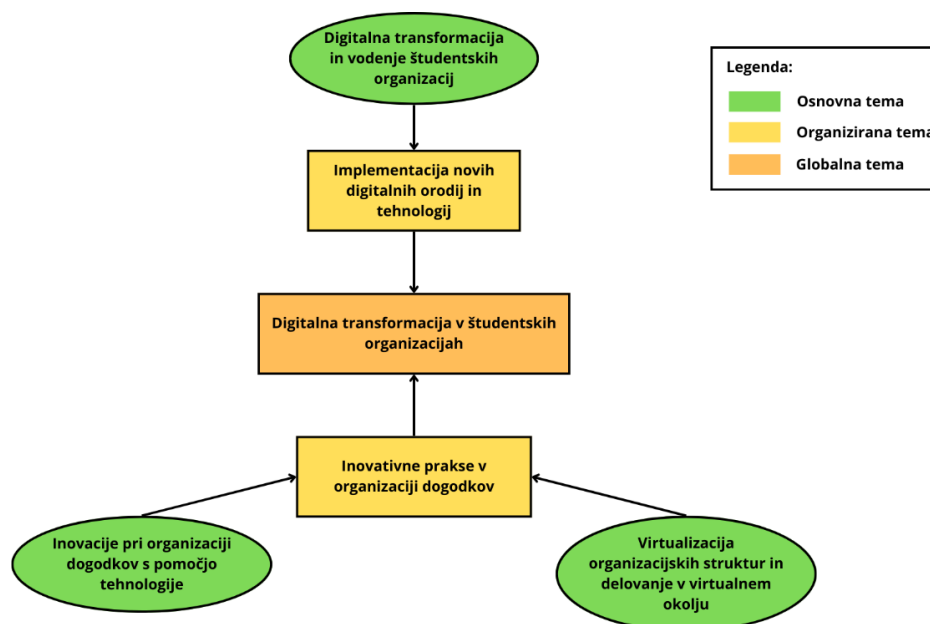
Medtem ko so nekateri intervjuvanci izpostavili prednosti tehnologije, pa so drugi opozorili na izzive, povezane z njenim uvajanjem. Intervjuvanec 2 je opozoril: *»Ena izmed težav, s katero smo se srečali, je prekomerna odvisnost od tehnologije. Če pride do tehničnih težav, lahko to resno ogrozi izvedbo dogodka. Prav tako je včasih težko ohraniti osebno interakcijo in toplino, ki jo prinašajo dogodki v živo.«* Kljub tem izzivom se večina intervjuvancev strinja, da so inovacije s pomočjo tehnologije izboljšale organizacijo dogodkov in omogočile dosego širšega občinstva, kar bi bilo brez teh orodij skoraj nemogoče.

Virtualizacija organizacijskih struktur in delovanje v virtualnem okolju: virtualizacija organizacijskih struktur postaja vse bolj prevladujoč način delovanja v sodobnem študentskem organiziranju in s tem se strinja tudi večina intervjuvancev. Virtualna okolja

omogočajo fleksibilnost, ki je prej ni bilo mogoče doseči, in hkrati olajšujejo sodelovanje članov ne glede na njihovo fizično lokacijo. Intervjuvanec 4 je na primer poudaril: »S prehodom na virtualne sestanke in digitalno vodenje smo lahko vključili člane, ki sicer zaradi oddaljenosti ali obveznosti ne bi mogli aktivno sodelovati v delovanju organizacije. To je bistveno izboljšalo našo povezanost in omogočilo, da smo dosegli večjo angažiranost članov.« Ta fleksibilnost omogoča, da so organizacije bolj dostopne in vključujoče, kar je ključnega pomena za njihovo delovanje in uspeh.

Kot vse ostale novitete pa tudi digitalizacija prinaša svoje izzive, s katerimi se srečujejo tudi intervjuvanci v lastnih organizacijah. Izrazili so zaskrbljenost glede ohranjanja medosebnih odnosov in občutka skupnosti v popolnoma virtualnem okolju. Intervjuvanec 2 je opozoril: »Čeprav so virtualna srečanja praktična, se pogosto zdi, da manjka tisti osebni stik, ki je bil prisoten na fizičnih sestankih. Ljudje so manj angažirani in včasih se zdi, da je težje doseči konsenz ali ustvariti pravo vzdušje skupinskega dela.« To kaže na potrebo po iskanju ravnovesja med prednostmi virtualizacije in ohranjanjem osebnih povezav, ki so ključne za kohezijo organizacije. Kljub izzivom večina intervjuvancev prepoznava prednosti virtualizacije in se strinja, da je to smer, v katero bodo študentske organizacije nadaljevale. Intervjuvanec 3 je poudaril: »Virtualizacija nam omogoča, da smo bolj odzivni in prilagodljivi, kar je v današnjem hitrem tempu ključnega pomena. Seveda moramo delati na ohranjanju pristnih odnosov, a verjamem, da s pravim pristopom lahko združimo najboljše iz obeh svetov – fizičnega in digitalnega.«

Slika 3: Tematska mreža 2 – Digitalna transformacija v študentskih organizacijah

Vir: lastno delo

5.3.4.4 Tematska mreža 3: Spreminjanje komunikacijskih tokov zaradi digitalizacije

a) Integracija digitalnih in tradicionalnih komunikacijskih praks

Razvoj komunikacijskih praks v digitalni dobi: razvoj komunikacijskih praks v digitalni dobi je prinesel korenite spremembe v delovanju študentskih organizacij, kar se jasno odraža v intervjujih s trenutnimi predstavniki. Digitalna orodja so postala osrednji del vsakodnevnega delovanja organizacij, pri čemer je e-pošta pogosto uporabljena za formalno komunikacijo, medtem ko družbena omrežja in aplikacije za neposredno sporočanje omogočajo hitrejšo in bolj neformalne pogovore. Intervjuvanec 3 pravi: *»Facebook Messenger je za nas postal ključno orodje za hitro usklajevanje in reševanje sprotnih težav. Hitrost in enostavnost uporabe sta neprimerljivi z nekdanjimi metodami.«* Podobno je Intervjuvanec 5 izpostavil uporabo digitalnih platform: *»Uporaba platform, kot sta Slack in Teams, nam je omogočila, da smo razširili komunikacijske kanale in vključili več članov v razprave, tudi tiste, ki fizično niso prisotni.«*

Vendar pa ta digitalna transformacija ni prinesla le prednosti. Nekateri intervjuvanci so opozorili na pasti, ki jih prinaša prekomerna uporaba digitalnih orodij. Intervjuvanec 4 je izpostavil: *»Včasih je težko slediti vsem sporočilom, ki prihajajo z različnih platform. To lahko povzroči zmedo in izgubo pomembnih informacij.«* Intervjuvanec 1 je dodal: *»Občutek, da smo ves čas 'dosegljivi', lahko vodi v preobremenjenost z informacijami, kar na dolgi rok ni vzdržno.«* Kljub tem izzivom pa se večina sogovornikov strinja, da so prednosti digitalne komunikacije, kot sta hitrost in dostopnost, pretehtale slabosti in da je ključnega pomena, da organizacije razvijejo strategije za učinkovit management teh orodij.

Ohranjanje osebnega stika v digitalnih okoljih: ta tematika postaja izziv za študentske organizacije, ki se vse bolj zanašajo na digitalna orodja za komuniciranje in sodelovanje. Iz intervjujev je razvidno, da se mnogi zavedajo pomena ohranjanja osebnih vezi kljub digitalizaciji. Intervjuvanec 3 je poudaril: *»Kljub temu, da večino sestankov in dogovorov izvedemo preko Zooma ali Teamsov, se trudimo, da vsaj enkrat na mesec organiziramo srečanje v živo, kjer lahko ohranjamo bolj pristen stik.«* Podobno je Intervjuvanec 5 izpostavil, da je osebni stik ključnega pomena za gradnjo zaupanja in medsebojnih odnosov, kar je včasih težko doseči zgolj z digitalno komunikacijo. Intervjuvanci so prepričani, da digitalizacija prinaša določene omejitve. Intervjuvanec 1 je opozoril: *»Čeprav je tehnologija odlična za hitro komunikacijo, se zdi, da ljudje včasih izgubijo občutek za empatijo in človečnost, kar bi bilo lažje doseči v osebnih srečanjih.«* Intervjuvanec 4 pa je zaupal tudi: *»Včasih pogrešam spontane pogovore in druženja, ki so se zgodila po uradnih sestankih v živo. V digitalnem okolju te možnosti ni.«* Večina sogovornikov se strinja, da je zavedanje in načrtno ohranjanje osebnih stikov ključno za uspešno delovanje organizacije, kar zahteva dodatne napore in strategije, kot so redna srečanja v živo ali neformalne digitalne interakcije.

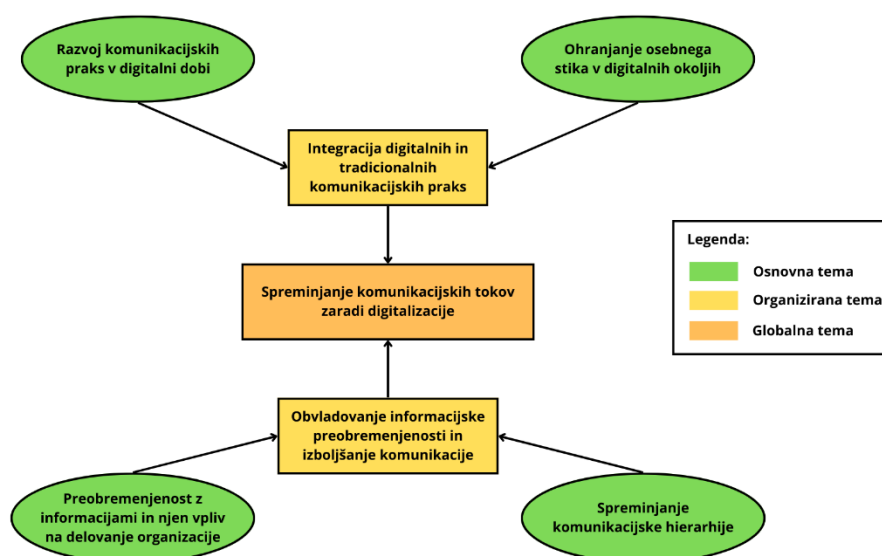
b) Obvladovanje informacijske preobremenjenosti in izboljšanje komunikacije

Preobremenjenost z informacijami in njen vpliv na delovanje organizacije:

intervjuvanci menijo, da je preobremenjenost z informacijami postala resen izziv v študentskih organizacijah. Zaradi hitrega razvoja digitalnih orodij in večje količine komunikacijskih kanalov se člani organizacij pogosto soočajo z informacijsko zasičenostjo, kar lahko negativno vpliva na njihovo učinkovitost in osredotočenost. Intervjuvanec 2 je dejal: »Včasih se zdi, da je preveč informacij, ki prihajajo z različnih strani, kar otežuje sledenje pomembnim zadevam in nalogam.« Intervjuvanec 4 pa meni: »Prejemanje nenehnih obvestil in sporočil lahko povzroči občutek preobremenjenosti, kar zmanjšuje produktivnost in motivacijo članov.« Ti izzivi poudarjajo potrebo po učinkovitejšem managementu komunikacije in filtriranju informacij, da bi zagotovili, da člani ostanejo osredotočeni na ključne naloge in cilje organizacije.

Spreminjanje komunikacijske hierarhije: »S pomočjo digitalnih platform imajo zdaj vsi člani možnost neposrednega dostopa do informacij in komuniciranja z vodstvom, kar prej ni bilo tako enostavno,« pravi Intervjuvanec 1. Ta sprememba omogoča bolj odprto in horizontalno komunikacijo, kar povečuje vključenost članov in omogoča hitrejše odzivanje na potrebe organizacije. Kljub hitrejši komunikaciji pa so jasna pravila in smernice zelo pomembni, saj lahko pride tudi do neučinkovite komunikacije, kot trdi Intervjuvanec 3, ki pravi: »Včasih je težko obvladovati pretok informacij, ko vsi člani lahko neposredno komunicirajo s katerim koli vodstvenim članom. To lahko privede do zmede glede odgovornosti in prioritet.« Pridružuje se mu tudi Intervjuvanec 5, ki opaza: »Včasih opazimo, da se zaradi dostopnosti informacij zmanjša spoštovanje tradicionalnih hierarhičnih struktur, kar lahko vodi v manj učinkovito organizacijo.« Glede na odgovore intervjuvancev lahko trdim, da je na tem področju še veliko izzivov, s katerimi se srečujejo študentske organizacije.

Slika 4: Tematska mreža 3 – Spreminjanje komunikacijskih tokov zaradi digitalizacije

Vir: lastno delo

5.3.4.5 Tematska mreža 4: Varnost in etika pri uporabi informacijske tehnologije v študentskih organizacijah

a) Celovita varnostna strategija za zaščito podatkov v digitalnem okolju

Varnost in zaščita podatkov v digitalnem okolju: varnost in zaščita podatkov v digitalnem okolju sta postali ključni vprašanji za študentske organizacije, saj se te vedno bolj zanašajo na digitalna orodja za management svojih dejavnosti in shranjevanje občutljivih informacij. Iz intervjujev s trenutnimi predstavniki študentskih organizacij izhaja, da se večina zaveda pomena varnostnih ukrepov pri uporabi digitalnih platform, kot so Google Drive, Microsoft OneDrive in druge oblačne storitve. Intervjuvanec 1 je izpostavil: *»Naši dokumenti so shranjeni na varnih spletnih platformah, vendar smo vzpostavili tudi dodatne varnostne ukrepe, kot sta omejevanje dostopa in uporaba dvostopenjske avtentikacije, da bi zagotovili, da občutljivi podatki ne pridejo v napačne roke.«* Takšni ukrepi kažejo na zavestno prizadevanje za zaščito podatkov in preprečevanje morebitnih varnostnih incidentov. Poleg tega so intervjuvanci poudarili, da je izobraževanje članov o varnostnih praksah bistvenega pomena za ohranjanje varnosti podatkov. Intervjuvanec 3 je dejal: *»Vse člane redno opozarjamo na pomen močnih gesel in varne uporabe spletnih orodij, saj je lahko že ena napaka usodna za celotno organizacijo.«* Kljub prizadevanjem pa se organizacije še vedno soočajo z izzivi, povezanimi z nenehno spreminjajočimi se grožnjami v digitalnem okolju. Intervjuvanec 5 je opozoril: *»Tehnologija se nenehno spreminja, prav tako pa tudi taktike napadalcev. Zato je nujno, da smo ves čas na preži in prilagajamo naše varnostne ukrepe.«* Prav tako Intervjuvanec 4 potoži: *»Čeprav smo seznanjeni z osnovnimi varnostnimi praksami, kot so močna gesla in redno spreminjanje le-teh, ugotavljamo, da nekateri člani še vedno niso dovolj previdni. Zato organiziramo delavnice in izobraževanja, kjer jih opozarjamo na tveganja in jih učimo varnostnih ukrepov.«* To poudarja potrebo po stalnem izobraževanju in ozaveščanju o pomenu varnosti v digitalnem okolju, zlasti glede na to, da so grožnje v digitalnem svetu vedno bolj kompleksne.

Dodatni izziv predstavlja tudi hitro spreminjajoča se narava digitalne tehnologije, ki zahteva prilagodljivost in stalno posodabljanje varnostnih strategij. Intervjuvanec 5 je izrazil skrb glede tega: *»Ena izmed največjih težav, s katero se soočamo, je, da moramo nenehno spremljati novosti in prilagajati naše varnostne sisteme. Kar je danes dovolj varno, morda ne bo dovolj čez leto dni.«* Prav zaradi tega so študentske organizacije prisiljene vlagati čas in vire v nenehno izpopolnjevanje svojih digitalnih varnostnih praks, da bi zaščitile podatke svojih članov in zagotovile nemoteno delovanje organizacije.

b) Etični izzivi, zasebnost in transparentnost v digitalnem okolju

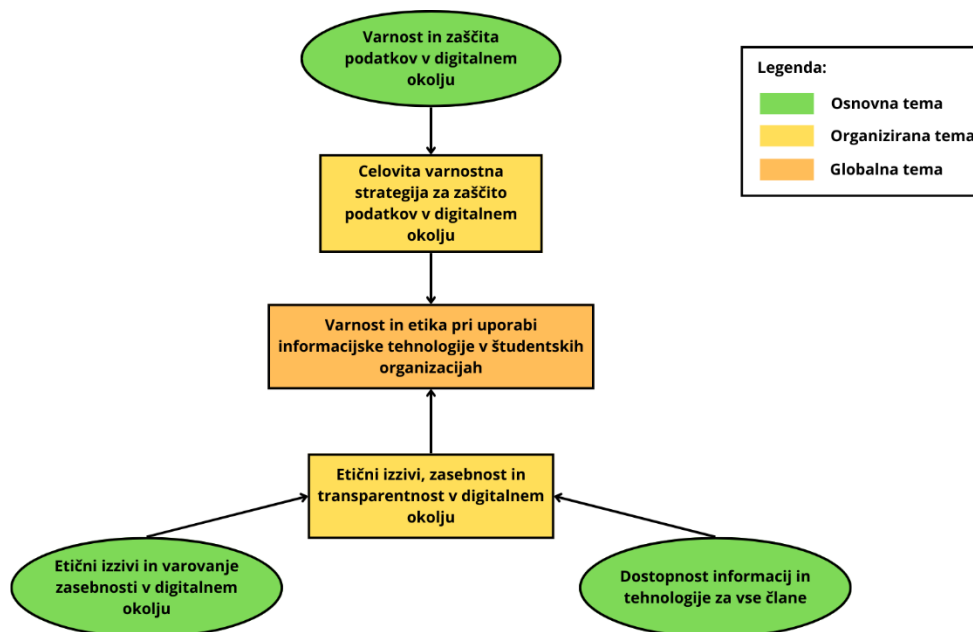
Etični izzivi in varovanje zasebnosti v digitalnem okolju: digitalna orodja omogočajo dostop do velike količine občutljivih podatkov članov, zato se tudi študentske organizacije srečujejo z vprašanji etike in varovanja zasebnosti. Iz intervjujev lahko razberemo, da se organizacije soočajo z izzivi, kako zagotoviti varnost podatkov, hkrati pa upoštevati etična

načela. Intervjuvanec 3 opozarja: *»Eden večjih izzivov, s katerim se soočamo, je, kako zagotoviti, da so podatki naših članov varno shranjeni, hkrati pa spoštujemo njihovo zasebnost in jih ne izpostavljam nepotrebnemu tveganju.«* Poleg tega je Intervjuvanec 2 poudaril, da *»moramo biti zelo previdni pri zbiranju in obdelavi osebnih podatkov, saj vsaka napaka lahko vodi do izgube zaupanja članov in resnih etičnih posledic.«* Ti komentarji kažejo na potrebo po strogih politikah glede varovanja zasebnosti in po stalnem prilagajanju praks v skladu z najnovejšimi standardi in zakonodajo na tem področju.

Dostopnost informacij in tehnologije za vse člane: dostopnost informacij in tehnologije za vse člane študentskih organizacij je ključnega pomena za zagotavljanje enakopravnega sodelovanja in vključevanja v aktivnosti organizacije. Iz intervjujev je razvidno, da večina organizacij aktivno dela na tem, da bi vsem članom zagotovila dostop do potrebnih digitalnih orodij in informacij. Intervjuvanec 3 je poudaril: *»Pomembno je, da imajo vsi naši člani dostop do orodij, ki jih uporabljamo za komuniciranje in organizacijo. Zato redno organiziramo delavnice, kjer učimo uporabo teh orodij, in poskrbimo, da so vsi enako informirani.«*

Intervjuvanci pa opozarjajo tudi na nekatere izzive, povezane z dostopnostjo. Intervjuvanec 1 je izpostavil: *»Čeprav se trudimo, da bi vsi člani imeli enak dostop do informacij, včasih naletimo na težave, ko nekateri nimajo dostopa do ustrezne tehnologije ali pa niso dovolj tehnično podkovani, da bi jo učinkovito uporabljali.«* Intervjuvanec 4 je izpostavil podobno težavo: *»Eden izmed izzivov je tudi, kako zagotoviti, da so informacije, ki jih delimo prek digitalnih kanalov, dostopne vsem članom ne glede na njihovo lokacijo ali tehnično opremljenost.«* Ti izzivi poudarjajo potrebo po nadaljnjih prizadevanjih za izboljšanje dostopnosti tehnologije in informacij, kar bi omogočilo bolj vključujoče in enakopravno okolje znotraj študentskih organizacij. Poleg tega je pomembno, da se organizacije prilagajajo potrebam svojih članov, tako da jim zagotavljajo podporo in usposabljanje, ki ga potrebujejo za učinkovito sodelovanje v digitalnem okolju.

Slika 5: Tematska mreža 4 – Varnost in etika pri uporabi informacijske tehnologije v študentskih organizacijah

Vir: lastno delo

5.3.5 Analiza intervjujev z bivšimi predstavniki študentskih organizacij

Analizirali smo tudi poglede in izkušnje bivših predstavnikov študentskih organizacij, ki so skozi leta pridobili bogate izkušnje pri vodenju in managementu organizacij. Določili smo 14 kod, ki so primerljive s kodami iz prejšnjega poglavja, vendar so bolj osredotočene na odgovore in izkušnje bivših članov. Ta pristop omogoča bolj poglobljeno analizo, saj bivši predstavniki ponujajo perspektivo, ki vključuje zgodovinski pregled sprememb in razvojnih faz, skozi katere so študentske organizacije prehajale. Tako smo zabeležili ključne spremembe v delovanju teh organizacij, predvsem v povezavi z razvojem uporabe IT in njenim vplivom na organizacijsko kulturo.

S tem pristopom smo želeli ne le identificirati, kako se je praksa študentskih organizacij skozi čas spreminjala, ampak tudi razumeti, kako so se bivši člani prilagajali na te spremembe. Poseben poudarek je bil namenjen ohranjanju tradicije znotraj organizacij, kar je bistveno za razumevanje organizacijske identitete in vrednot, ki jih organizacije prenašajo skozi generacije.

Tabela 4: Oblikovanje tematskih mrež – bivši predstavniki študentskih organizacij

KODE	OSNOVNE TEME	ORGANIZIRANE TEME	GLOBALNE TEME
- Digitalna orodja - Digitalna transformacija - Virtualno vodenje - Covid-19 - Organizacija dogodkov	1. Uporaba digitalnih orodij 2. Digitalna transformacija in vodenje študentskih organizacij 3. Vpliv pandemije covid-19	1. Uporaba digitalnih orodij in proces prilagajanja skozi zgodovino 2. Vpliv pandemije na digitalizacijo procesov v organizacijah	Digitalna transformacija v študentskih organizacijah
- Komunikacijski tok - Komunikacijska hierarhija - Osebni stik - Preobremenjenost z informacijami	1. Spremembe komunikacijskih tokov in načina komunikacije 2. Kako pomemben je osebni stik 3. Spreminjanje komunikacijske hierarhije	1. Razvoj novih komunikacijskih orodij in praks 2. Spremembe v komunikacijski hierarhiji zaradi digitalnih orodij	Spreminjanje komunikacijskih tokov zaradi digitalizacije
- Varnost podatkov - Etika - Zasebnost - Dostopnost digitalnih orodij - Transparentnost	1. Varnost in zaščita podatkov v digitalnem okolju 2. Etika in zasebnost 3. Transparentnost informacij	1. Celovita varnostna strategija za zaščito podatkov v digitalnem okolju 2. Etični izzivi, zasebnost in transparentnost v digitalnem okolju	Varnost in etika pri uporabi informacijske tehnologije v študentskih organizacijah

Vir: lastno delo

V tabeli zgoraj so s krepko označene osnovne teme, pri katerih smo zaznali največje spremembe med trenutnimi in bivšimi predstavniki študentskih organizacij. Največje spremembe smo zaznali na področjih:

- uporaba digitalnih orodij,
- vpliv pandemije covid-19,
- spremembe komunikacijskih tokov in načina komunikacije in
- kako pomemben je osebni stik.

Tukaj želimo izpostaviti dejstvo, da je bil naš dostop do intervjuvancev omejen in večina bivših predstavnikov študentskih organizacij prihaja iz enega društva, DNSŠ. Ker je bil izbor tako lokacijsko koncentriran, ne morem trditi, da je digitalna transformacija potekala na enak način v vseh študentskih organizacijah v Sloveniji, vsekakor pa predstavlja dober opis časov, iz katerih prihajajo intervjuvanci.

Uporaba digitalnih orodij: bivši predstavniki študentskih organizacij so skozi svoje mandate zaznali pomembne spremembe na področju uporabe digitalnih orodij, kar je bistveno vplivalo na delovanje in vodenje organizacij. V zgodnejših obdobjih, predvsem med leti 1990 in 2010, je bila uporaba digitalnih orodij omejena, saj so bili osnovni digitalni sistemi še v povojih. Bivši člani, ki so delovali v tem času, so se zanašali na tradicionalne metode, kot so fizični sestanki, delanje plakatov in ročna distribucija informacij, kar je bilo časovno zamudno in manj učinkovito.

Intervjuvanec 11 opisuje obdobje svojega delovanja: *»Uporaba digitalnih orodij je bila v 90. letih zelo omejena. Prvi računalniki so bili uporabljeni za osnovna opravila, kot sta tipkanje in shranjevanje podatkov, vendar brez večjih povezovalnih tehnologij. Na začetku smo se zanašali na fizične sestanke in obvestila po pošti. Na voljo smo imeli nekaj računalnikov, vendar internet še ni bil razširjen.«* Pomemben premik se je zgodil v obdobju 2000–2010, ko so se digitalna orodja začela uporabljati v večji meri, predvsem za organizacijo dogodkov in shranjevanje dokumentov na lokalnih strežnikih.

Po letu 2010 se je v večji meri začelo uporabljati tudi oblačne storitve. Intervjuvanec 8 pravi: *»Začeli smo uporabljati oblačne storitve, kot je Google Drive, in to je bistveno poenostavilo shranjevanje in dostop do dokumentov za vse člane.«* Prehod na digitalno shranjevanje in management dokumentov je bil ključni korak v izboljšanju učinkovitosti in dostopnosti za vse člane organizacije.

Skozi leta se je stopnja uporabe digitalnih orodij povečevala, s poudarkom na vključevanju mobilnih naprav in družbenih omrežij. Facebook je na začetku tretjega tisočletja postal ključno orodje za promocijo dogodkov in komunikacijo znotraj študentskih organizacij. Intervjuvanec 9 je dejal: *»V času mojega mandata smo začeli uporabljati Facebook za obveščanje članov o dogodkih. To je omogočilo hitrejši doseg in boljšo komunikacijo s širšo publiko.«*

V zadnjih letih nam digitalna orodja, kot so Zoom, Microsoft Teams in Google Meet, omogočajo virtualna srečanja in koordinacijo na daljavo, kar je še posebej izpostavljeno v času pandemije covid-19. Ta orodja so bivšim članom predstavljala nove priložnosti, a tudi izzive glede ohranjanja osebnih stikov.

Vpliv pandemije covid-19: kot že omenjeno, je imela pandemija covid-19 pomemben vpliv na delovanje študentskih organizacij, kar je izpostavilo številne spremembe v načinu organizacije in komunikacije. Bivši člani študentskih organizacij so se v času pandemije soočili z izzivi, ki jih prinaša prehod na virtualno delo. Ena izmed ključnih sprememb je bila prilagoditev na delo na daljavo in zmanjšana možnost osebnih stikov. Intervjuvanec 6 poudarja, da so bila srečanja med pandemijo skoraj izključno virtualna: *»Pandemija nas je prisilila, da smo vse sestanke in dogodke preselili na Zoom. Čeprav je bilo to sprva učinkovito, smo kmalu ugotovili, da se izgublja osebni stik med člani«*. Tudi trenutni člani, ki so bili vključeni v študentsko organizacijo med pandemijo, se strinjajo, da so digitalna orodja postala bistven del organizacijskih praks, vendar je bilo pogosto težko nadomestiti človeški element. Nekateri so izrazili skrb, da je ta hitra digitalizacija povzročila določeno distanco in zmanjšala občutek pripadnosti. Intervjuvanec 2 pravi: *»Med pandemijo je bilo težko ohranjati motivacijo članov, saj osebni stiki in druženja niso bili mogoči, kar je vplivalo na pripadnost organizaciji.«*

Pandemija je prinesla tudi nekaj pozitivnih vidikov uporabe novih tehnologij, saj so nekatere organizacije uvedle inovacije, ki jih v normalnih razmerah verjetno ne bi. Kot pravi Intervjuvanec 7: *»Covid-19 nam je dal priložnost, da smo se prilagodili in začeli uporabljati orodja, kot sta Google Drive in Zoom, kar nam je omogočilo, da smo vse aktivnosti uskladili bolj učinkovito.«*

Spremembe komunikacijskih tokov in načina komunikacije: bivši člani študentskih organizacij so v svojih intervjujih izrazili, kako se je skozi čas spremenil način komunikacije znotraj teh organizacij predvsem zaradi uvedbe digitalnih orodij. V zgodnjih letih je bila komunikacija znotraj organizacij veliko bolj fizična in osebna. Intervjuvanec 10 se spominja: *»V začetku smo komunikacijo vodili skoraj izključno preko fizičnih srečanj in telefonskih klicev, elektronska pošta je prišla kasneje in še to je bila omejena na manjše količine podatkov, saj priponk nismo mogli priložiti.«* Tak način komunikacije je poudarjal osebni stik, neposredno interakcijo in je zagotavljal večjo pozornost pri obravnavi zadev.

S prehodom na digitalno dobo se je komunikacija v študentskih organizacijah bistveno spremenila z uvedbo e-pošte, družbenih omrežij in kasneje aplikacij za neposredno sporočanje. Nekdanji predstavniki opozarjajo, da so digitalna orodja omogočila hitrejši in bolj učinkovit pretok informacij, vendar so imela tudi negativne posledice. Intervjuvanec 9 meni: *»S prihodom družbenih omrežij in mobilnih aplikacij je komunikacija postala hitrejša, a manj poglobljena. Pogosto se je izgubil osebni stik in kakovostno sodelovanje med člani.«*

Kljub večji učinkovitosti so digitalna orodja prispevala k temu, da je osebni stik izgubljal na pomenu, kar je spremenilo dinamiko odnosov znotraj organizacij.

Kako pomemben je osebni stik: bivši predstavniki so skozi intervjuje izrazili močan poudarek na pomembnosti osebnega stika pri delovanju organizacij, predvsem v obdobju pred razmahom digitalnih orodij. Osebni stik je bil neizogiben in ključen dejavnik za uspešno komunikacijo, sodelovanje in vzpostavljanje medosebnih odnosov znotraj organizacije. Intervjuvanec 11 je poudaril: *»V času mojega delovanja je bilo srečevanje v živo edini način, da smo ohranili motivacijo in ustvarili medsebojno zaupanje. Takrat ni bilo Zooma ali Teamsa, vsak sestanek je bil fizičen, kar je omogočalo boljše dinamiko in neposredno komunikacijo.«* Intervjuvanci so večkrat izpostavili, da so bile osebne interakcije temelj ne samo za produktivno delo, temveč tudi za gradnjo organizacijske kulture, ki je temeljila na tesnih prijateljskih odnosih in zaupanju. Intervjuvanec 9 je dejal: *»Osebni stik je omogočal, da smo člani postali ne le sodelavci, ampak tudi prijatelji. Veliko smo se družili zunaj uradnih sestankov, kar je ustvarjalo povezanost in zaupanje, ki ga danes v digitalnih okoljih ni mogoče enako dobro vzpostaviti. Z večino od njih sem v dobrih odnosih še danes.«* Ta občutek kolegialnosti je bil ključnega pomena za delovanje organizacije, saj je prispeval k bolj fluidnemu delu in boljši koordinaciji med člani. Nasprotno pa so v digitalni dobi člani bolj razdrobljeni in osebni stiki so omejeni, kar lahko vodi do občutka odtujenosti.

Kljub vzponu digitalnih tehnologij bivši člani opažajo, da je ohranjanje osebnega stika še vedno pomembno, vendar ga je težje doseči. Intervjuvanec 8 je z nekaj sentimenta dodal: *»Tehnologija je sicer olajšala komunikacijo na daljavo, vendar ni mogla nadomestiti tistega občutka, ko si sedel s kolegi za mizo in razpravljaj o idejah. Osebna prisotnost vedno doda neko globino in avtentičnost pogovoru«.* V digitalnem okolju so sestanki pogosto bolj formalizirani in osredotočeni na hitro reševanje problemov, medtem ko je bilo v fizičnih srečanjih več prostora za neformalne izmenjave in spontanost, kar je pomagalo pri boljšem razumevanju med člani in krepitvi organizacijske dinamike. Razlike med generacijami študentov so bile še posebej izrazite, saj so bivši predstavniki pogosto izpostavili, da je digitalizacija, čeprav učinkovita, osiromašila medčloveško komponento delovanja organizacij.

5.3.6 Povzetki vsebine tematskih mrež

Prva tematska mreža *Vpliv informacijske tehnologije na vodenje in vključenost v študentskih organizacijah* (slika 2) poudarja, kako digitalna orodja preoblikujejo proces vodenja in managementa teh organizacij. Vodenje je postalo učinkovitejše, saj tehnologija omogoča boljše načrtovanje, sodelovanje in nadzor nad projekti. Intervjuvanci poudarjajo, da so digitalna orodja, kot sta Google Drive in Microsoft Teams, ključna za vodenje projektov in sodelovanje med člani. Tehnologija omogoča tudi večjo vključenost članstva. Digitalna orodja olajšujejo dostopnost informacij, kar spodbuja večje sodelovanje. Intervjuvanci so izpostavili, da se je udeležba na dogodkih povečala, odkar uporabljajo digitalne platforme

za komunikacijo. S tem se je izboljšala tudi transparentnost procesov znotraj organizacije, saj so člani lažje dostopali do informacij in se aktivno vključili v projekte.

Druga tematska mreža *Digitalna transformacija v študentskih organizacijah* (slika 3) nam osvetli, kako močno je digitalna transformacija vplivala na način vodenja študentskih organizacij, kar je razvidno tudi iz intervjujev z bivšimi predstavniki. Tehnologija je omogočila fleksibilnejše in učinkovitejše vodenje, predvsem pri komunikaciji in organizaciji nalog. Intervjuvanci so izpostavili, da je tehnologija olajšala vsakodnevne operativne naloge, kot je organizacija projektov, kar omogoča večjo učinkovitost. Intervjuvanci so poudarili, da jim je digitalna transformacija omogočila hitrejšo sprejemanje odločitev, saj orodja, kot je Google Drive, omogoča spremljanje projektov in boljšo koordinacijo med člani, tudi če niso fizično prisotni. Izpostavili so tudi, da so digitalna orodja poenostavila administrativne naloge, kar jim omogoča več časa za osredotočanje na večje projekte, kot sta organizacija dogodkov in vključevanje članov. Digitalna orodja niso zgolj olajšala vodenja, ampak tudi izboljšala transparentnost in vključenost članov. Intervjuvanci priznavajo, da uvedba digitalnih platform omogoča širšo vključitev članov v proces odločanja, saj se lahko vsi člani organizacije udeležijo sestankov in prispevajo svoje ideje ne glede na to, kje se nahajajo. S pomočjo digitalnih platform, kot je Zoom, so lahko dogovori in diskusije dostopni vsem članom organizacije, kar povečuje občutek vključenosti in pripadnosti.

Tretja tematska mreža *Spreminjanje komunikacijskih tokov zaradi digitalizacije* (slika 4) nam približa dejstvo, da je digitalizacija temeljito preoblikovala komunikacijske prakse v študentskih organizacijah, kar je lepo razvidno tudi iz intervjujev z bivšimi člani. Digitalna orodja, kot so e-pošta, družbena omrežja in orodja za takojšnje sporočanje, so postala ključna pri komunikaciji, nadomeščajoč ali dopolnjujoč tradicionalne metode, kot so sestanki v živo in telefonski pogovori. Bivši predstavniki so izpostavili, da se je v času njihovega delovanja e-pošta šele uvajala kot formalno sredstvo komunikacije, medtem ko so danes družbena omrežja pomemben del vsakodnevne komunikacije. Pomemben preboj je bil predvsem to, da so nove platforme omogočile širšo vključenost. Kljub temu pa ostaja osebni stik pomemben vidik delovanja organizacij. Več intervjuvancev je izrazilo zaskrbljenost, da digitalizacija prinaša zmanjšanje osebne interakcije, ki je ključna za ustvarjanje občutka pripadnosti in grajenje odnosov znotraj organizacije. Čeprav digitalna orodja prinašajo prednosti, intervjuvanci menijo, da je za uspešno delovanje organizacije potrebno najti ravnovesje med digitalno komunikacijo in osebnimi srečanji.

Četrta tematska mreža *Varnost in etika pri uporabi informacijske tehnologije v študentskih organizacijah* (slika 5) predstavi, kako pomembni sta varnost in zaščita podatkov v digitalnem okolju znotraj študentskih organizacij. Organizacije so sprejele različne varnostne ukrepe, kot so omejevanje dostopa, uporaba dvostopenjske avtentikacije in izobraževanje članov o varnostnih praksah. S prilagajanjem tem spremembam in uvedbo novih varnostnih ukrepov se trudijo zmanjšati tveganja in preprečiti morebitne varnostne kršitve. Kljub prizadevanjem pa organizacije ugotavljajo, da je nenehno spremljanje tehnološkega napredka in posodabljanje varnostnih strategij bistveno za ohranjanje zaščite

občutljivih podatkov. Poleg varnostnih vprašanj se organizacije soočajo tudi z etičnimi izzivi, predvsem v zvezi z varovanjem zasebnosti članov. Z digitalizacijo in uporabo oblačnih storitev postaja transparentnost glede obdelave podatkov ključnega pomena za ohranjanje zaupanja. Organizacije se zavedajo odgovornosti pri zbiranju in shranjevanju osebnih podatkov ter se trudijo, da bi ravnale skladno z zakonodajo in etičnimi smernicami. Kljub tem prizadevanjem se pojavljajo izzivi, ki zahtevajo stalno prilagajanje praks in dodatno pozornost pri zaščiti zasebnosti.

6 DISKUSIJA, OMEJITVE IN PRIPOROČILA ZA NADALJNJE RAZISKOVANJE

V teoretičnem delu magistrskega dela smo naredili poglobljen pregled obstoječe strokovne literature, ki se osredotoča na vpliv IT na vodenje in vključenost znotraj organizacij. Poseben poudarek smo dali na področje digitalne transformacije in njene učinke na študentske organizacije, pri čemer smo se osredotočili na vlogo digitalnih orodij, varnost podatkov, etiko ter spremembe v komunikacijskih tokovih. S pregledom literature smo želeli identificirati ključne izzive, s katerimi se soočajo organizacije v času digitalizacije.

Empirični del dela temelji na izvedenih intervjujih s trenutnimi in bivšimi predstavniki študentskih organizacij. Na podlagi teh intervjujev smo analizirali, kako so se digitalna orodja uporabljala in razvijala skozi čas ter kakšne spremembe so opazili intervjuvanci v procesu digitalne transformacije. Intervjuji so nam omogočili vpogled v prakso digitalnega vodenja in komuniciranja ter v izzive, povezane z varnostjo in etičnimi vprašanji pri uporabi digitalnih tehnologij. Tako smo pridobili dragocene podatke, ki osvetlujejo pomembne razlike med generacijami ter omogočajo boljše razumevanje dinamike digitalnega prehoda znotraj študentskih organizacij.

6.1 Interpretacija ugotovitev in doprinos na znanstveno-teoretičnem področju

Skozi analizo smo pri raziskavi vpliva IT na študentske organizacije ugotovili več ključnih sprememb in trendov. Ena izmed njih je, da digitalna orodja omogočajo boljše organizacijo in preglednost dela. Večina intervjuvancev je poudarila, da uporaba orodij, kot so Google Drive, Microsoft Teams in druge platforme, močno prispeva k lažjemu organiziranju projektov in omogoča učinkovitejše sodelovanje na daljavo. Digitalna transformacija je prinesla večjo fleksibilnost, saj so organizacije sposobne prilagoditi svoje delovanje različnim okoliščinam, kar je bilo še posebej izrazito v času pandemije covid-19. Poleg tega pa digitalna orodja omogočajo tudi boljše vključenost članov, saj vsak posameznik lažje dostopa do informacij in sodeluje v procesih odločanja.

Kljub prednostim, ki jih prinaša digitalizacija, pa se organizacije soočajo tudi z določenimi izzivi, predvsem na področju ohranjanja osebnega stika in motivacije članov. Nekateri intervjuvanci so izpostavili, da se je s preходом na digitalno komunikacijo povečala

preobremenjenost z informacijami, kar lahko negativno vpliva na produktivnost. Organizacije se zato vse bolj zavedajo potrebe po uravnoteženju med digitalno komunikacijo in osebno prisotnostjo, saj le-ta prispeva k večji povezanosti in zaupanju med člani.

Veliko pozornosti smo v intervjujih namenili tudi komunikaciji in pristnosti odnosov, ki se sklepajo znotraj študentskih organizacij. Osebni stik je ena izmed vrednot, ki postaja vse bolj cenjena, predvsem v kontekstu naraščajoče digitalizacije. V preteklosti je bil osebni stik edini način komunikacije in nujen element za uspešno sodelovanje in usklajevanje znotraj organizacije. Danes, ko so digitalna orodja postala ključna za vsakodnevno delovanje, osebni stik predstavlja dodano vrednost, saj omogoča vzpostavitev globljih, bolj trajnih in zaupnih odnosov. Čeprav digitalna orodja poenostavljajo komunikacijo in omogočajo hitro izmenjavo informacij, pa intervjuvanci opazajo, da se kakovost odnosov, ki temeljijo izključno na digitalni komunikaciji, ne more primerjati z odnosi, ki se gradijo skozi osebne stike. Intervjuvanci so poudarili, da je vzdrževanje osebnega stika še vedno ključno za ustvarjanje pripadnosti in motivacije med člani organizacije. Osebni stik je pogosto tisto, kar omogoča boljše razumevanje, sodelovanje in usklajevanje pri večjih projektih, ki zahtevajo poglobljeno komunikacijo. Medtem ko digitalna orodja omogočajo večjo dostopnost in fleksibilnost, so redna srečanja v živo ključna za ohranjanje medosebnih vezi, zlasti pri gradnji ekipne dinamike in zaupanja.

Magistrsko delo prispeva k razvoju znanstveno-teoretičnega dela na različne načine. Prvi pomemben doprinos raziskave je vpogled v vpliv digitalne transformacije na študentske organizacije. Ugotovili smo, da so digitalna orodja in družbena omrežja postala ključni del managementa organizacij. Uporaba teh orodij ni le izboljšala učinkovitost procesov, temveč tudi omogočila bolj transparentno in inkluzivno odločanje. Študentje imajo sedaj dostop do informacij in možnosti sodelovanja, ki jih pred digitalizacijo niso imeli. S tem raziskava prispeva k literaturi o digitalnem vodenju, ki poudarja pomembnost tehnologije za povečanje participacije in optimizacijo managementa organizacij. Poleg tega so ugotovitve pokazale, da digitalna transformacija vpliva na zmanjšanje pomena fizične prisotnosti članov organizacij. To smo videli v primeru, kjer so intervjuvanci poudarili, da uporaba digitalnih platform omogoča sodelovanje članov ne glede na njihovo geografsko lokacijo. To predstavlja pomemben doprinos k teoriji o virtualizaciji organizacijskih struktur, saj tehnologija omogoča večjo fleksibilnost in vključevanje, vendar hkrati postavlja nove izzive v smislu ohranjanja osebnih povezav in skupinskega duha.

Eden ključnih izzivov, ki ga je raziskava izpostavila, je preobremenjenost z informacijami, ki jo digitalna orodja lahko povzročijo. Intervjuvanci so izrazili zaskrbljenost, da prevelika količina digitalnih komunikacijskih kanalov in stalna dostopnost lahko vodi do zasičenosti in izgube fokusa. Ta ugotovitev je pomembna za razvoj teorij o učinkovitem managementu informacij v digitalni dobi, saj poudarja potrebo po boljši organizaciji komunikacijskih tokov in filtriranju informacij, da bi se izognili izgubi produktivnosti in motivacije članov organizacije.

Tudi varnost podatkov je ena izmed ključnih tem, ki jo raziskava naslavlja. Študentske organizacije, ki se vedno bolj zanašajo na digitalne platforme, se srečujejo z izzivi glede varovanja občutljivih podatkov. Intervjuvanci so poudarili, da je potrebno nenehno prilagajanje varnostnih ukrepov, da bi se zaščitili pred naraščajočimi kibernetскими grožnjami. Ta ugotovitev prispeva k literaturi o kibernetiski varnosti v organizacijah, saj poudarja pomen stalnega izobraževanja in ozaveščanja članov o varnostnih praksah.

Etična vprašanja in varovanje zasebnosti so še ena pomembna tema, ki jo raziskava obravnava. Organizacije se soočajo z izzivi, kako obvladovati velike količine podatkov, hkrati pa ohranjati transparentnost in spoštovanje zasebnosti članov. To odpira prostor za nadaljnje raziskave o etičnih praksah v digitalnem okolju in poudarja potrebo po razvijanju strogih smernic glede obdelave in shranjevanja podatkov v organizacijah.

Raziskava prav tako prinaša pomembne ugotovitve glede dostopnosti digitalnih orodij in tehnologije. Večina intervjuvancev se strinja, da tehnologija omogoča večjo dostopnost do informacij in orodij, vendar hkrati opozarjajo na neenakosti, ki nastajajo zaradi pomanjkanja tehnične opreme ali znanja med nekaterimi člani organizacije. Ta vidik prispeva k literaturi o digitalni dostopnosti in enakopravnosti, saj poudarja potrebo po zagotavljanju enakih možnosti za vse člane ne glede na njihove tehnološke zmožnosti.

Skozi celotno raziskavo pa se srečujemo z opozorili in potrebo po uravnoteženju med digitalno in osebno komunikacijo. Intervjuvanci so izpostavili, da digitalna orodja ne morejo povsem nadomestiti osebnih stikov, ki so ključni za gradnjo zaupanja in medsebojnih odnosov znotraj organizacij. To odpira pomembno vprašanje o tem, kako organizacije v digitalni dobi lahko ohranjajo pristen stik in kohezijo med člani, kar je ključno za dolgoročni uspeh in učinkovitost organizacije.

V celoti magistrsko delo prispeva k širši literaturi o digitalnem vodenju, varnosti podatkov, etičnih vprašanjih in učinkovitosti komunikacije v organizacijah ter nudijo smernice za nadaljnje raziskave in praktično implementacijo v študentskih organizacijah ter širše.

Prvo raziskovalno vprašanje:

- **Kako informacijska tehnologija vpliva na spreminjanje organizacijske kulture v študentskih organizacijah v Sloveniji?**

IT prinaša številne spremembe na področju komunikacije, vodenja in sodelovanja članov. Z uvedbo digitalnih orodij so se organizacijski procesi močno pospešili in postali bolj fleksibilni, kar vpliva na to, kako člani študentskih organizacij komunicirajo, sodelujejo in sprejemajo odločitve. Mutekwe (2012) potrjuje to ugotovitev, saj opisuje, da se tehnologija skozi zgodovino nenehno spreminja in razvija, kar vpliva na spreminjanje organizacijske kulture. Prav tako trdi, da je pojav novih tehnologij preoblikoval nematerialno kulturo skupin, kar se odraža tudi znotraj študentskih organizacij.

Na podlagi intervjujev z bivšimi in trenutnimi predstavniki študentskih organizacij je jasno, da digitalna orodja in družbena omrežja omogočajo lažje usklajevanje in učinkovitejše izvajanje projektov. Digitalna transformacija je prinesla večjo transparentnost v delovanju organizacij, saj lahko člani lažje dostopajo do informacij, spremljajo napredek projektov in prispevajo k procesom odločanja ne glede na njihovo fizično lokacijo. Kot pravi Schwertner (2017) je digitalna transformacija in sledenje digitalnim trendom osnova za ohranjanje uspešne in zdrave organizacije. Intervjuvanci so poudarili, da je digitalizacija olajšala sodelovanje, še posebej v času pandemije covid-19, ko je bilo osebno srečevanje omejeno.

IT vpliva tudi na samo komunikacijo znotraj organizacij, saj so digitalni kanali postali primarni način za izmenjavo informacij. Tradicionalni hierarhični tokovi informacij so se s pomočjo digitalnih platform zmehčali, kar omogoča bolj horizontalno komunikacijo, kjer imajo vsi člani dostop do vodstva in lahko neposredno sodelujejo pri pomembnih odločitvah (Yang in Zhang, 2019). Kljub temu pa intervjuvanci opozarjajo, da digitalizacija lahko povzroči tudi preobremenjenost z informacijami in zmanjšanje osebne interakcije, kar lahko vodi v manjšo pripadnost organizaciji in slabše medosebne odnose.

Vpliv IT na organizacijsko kulturo se kaže tudi v spreminjanju načinov vodenja. Kot trdita Golensky in Hager (2019), so vodje zdaj bolj usmerjeni v digitalno koordinacijo in delegiranje nalog, kar omogoča večjo transparentnost in sprotno spremljanje napredka. Prav tako digitalna orodja prispevajo k hitrejšemu prilagajanju na spremembe in novosti, kar organizacijam omogoča večjo fleksibilnost pri odzivanju na potrebe članov.

Drugo raziskovalno vprašanje:

- **Kakšne spremembe opazamo v komunikacijskih tokovih znotraj študentskih organizacij zaradi uvajanja digitalnih orodij in tehnoloških inovacij?**

Digitalna komunikacija, podprta s tehnološkimi inovacijami, je po mnenju Maierja in drugih (2016) temeljito preoblikovala strukture organizacij, saj omogoča bolj horizontalne in neposrednejše tokove informacij. Namesto tradicionalno formalnih in hierarhičnih načinov prenosa sporočil digitalna orodja, kot so družbena omrežja, omogočajo hitro, odprto in neformalno komunikacijo, kar posledično povečuje transparentnost in angažiranost vseh članov.

Eden ključnih vidikov je sprememba v hitrosti in učinkovitosti komunikacije. Digitalna orodja so omogočila, da se informacije hitro širijo med člani ne glede na njihovo fizično prisotnost. To je še posebej postalo pomembno v času pandemije covid-19, ko so študentske organizacije morale prilagoditi svoje delovanje digitalnim platformam. Intervjuvanci so poudarili, da so digitalna orodja poenostavila komunikacijo med člani ter omogočila boljšo koordinacijo in večjo transparentnost pri organizaciji projektov. Kot ugotavljata Yang in Zhang (2019), digitalna omrežja omogočajo horizontalno komunikacijo, kar spodbuja večjo transparentnost in demokratizacijo procesov znotraj organizacij. Prej vertikalno

strukturirane komunikacijske tokove so digitalna orodja zmehčala, kar omogoča, da imajo člani neposreden dostop do vodstva in sodelujejo pri pomembnih odločitvah.

V splošnem je jasno, da so digitalna orodja preoblikovala komunikacijo znotraj študentskih organizacij, saj omogočajo večjo fleksibilnost, hitrejše odzivanje na spremembe in večjo vključenost članov v odločevalske procese. Vendar pa uvajanje teh orodij zahteva tudi prilagoditev strategij za učinkovitost komunikacijskih tokov in preprečevanje morebitne informacijske preobremenjenosti.

Tretje raziskovalno vprašanje:

- **Kako informacijska tehnologija vpliva na vključenost članstva v študentskih organizacijah in kakšni so dejavniki, ki spodbujajo ali ovirajo aktivno sodelovanje?**

Digitalna orodja močno prispevajo k vključenosti članov, saj omogočajo dostopnejše in bolj proaktivno sodelovanje, kar potrjujeta tudi Cascio in Montealegre (2016), ki poudarjata, da digitalna tehnologija spodbuja večjo povezanost in sodelovanje znotraj organizacij ne glede na fizične ovire. Poleg tega digitalna komunikacija omogoča večjo vključenost v proces odločanja, saj zmanjšuje hierarhične razlike in povečuje horizontalne tokove informacij, kar vodi v učinkovitejše in transparentnejše delovanje organizacij (Erdurmazlı, 2010). Dejavniki, ki spodbujajo aktivno sodelovanje, so predvsem dostopnost informacij, enostavnost uporabe digitalnih orodij ter fleksibilnost, ki jo tehnologija omogoča. Intervjuvanci so poudarili, da je tehnologija omogočila lažjo razdelitev nalog in preglednost dela, kar je povečalo angažiranost članov. Na primer: organizacija dogodkov je postala veliko bolj dostopna, saj lahko člani sodelujejo pri pripravi preko spletnih orodij, ne da bi bili fizično prisotni na sestankih. Poleg tega lahko študentske organizacije s pomočjo digitalnih kanalov hitreje dosežejo širšo publiko, kar spodbuja večje zanimanje za aktivnosti in vključitev novih članov.

Kljub tem prednostim obstajajo tudi dejavniki, ki ovirajo vključenost. Nekateri člani morda niso dovolj tehnično pismeni ali pa nimajo dostopa do ustreznih digitalnih orodij, kar lahko omejuje njihovo aktivno sodelovanje. Poleg tega je bilo izpostavljeno, da pretirana uporaba digitalnih kanalov lahko povzroči preobremenjenost z informacijami, kar negativno vpliva na motivacijo za sodelovanje (Bawden in Robinson, 2020). Nekateri intervjuvanci so poudarili, da je pomanjkanje osebnega stika lahko tudi ovira, saj digitalna komunikacija pogosto ne vzpostavi enake ravni zaupnosti in pripadnosti kot fizična srečanja.

Na splošno lahko rečemo, da IT močno spodbuja vključenost članov v študentskih organizacijah, vendar zahteva premišljeno uporabo in ustrezno podporo, da se izognejo izzivom, kot so tehnične ovire in preobremenjenost z informacijami.

Četrto raziskovalno vprašanje:

- **Kako študentske organizacije v Sloveniji skrbijo za varovanje podatkov članov v digitalnem okolju ter kakšni so izzivi na področju zasebnosti, etike in varnosti?**

Študentske organizacije v Sloveniji se v zadnjih letih vse bolj zavedajo pomena varovanja podatkov članov v digitalnem okolju, kar postaja ključna naloga pri managementu njihovih dejavnosti. Povečano zavedanje o pomenu varovanja podatkov v digitalnem okolju je rezultat širših globalnih trendov, ki opozarjajo na naraščajoče tveganje za kršitve zasebnosti in kibernetске napade (Erjavec idr., 2023). Tehnologije, kot so oblačne storitve in šifriranje, omogočajo organizacijam, da na varnejši način shranjujejo in obdelujejo podatke, kar zmanjšuje možnosti za nepooblaščen dostop (Wiewiórowski, 2023). Intervjuvanci so poudarili, da študentske organizacije uporabljajo različne mehanizme za zagotavljanje varnosti, kot so dvostopenjska avtentikacija, šifriranje podatkov in omejevanje dostopa le na pooblaščenе osebe z ustreznimi pravicami. To prispeva k večji zaščiti občutljivih podatkov članov.

Kljub uvedbi teh ukrepov pa ostajajo izzivi na področju zasebnosti, etike in varnosti. Ena izmed ključnih težav je pomanjkljiva tehnološka pismenost nekaterih članov, kar lahko privede do napačne rabe digitalnih orodij in s tem povečanega tveganja za izpostavitve občutljivih podatkov. Poleg tega hitro spreminjajoče se digitalno okolje zahteva stalno prilagajanje varnostnih strategij, kar predstavlja izziv za manjše organizacije, ki morda nimajo zadostnih virov ali znanja za učinkovito soočanje s temi spremembami (Mierzwa in Scott, 2017). Intervjuvanci so poudarili tudi pomembnost izobraževanja članov o varnosti in etiki v digitalnem okolju, saj lahko že majhne napake vodijo do večjih varnostnih incidentov. Etika in transparentnost pri obdelavi osebnih podatkov sta pomembni vprašanji, saj organizacije potrebujejo jasne politike o tem, kako se podatki zbirajo, obdelujejo in kdo ima dostop do njih, kar je ključnega pomena za ohranjanje zaupanja članov.

Peto raziskovalno vprašanje:

- **Kako se je uporaba informacijske tehnologije v študentskih organizacijah razvila skozi čas in kakšne razlike opažajo bivši in trenutni člani?**

Uporaba IT v študentskih organizacijah se je skozi čas bistveno razvila, kar odražajo tudi razlike v izkušnjah bivših in trenutnih članov. V preteklih desetletjih, ko so študentske organizacije še delovale z uporabo osnovnih tehnologij, kot so elektronska pošta in stacionarni računalniki, je bila tehnologija omejena predvsem na administrativne naloge. Bivši člani so izpostavili, da so v tistem obdobju veliko večino komunikacije izvajali preko osebnih srečanj, fizične pošte in kasneje elektronske pošte.

S prihodom novih digitalnih orodij in z razvojem oblačnih storitev se je IT v študentskih organizacijah modernizirala. Trenutni člani so poročali, da danes tehnologija omogoča bistveno bolj fleksibilno in učinkovito delo. Digitalne platforme, kot so Google Drive, Zoom, Slack in podobne, omogočajo ne le boljšo komunikacijo, temveč tudi transparentnost

in dostopnost informacij za vse člane (Erdurmazlı, 2010). Te razlike kažejo, kako je tehnologija postopoma omogočila lažjo organizacijo projektov, izboljšanje komunikacijskih praks ter večjo vključitev članov v delovanje organizacij.

Največje razlike, ki jih opažajo bivši in trenutni člani, so v dostopnosti informacij, hitrejšem prenosu podatkov ter manjši potrebi po fizičnih sestankih. Medtem ko so bivši člani delovali v času, ko so bile tehnične možnosti omejene, imajo trenutni člani možnost uporabljati sodobna digitalna orodja, ki omogočajo večjo učinkovitost in prožnost v organizaciji dela.

6.2 Praktična priporočila

V naši empirični raziskavi smo podrobno preučili vpliv IT na delovanje študentskih organizacij v Sloveniji. S pomočjo intervjujev in analize pridobljenih podatkov, ki smo jih organizirali v tematske mreže, smo izluščili ključne ugotovitve o tem, kako digitalna orodja in tehnološke inovacije vplivajo na komunikacijo, vodenje in vključevanje članov znotraj teh organizacij. Poleg tega smo rezultate primerjali z izkušnjami bivših članov, kar nam je omogočilo vpogled v spremembe in prilagoditve skozi čas. Na podlagi teh ugotovitev smo pripravili praktična priporočila za študentske organizacije in druge neprofitne organizacije, ki se soočajo z izzivi digitalne transformacije ter želijo izboljšati svoje delovanje v digitalni dobi.

Za učinkovito delovanje v digitalni dobi je ključno, da študentske organizacije vlagajo v izobraževanje svojih članov o uporabi digitalnih orodij (Hackler in Saxton, 2007). Predstavniki organizacij so v intervjujih omenili, da dobro prakso predstavljajo delavnice in usposabljanja, ki članom omogočajo razvijanje digitalnih veščin, kot so uporaba platform za organizacijo projektov, komunikacijo in shranjevanje dokumentov. S tem bodo organizacije povečale učinkovitost dela ter spodbudile boljše sodelovanje in koordinacijo med člani ne glede na njihovo fizično prisotnost.

Zaznali smo, da je velik problem tudi preobremenjenost z informacijami. Na tem področju je pomembno, da organizacije vzpostavijo jasna pravila glede uporabe komunikacijskih kanalov. Uporaba digitalnih platform, kot so e-pošta, družbena omrežja in orodja za neposredno sporočanje, naj se strukturira in omeji, kar bo omogočilo bolj osredotočeno in organizirano komunikacijo. Dobro je, da se vzpostavi hibridni model delovanja, kjer digitalna komunikacija dopolnjuje osebna srečanja, ki prispevajo k boljšemu vzdrževanju medosebnih odnosov in večji povezanosti med člani (Schwarzmüller in drugi, 2018).

Varovanje podatkov je zelo pomembna tema, ki mora biti jasna vsem članom organizacije, predvsem pa vodstvu, saj lahko le z dobrimi varnostnimi sistemi in preventivnimi ukrepi ohranimo zdravo organizacijo. Da se organizacije zaščitijo, lahko uvedejo dvostopenjsko avtentikacijo, redno posodabljaajo varnostne protokole ter izvajajo izobraževanja o varni uporabi digitalnih orodij. S tem bodo zmanjšale tveganje za kibernetске grožnje in zagotovile varnost osebnih podatkov članov (Soboliev in Holionko, 2021). Transparentnost

pri managementu podatkov naj bo prednostna naloga, saj bo to povečalo zaupanje članov in omogočilo nemoteno delovanje organizacij.

Na koncu je ključno, da organizacije ohranjajo svoje temeljne vrednote in tradicije tudi ob sprejemanju digitalnih inovacij. Med hitro digitalno transformacijo, ki nas vsakodnevno polni z novimi informacijami, naj poskrbijo za ohranjanje organizacijske kulture, ki spodbuja aktivno sodelovanje članov in krepi občutek pripadnosti. Pomembno je, da se nove tehnologije uvajajo postopoma in premišljeno, tako da ne ogrozijo dolgoročne stabilnosti in identitete organizacije.

6.3 Omejitve in priporočila za nadaljnje raziskovanje

Ena izmed omejitev te raziskave je dejstvo, da v raziskavi trenutnih predstavnikov študentskih organizacij nismo zajeli vseh slovenskih regij in študentskih klubov, kar bi lahko vplivalo na rezultate. Različne študentske organizacije delujejo v različnih okoljih in imajo lahko edinstvene izzive, ki so odvisni od lokalnih okoliščin. Na primer: nekatere regije lahko uporabljajo drugačne digitalne rešitve ali imajo drugačen odnos do uporabe tehnologije. Pomanjkanje regijske raznolikosti bi lahko zmanjšalo zmožnost generalizacije ugotovitev na nacionalni ravni, zato bi nadaljnje raziskave morale vključiti širši geografski razpon študentskih organizacij.

Poleg tega je bila pri bivših predstavnikih študentskih organizacij omejitev v tem, da smo imeli zelo ozko pokritost, saj je bila večina intervjuvancev iz istega društva, DNŠ. To pomeni, da ugotovitve morda niso popolnoma reprezentativne za vse bivše predstavnike različnih organizacij po Sloveniji. Vsaka organizacija ima svoje specifične kulture in načine delovanja, zato bi lahko intervjuji z bivšimi predstavniki iz drugih študentskih društev prinesli drugačne perspektive in bogatejše ugotovitve. V prihodnjih raziskavah bi bilo smiselno vključiti večjo raznolikost bivših članov iz različnih organizacij.

Za bolj celostno sliko bi bilo priporočljivo, da se v prihodnjih raziskavah izvede tudi kvantitativna analiza, ki bi omogočila večjo primerljivost med organizacijami. Kombinacija kvalitativnih in kvantitativnih metod bi lahko zagotovila bolj uravnotežen pogled na vpliv IT na študentske organizacije in omogočila natančnejšo oceno širših trendov ter sprememb, povezanih z uporabo digitalnih orodij.

Poleg že omenjenih omejitev, ki bi jih bilo v prihodnjih raziskavah smiselno razširiti, bi bilo zanimivo nadalje raziskati, kako specifična digitalna orodja vplivajo na različne funkcije znotraj študentskih organizacij. Na primer: uporaba orodij za organizacijo projektov v primerjavi s preprostimi komunikacijskimi platformami, kot so WhatsApp, Facebook Messenger ipd., bi lahko pokazala različne učinke na organizacijo dela, učinkovitost ter komunikacijo med člani. Raziskovanje teh razlik bi omogočilo bolj poglobljeno razumevanje, katera digitalna orodja prinašajo največ koristi v specifičnih organizacijskih kontekstih. Prav tako bi bilo zanimivo raziskati, kako digitalna tehnologija vpliva na

ohranjanje tradicije in vrednot znotraj študentskih organizacij ter ali obstaja potreba po prilagoditvi teh vrednot zaradi digitalne transformacije.

Za nadaljnje raziskave bi bilo koristno preučiti tudi, kako uvajanje naprednih tehnologij, kot so UI, avtomatizacija in analiza podatkov, vpliva na delovanje študentskih organizacij. Raziskovanje, kako bi lahko te tehnologije pomagale izboljšati odločanje, spremljanje napredka projektov in prilagajanje potrebam članov, bi prineslo pomembne vpoglede v prihodnost digitalne transformacije teh organizacij. Prav tako bi bilo zanimivo raziskati vpliv hibridnih modelov dela na dolgoročno ohranjanje povezanosti med člani, še posebej v obdobju po pandemiji, ko so te metode postale bolj razširjene.

7 SKLEP

V magistrskem delu smo izvedli poglobljeno analizo vpliva IT na družbeno dinamiko in delovanje študentskih organizacij v Sloveniji. Z uporabo teoretičnega pregleda in izvedbo empirične raziskave, ki je vključevala intervjuje s trenutnimi in bivšimi predstavniki študentskih organizacij, smo analizirali, kako digitalna transformacija oblikuje organizacijsko kulturo, komunikacijo in vključenost članov. Zbrane podatke smo analizirali s pomočjo analitičnega orodja tematske mreže, kar nam je omogočilo celovit vpogled v spremembe, ki jih prinaša digitalizacija na različne vidike delovanja študentskih organizacij.

Rezultati raziskave kažejo, da ima digitalna transformacija v študentskih organizacijah pomemben vpliv na večjo učinkovitost in boljšo preglednost organizacijskih procesov, obenem pa prinaša nove izzive. Uvedba digitalnih orodij je pospešila komunikacijo, olajšala dostop do informacij ter omogočila boljšo participacijo, vključenost članov, vendar je hkrati ustvarila tveganja, kot so informacijska preobremenjenost, pomanjkanje osebnega stika in potreba po varovanju osebnih podatkov. Digitalna orodja omogočajo bolj horizontalno strukturo komunikacijskih tokov, kar povečuje dostopnost do vodstva in odločevalskih procesov, vendar je izziv ohranjanje človeške dimenzije odnosov znotraj organizacij, ki je ključna za povezanost članov.

Empirične ugotovitve raziskave se skladajo s teoretičnimi spoznanji o digitalni transformaciji organizacij, kar potrjuje, da digitalna orodja pozitivno vplivajo na organizacijsko učinkovitost in transparentnost, čeprav prinašajo tudi nekatere ovire, ki jih je treba premagati. Raziskava je prav tako pokazala, da se študentske organizacije soočajo z izzivi na področju kibernetske varnosti in varovanja osebnih podatkov, kar zahteva večji poudarek na izobraževanju članov o varnostnih praksah in etičnem ravnanju v digitalnem okolju.

Zaključujemo lahko, da digitalna transformacija predstavlja pomembno priložnost za študentske organizacije, saj prinaša večjo fleksibilnost, boljšo organizacijo projektov in večjo vključenost članov. Kljub tem prednostim pa se je treba zavedati tudi tveganj, ki jih digitalizacija prinaša, kot sta zmanjšanje osebnih stikov in potreba po prilagajanju nenehno

spreminjajočim se digitalnim orodjem in grožnjam. Študentske organizacije morajo v digitalni dobi poiskati ravnovesje med prednostmi digitalizacije in ohranjanjem pristne organizacijske kulture, ki temelji na osebnih stikih. Digitalna orodja ne smejo biti le orodje za hitrejšo in lažjo organizacijo, temveč tudi priložnost za krepitev sodelovanja in povezovanja članov na globlji ravni. Študentske organizacije se morajo zavedati, da tehnologija ne more nadomestiti človeških stikov, zato je ključnega pomena, da ohranijo osebna srečanja, kjer se gradijo zaupanje, pripadnost in kolektivni duh.

LITERATURA IN VIRI

1. Alshenqeeti, H. (2014). Interviewing as a data collection method: A critical review. *English linguistics research*, 3(1), 39–45.
2. Anheier, K. H. (2014). *Nonprofit organizations: Theory, management, policy*. Routledge.
3. Arnold, M., Goldschmitt, M. in Rigotti, T. (2023). Dealing with information overload: a comprehensive review. *Frontiers in Psychology*, 14(1122200).
4. Awati, R. (2021, 22. julij). TechTarget. *A brief history of the evolution and growth of IT*. <https://www.techtarget.com/whatis/feature/A-brief-history-of-the-evolution-and-growth-of-IT>
5. Barley, S. R., Meyerson, D. E. in Grodal, S. (2011). E-mail as a source and symbol of stress. *Organization Science*, 22(4), 887–906.
6. Bawden, D. in Robinson, L. (2020). Information Overload: An Introduction. V *Oxford Research Encyclopedia of Politics* (str. 1-60). Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1360>
7. Bennett, L. in Segerberg A. (2014). *The Logic of Connective Action: Digital Media and the Personalization of Contentious Politics* (str. 87–113). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139198752>
8. Bennett, W. L., Segerberg, A. in Walker, S. (2014). The Logic of Connective Action: Digital Media and the Personalization of Contentious Politics. *Information, Communication & Society*, 15(5), 739–768.
9. Bryman, A. in Bell, E. (2003). *Business research methods*. New York: Oxford University Press.
10. Božnar, B. (2013, 3. februar). Študentske organizacije. *Student.si*. <https://www.student.si/studij-in-kariera/studentske-organizacije/?cn-reloaded=1>
11. Butler, T. (1998). Towards a Hermeneutic Method for Interpretive Research in Information Systems. *Journal of Information Technology*, 13(4), 285–300.
12. Cascio, W. F. in Montealegre, R. (2016). How technology is changing work and organisations. *Annual review of Organizational Psychology and Organisational Behavior*, 3, 349–75.
13. Colja, T., Dreu, D. V. in Novak, M. (2013, 17. oktober). Zgodovina študentskega organiziranja 1941–1968. *Unikompleks, Radio Student*.

- <https://radiostudent.si/dru%C5%BEba/unikompleks/zgodovina-%C5%A1tudentskega-organiziranja-1941-1968>
14. Copeland, B. J. (2024). Artificial intelligence. V *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence/Methods-and-goals-in-AI>
 15. Deep, G. (2023). Digital transformation's impact on organizational culture. *International Journal of Science and Research Archive*, 10(2), 396–401.
 16. Dewett, T. in Jones, G. R. (2001). The role of information technology in the organization: a review, model, and assessment. *Journal of Management*, 27(3), 313–346.
 17. Dimock, M. (2019). Pew Research Center. *Defining generations: Where Millennials end and Generation Z begins*. <https://www.pewresearch.org/short-reads/2019/01/17/where-millennials-end-and-generation-z-begins/>
 18. Dimovski, V., Škerlavaj, M., Penger, S., Ghauri, P. N. in Grønhaug, K. (2008). *Poslovne raziskave/Business research*. Pearson, Essex.
 19. Easterby-Smith, M., Thorpe, R. in Love, A. (2005). *Raziskovanje v managementu*. Koper: Fakulteta za management.
 20. Edmondson, A. in Harvey, J. F. (2017). *Extreme Teaming: Lessons in Complex, Cross-Sector Leadership*. Emerald Publishing Limited.
 21. Eppler, M. J. in Mengis, J. (2004). The Concept of Information Overload: A Review of Literature from Organization Science, Accounting, Marketing, MIS, and Related Disciplines. *The Information Society*, 20(5), 325–344.
 22. Erdurmazlı, E. (2020). Effects of Information Technologies on Organizational Culture: A Discussion Based on the Key Role of Organizational Structure. V S. Davut Göker (ur.), *A Closer Look at Organizational Culture in Action*. IntechOpen.
 23. Erjavec, J., Gradišar, M., Jaklič, J., Tomat, L. in Turk T. (2023). *Osnove poslovne informatike*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
 24. European Data Protection Supervisor. (brez datuma). *Data Protection*. https://www.edps.europa.eu/data-protection_en
 25. Golensky, M. in Hager, A. M. (2019). *Strategic leadership and management in nonprofit organisations* (str. 77-87). Oxford University Press.
 26. Ministrstvo za javno upravo. (2023, 12. julij). *Nevladne organizacije*. <https://www.gov.si teme/nevladne-organizacije/>
 27. Hackler, D. in Saxton D. G. (2007). The Strategic Use of Information Technology by Nonprofit Organizations: Increasing Capacity and Untapped Potential. *Public Administration Review*, 67(3).
 28. Hrovatin, N. (2002). Ekonomski vidiki menedžmenta nevladnih organizacij. V D. Jelovac (ur.), *Jadranje po nemirnih vodah managementa nevladnih organizacij* (str. 71–92). Zavod Radio Študent. <https://doi.org/10.1111/1540-4560.00248>
 29. Jackson, T., Dawson, R. in Wilson, D. (2001). The cost of email interruption. *Journal of Systems and Information Technology*, 5(1), 81–92.

30. Jelovac, D. (2002). Odisejada krmarjenja neprofitnega sektorja. V D. Jelovac (ur.), *Jadranje po nemirnih vodah managementa nevladnih organizacij* (str. 11–27). Zavod Radio Študent.
31. Kaplan, A. M. in Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons*, 53(1), 59–68.
32. Kraut, R. E., Kiesler, S., Boneva, B., Cummings, J. N., Helgeson, V. in Crawford, A. M. (2002). Internet Paradox Revisited. *Journal of Social Issues*, 58(1), 49–74.
33. Leonardi, P. M., Huysman, M. in Steinfield, C. (2013). Enterprise social media: Definition, history, and prospects for the study of social technologies in organizations. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 19(1), 1–19.
34. Maier, F., Meyer, M. in Steinbereithner, M. (2016). Nonprofit Organizations Becoming Business-Like: A Systematic Review. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 45(1), 64–86.
35. Martins, L. L., Gilson, L. L. in Maynard, M. T. (2004). Virtual teams: What do we know and where do we go from here?. *Journal of Management*, 30(6), 805–835.
36. Mierzwa, S. in Scott, J. (2017). *Cybersecurity in Non-Profit and Non-Governmental Organizations*. Institute for Critical Infrastructure Technology.
37. Mutekwe, E. (2012). The impact of technology on social change: a sociological perspective. *Journal of Research in Peace, Gender and Development*, 2(11), 226–238.
38. Narasimha, R. B., David, V. in Kalyani, V. (2022). A Study on Positive and Negative Effects of Social Media on Society. *Journal of Science and Technology*, 7, 46–54.
39. Perry, D. G., Blumenthal, H. in Hinden, M. R. (1988). The ARPANET and the DARPA Internet. *Library Hi Tech*, 6(2), 51–62.
40. Pirjevec, A. (ur.). (2022). Študentsko organiziranje v Sloveniji. https://www.studentska-org.si/wp-content/uploads/2017/06/13_Bela_knjiga_tisk.pdf
41. Rainer, R. K., Turban, E. in Potter, E. R. (2007). *Introduction to information systems: Supporting and Transforming Business* (str. 12–46) Hoboken: John Wiley & Sons.
42. Rust, R. T. in Huang, M. H. (2021). *The Feeling Economy: How Artificial Intelligence Is Creating the Era of Empathy* (str. 22–31). Cham: Palgrave Macmillan.
43. Salamon, L. M., Hems, L.C. in Chinnock, K. (2000). *The Nonprofit Sector: For What and for Whom?* The Johns Hopkins University Center for Civil Society Studies.
44. Schwarzmüller, T., Brosi, P., Duman, D. in Welp, I. M. (2018). How Does the Digital Transformation Affect Organizations? Key Themes of Change in Work Design and Leadership. *Management Review*, 29(2), 114–138.
45. Schwertner, K. (2017). Digital transformation of business. *Trakia Journal of Sciences*, 15(1), 388–393.

46. Serbanescu, A. (2022). Millennials and the Gen Z in the Era of Social Media. V Atay, A. (ur.) in Ashlock, M. Z. (ur.) *Social media, technology, and new generations: digital millennial generation and Generation Z* (str. 61–77).
47. Shahrzadi, L., Mansouri, A., Alavi, M. in Shabani, A. (2024). Causes, consequences, and strategies to deal with information overload: A scoping review. *International Journal of Information Management Data Insights*, 4(2).
48. Shambhavi R., Clinton D. in Manish A. (2023). Fundamentals of information technology. University of South Florida.
49. Sobolieva, T. in Holionko, N. (2021). V Z. Nedelko in D. Boršič (ur.), *5th International Scientific Conference: Is it Time for a Total Reset?* (str. 91–100). Univerzitetna založba Univerze v Mariboru.
50. Solove, D. J. (2008). *Understanding privacy* (str. 46–71). Harvard University Press.
51. Sponcil, M. in Gitimu, P. (2012). Use of social media by college students: Relationship to communication and self-concept. *Journal of Technology Research*, 4, 1–13.
52. Statistični urad Republike Slovenije. (2020). *Slovenija od 1991 do danes, pregled statističnih podatkov*.
<https://www.stat.si/statweb/File/DocSysFile/11463/Slovenija-30-let.pdf>
53. Statistični urad Republike Slovenije. (2024, 24. julij). *Število posameznikov po namenih uporabe mobilnega telefona, starostni skupini in spolu, Slovenija, letno*.
<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2979505S.px/table/tableViewLayout2/>
54. Stirling, A. J. (2001). *Thematic networks: an analytic tool for qualitative research*. *Qualitative Research*, 1(3), 385–405.
55. Szymkowiak, A., Melovic, B., Dabic, M., Jeganathan, K. in Singh Kundi, G. (2021). Information technology and Gen Z: The role of teachers, the internet, and technology in the education of young people. *Technology in Society*, 65.
56. Študentska organizacija Slovenije – ŠOS. (brez datuma). *Predstavitev ŠOS*.
<https://www.studentska-org.si/predstavitev/sos/predstavitev-sos/>
57. Študentska ustava (ŠU-4). Uradni list RS, št. 5/19.
58. Udovč, L., Dreu, D. V. in Novak, M. (2013, 19. december). Zgodovina študentskega organiziranja 1974-1990. *Unikompleks, Radio Študent*.
<https://radiostudent.si/dru%C5%BEba/unikompleks/zgodovina-%C5%A1tudentskega-organiziranja-1974-1990>
59. Wiewiórowski, W. (2023). *Cybersecurity and Data Protection: a necessary and powerful duo* [objava ba blogu]. https://www.edps.europa.eu/press-publications/press-news/blog/cybersecurity-and-data-protection-necessary-and-powerful-duo_en
60. Wilson, V. (2012). Research methods: interviews. *Evidence Based Library and Information Practice*, 7(2), 96–98.

61. Wolf, T. (2022). *Managing a nonprofit organization: 40th anniversary revised and updated edition* (str. 5–31). Free Press.
62. Xiao, L. in Dasgupta, S. (2005). The Impact of Organizational Culture on Information Technology Practices and Performance. *Americas Conference of Information Systems*. <https://aisel.aisnet.org/amcis2005/466>
TheImpactofOrganizationalCultureonInformationTechnologyPr.pdf
63. Yang, H. in Zhang, L. (2019). Communication and the Optimality of Hierarchy in Organizations. *The Journal of Law, Economics, and Organization*, 35(1), 154–191.

PRILOGE

Priloga 1: Vprašanja za intervjuje s trenutnimi predstavniki študentskih organizacij

1. Kako dolgo ste vključeni v študentsko organizacijo in kakšna je vaša trenutna vloga?
2. Kakšne so vaše glavne naloge in odgovornosti v organizaciji?
3. Kako v vaši organizaciji uporabljate IT za vodenje in management organizacije?
4. Katere tehnologije in digitalna orodja uporabljate za vaše delovanje?
5. Kako komunicirate z drugimi člani organizacije in zunanjimi partnerji? Katera orodja uporabljate?
6. Katere digitalne prakse ali orodja so po vašem mnenju najbolj učinkovita pri spodbujanju aktivnega sodelovanja?
7. Bi lahko trdili da je komunikacija boljša z uporabo IT? Kaj pa bolj pristna?
8. Kako zagotavljate varnost podatkov in informacij v vaši organizaciji?
9. Ali ste se soočili z izzivi ali incidenti na področju varnosti podatkov? Kako ste jih rešili?
10. Kako/Ali izobražujete člane organizacije o novih tehnologijah in njihovem učinkovitem managementu?
11. Ali ste v zadnjem času uvedli kakšne pomembne tehnološke spremembe ali inovacije? Katere?
 - 11.1 Ste se pri uvajanju novih tehnologij soočili s kakšnimi izzivi?
12. Kako se vaša organizacija prilagaja hitrim tehnološkim spremembam?
13. Kako uporabljate družbene medije za promocijo in komunikacijo vaših dejavnosti?
14. Kako ocenjujete stopnjo tehnološke usposobljenosti vaših članov?
15. Kako vidite vlogo IT pri oblikovanju prihodnosti študentskih organizacij?

Priloga 2: Vprašanja za intervjuje z bivšimi predstavniki študentskih organizacij

1. Kdaj ste se prvič vključili in kdaj ste prenehali z delovanjem v študentski organizaciji?
2. V kateri študentski organizaciji ste delovali?
3. Kakšne so bile vaše glavne naloge in odgovornosti v času vašega delovanja v organizaciji?
4. Kako se je v času vašega mandata uporabljala IT v organizaciji?
5. Kako ste komunicirali z drugimi člani organizacije in zunanjimi partnerji? Je bila pri tem tehnologija pomembna?
6. Ali se spomnite kakšnih pomembnih tehnoloških sprememb ali uvedb, ki so vplivale na delovanje organizacije?
7. Ste v času vašega mandata uvedli kakršne koli inovacije v komunikaciji in kakšen je bil njihov vpliv?
 - 7.1 Kako ste obvladovali izzive, povezane z uvedbo novih tehnologij?
 - 7.2 Ali so se zaradi novih tehnologij spremenile interne politike in postopki? Kako?
8. Katere tehnologije ali digitalna orodja so po vašem mnenju najbolj prispevale k izboljšanju komunikacije?
9. Katere informacijske sisteme ste uporabljali za vodenje projektov in management organizacije?
10. Kako je uporaba IT vplivala na vključenost in sodelovanje članov v vaši organizaciji?
 - 10.1 Kateri dejavniki so po vašem mnenju ovirali sodelovanje članov kljub dostopnosti novih tehnologij?
11. Kako/če so se člani organizacije izobraževali o novih tehnologijah in njihovem učinkovitem managementu?
12. Katere digitalne platforme in orodja so bili najbolj uporabni za vaše delovanje?
13. Kako ste zagotavljali varnost podatkov in informacij v vaši organizaciji?
14. Kako bi ocenili stopnjo tehnološke usposobljenosti vaših članov?
15. Kako so se vaše izkušnje v študentski organizaciji prenesle v vašo kasnejšo kariero?
16. Kako vidite vlogo IT v študentskih organizacijah danes v primerjavi z vašim časom?

Priloga 3: Povzetek intervjuja 1

Intervjuvana oseba je vključena v študentsko organizacijo že od tretjega letnika gimnazije, trenutno pa je aktivna v disciplinskem odboru. Njene glavne naloge vključujejo organizacijo dogodkov, usklajevanje z zavodi, gostinstvo na dogodkih, prenos znanja mlajšim aktivistom ter fotografiranje.

Organizacija uporablja IT predvsem za komuniciranje med aktivisti, shranjevanje podatkov na spletu ter komunikacijo s partnerji in sorodnimi organizacijami. Med glavnimi tehnologijami so Google Drive, Facebook Messenger, Discord, Notion, Excel ter družbena omrežja, kot so TikTok, Instagram in Facebook za promocijo dogodkov. Komunikacija znotraj organizacije poteka prek Messengerja in e-pošte, z zunanjimi partnerji pa večinoma prek e-pošte ali telefonskih klicev.

Najbolj učinkoviti orodji za spodbujanje aktivnega sodelovanja sta Excel in Notion za sledenje nalog, a je ključno tudi opominjanje prek Messengerja. Kljub prednostim IT pa intervjuvana oseba poudarja, da je komunikacija v živo še vedno učinkovitejša in pristnejša, saj je komunikacija preko spleta pogosto manj odzivna in lahko povzroči nesporazume.

Varnost podatkov je zagotovljena z osnovnimi protokoli spletnih orodij, ki jih organizacija uporablja, pri tem pa še niso imeli varnostnih incidentov. Izobraževanje članov o novih tehnologijah poteka na delovnem vikendu, a po mnenju intervjuvane osebe temu namenjajo premalo pozornosti, ker je preveč orodij in informacij, ki otežujejo uvedbo novih tehnologij.

Pri uvajanju novih tehnologij, kot je na primer Discord, so se pojavile težave, saj aplikacija ni bila dobro sprejeta pri vseh članih. Prilagajanje tehnološkim spremembam je izziv, ker imajo veliko dogodkov in težave z usklajevanjem časa za uvajanje novosti.

Družbena omrežja uporabljajo predvsem za promocijo aktivnosti, pri čemer so letos aktivirali tudi TikTok. Stopnja tehnološke usposobljenosti članov je osnovna, vendar članom še vedno bolj ustreza komunikacija v živo. V prihodnosti intervjuvana oseba vidi pomembno vlogo IT predvsem pri promociji dogodkov in izboljšanju odzivnosti med člani. Predlaga tudi več delavnic na temo učinkovite komunikacije in poenotenje sistema komunikacije med študentskimi organizacijami.

Priloga 4: Povzetek intervjuja 2

Intervjuvana oseba je vključena v študentsko organizacijo od januarja 2020, kjer je začela kot blagajničarka in to vlogo opravljala tri leta. Trenutno deluje v nadzornem organu že dve leti in pomaga pri pripravi večjih projektov ter finančnih poročil. Njene glavne naloge vključujejo preverjanje finančnega stanja, opozarjanje na oddajo projektnih poročil, načrtov in zapisnikov s sestankov ter zagotavljanje pravilnosti datumov sklepov.

Organizacija za vodenje in management uporablja Google Drive, kjer so shranjeni vsi pomembni dokumenti, kot so projektni načrti, poročila in finančni podatki. Za komunikacijo uporabljajo Discord, ki omogoča bolj strukturirano komunikacijo po kanalih. Uporabljajo tudi klubski prenosni računalnik, osebne naprave, orodja v oblaku, Excel, Gmail in Word.

Komunikacija znotraj organizacije poteka preko Discorda, medtem ko z zunanjimi partnerji komunicirajo predvsem prek e-pošte in telefona. Prehod s Facebooka na Discord je izboljšal preglednost komunikacije, saj je zdaj lažje spremljati odgovornosti in aktivno sodelovati v različnih skupinah.

Komunikacija je po mnenju intervjuvane osebe boljša z uporabo IT predvsem zaradi hitrosti dogovarjanja in dostopa do informacij. Kljub temu pa še vedno izvajajo sestanke v živo, saj so ti bolj pristni in omogočajo boljše vzdušje. Varnost podatkov zagotavljajo z uporabo uradne e-pošte in fizičnim shranjevanjem vpisov članov.

Niso se soočili z varnostnimi incidenti, vendar menijo, da bi prenos članov na tehnološko platformo lahko predstavljal izziv. Člane izobražujejo o novih tehnologijah prek delavnic, vendar ni vedno dovolj motivacije za uporabo novih orodij. V zadnjem času so prešli s Facebooka na Discord in iz Dropboxa na Google Drive, pri čemer so naleteli na nekaj odpora pri uvajanju novih aplikacij.

Organizacija se težje prilagaja hitrim tehnološkim spremembam, saj ostajajo bolj tradicionalni, čeprav imajo v klubu nekaj članov, ki jih spodbujajo k napredku. Za promocijo dogodkov uporabljajo Facebook in Instagram, vendar ocenjujejo, da njihov PR ni najbolj učinkovit.

Stopnjo tehnološke usposobljenosti članov ocenjujejo kot srednjo, saj zanimanje za nove tehnologije obstaja, vendar se pogosto zatakne pri implementaciji. Intervjuvana oseba vidi prihodnost IT v študentskih organizacijah kot vedno pomembnejšo, vendar poudarja, da je osebni stik ključnega pomena za ohranjanje študentskega vzdušja in privabljanje članov v fizične prostore klubov.

Priloga 5: Povzetek intervjuja 3

Intervjuvana oseba je vključena v študentsko organizacijo že približno osem let, trenutno pa opravlja funkcijo predsednice in vodi družbena omrežja. Njene glavne naloge vključujejo zastopanje kluba, vodenje ekipe, organizacijo sestankov in dogodkov, urejanje dokumentacije ter usklajevanje z ekipo glede tekočih zadev. Prav tako skrbi za redne objave na družbenih omrežjih, pošiljanje mailingov in dodajanje dogodkov na klubske aplikacije.

Organizacija uporablja IT predvsem za komunikacijo prek Facebook Messengerja, kjer se dogovarjajo o sestankih in hitro razrešujejo tekoče zadeve. Dokumentacijo in projektne zapise shranjujejo v Google Drive, kar olajšuje prenos znanja na naslednje generacije. Uporabljajo tudi Zoom za sestanke, ko je potrebno.

Komunikacija med člani organizacije in z zunanjimi partnerji poteka prek družbenih omrežij, e-pošte in klicev. Za obveščanje članov uporabljajo družbena omrežja, spletno aplikacijo in mesečne mailinge. Najbolj učinkovita orodja za spodbujanje aktivnega sodelovanja so sestanki v živo in socialna omrežja, ki so ključna za pridobivanje novih članov.

Čeprav tehnologija omogoča hitro komunikacijo, intervjuvana oseba meni, da so sestanki v živo učinkovitejši in pristnejši. Varnost podatkov zagotavljajo z omejenim dostopom do aplikacije Google Drive in uporabe baze podatkov na klubskem računalniku, ki je zaščiten z geslom.

Organizacija se ni soočila z večjimi varnostnimi incidenti, člane pa izobražujejo o novih tehnologijah predvsem na delovnih vikendih in preko praktičnega uvajanja. Nedavna tehnološka sprememba vključuje uvedbo aplikacije za člane, ki omogoča podaljšanje članstva in prijavo na dogodke preko spleta, kar je poenostavilo management članstva.

Pri uvajanju novih tehnologij ni bilo večjih izzivov razen navajanja članov na uporabo novih orodij. Organizacija se dobro prilagaja hitrim tehnološkim spremembam, pri čemer poskuša upoštevati želje članov in ekipe.

Družbena omrežja uporabljajo za promocijo dogodkov in obveščanje članov, pri čemer ocenjujejo, da so člani tehnološko zelo usposobljeni. Intervjuvana oseba meni, da bo tehnologija igrala pomembno vlogo v prihodnosti študentskih organizacij, vendar opozarja, da lahko prekomerna uporaba tehnologije oslabi bistvo študentskih organizacij, ki temelji na druženju in povezovanju.

Priloga 6: Povzetek intervjuja 4

Intervjuvana oseba je vključena v študentsko organizacijo že približno tri leta in trenutno opravlja vlogo člana upravnega odbora ter blagajnika. Njegove glavne naloge vključujejo plačevanje in izdajanje računov, pripravo finančnih načrtov, spremljanje tekočih stroškov ter sodelovanje z računovodkinjo pri pripravi letnih poročil.

Organizacija uporablja različna digitalna orodja in IT za učinkovito vodenje in poslovanje. Vsi finančni podatki in računi se vodijo elektronsko, arhiv pa je bil v zadnjem letu digitaliziran. Uporabljajo orodja, kot so Minimax, mobilna banka, Google orodja, Microsoft 365, Canva, in komunikacijske platforme, kot so Messenger, WhatsApp ter družbena omrežja.

Za spodbujanje aktivnega sodelovanja članov uporabljajo različne nagradne igre in interakcije na družbenih omrežjih. Komunikacija z uporabo IT omogoča doseganje širšega kroga ljudi, vendar je manj pristna v primerjavi s komunikacijo v živo, ki se izvaja na dogodkih.

Varnost podatkov je zagotovljena s spoštovanjem EU pravilnikov in nenehnim posodabljanjem varnostnih sistemov. Do zdaj še niso imeli varnostnih incidentov. Člane organizacije izobražujejo o novih tehnologijah prek delavnic, kjer obravnavajo teme, kot so Excel, UI, Canva in podobni programi.

Nedavne tehnološke spremembe vključujejo digitalizacijo arhiva in uporabo spletnih obrazcev za prijave na dogodke ter spletnih plačil. Pri uvajanju teh novosti niso naleteli na večje izzive, saj so prevzeli preizkušene prakse drugih organizacij.

Organizacija se hitro prilagaja tehnološkim spremembam z rednim spremljanjem trendov in dodatnimi izobraževanji. Družbena omrežja uporabljajo za redno komunikacijo s člani, promocijo kluba ter napoved in pregled dogodkov. Stopnja tehnološke usposobljenosti članov je dobra, vendar se zavedajo, da je vedno prostor za izboljšave, ki jih bodo dosegli z nadaljnjim izobraževanjem.

Intervjuvana oseba vidi pozitivno vlogo IT v prihodnosti študentskih organizacij, saj olajša delovanje na različnih področjih in omogoča več časa za druženje ter druge pomembne aktivnosti.

Priloga 7: Povzetek intervjuja 5

Intervjuvana oseba je že štiri leta vključena v študentsko organizacijo, trenutno pa opravlja vlogo predsednika Kluba zgornjesavinjskih študentov. Njegove glavne naloge vključujejo zastopanje kluba, sestavljanje finančnega načrta, sklepanje pogodb, vodenje kluba, razporeditev projektov, motiviranje aktivistov, vodenje sej ter zastopanje kluba v širši javnosti.

IT v klubu uporabljajo za različne administrativne naloge, kot so urejanje dokumentov, izdelava finančnih načrtov, management spletnih strani ter tiskanje dokumentov. Klub uporablja spletne strani za komunikacijo s člani in promocijo dogodkov, pri čemer uporabljajo znanje HTML, CSS in platformo WordPress. Za beleženje podatkov in pripravo dokumentov uporabljajo Microsoft Excel in Word.

Komunikacija znotraj kluba poteka preko e-pošte, telefonskih klicev in Messengerja, medtem ko s partnerji komunicirajo večinoma prek e-pošte in telefona. Za spodbujanje aktivnega sodelovanja so najbolj učinkovite platforme, kot so Facebook, Instagram, Messenger in TikTok.

Medtem ko IT omogoča hitrejšo komunikacijo, intervjuvana oseba meni, da so seje v živo učinkovitejše in pristnejše, saj omogočajo boljše izražanje želja in idej. Varnost podatkov zagotavljajo z zaklepanjem dokumentov in omejenim dostopom do računalnikov, incidentov na tem področju pa še niso imeli.

Člane organizacije vsako leto izobražujejo o uporabi programov, pri čemer so nedavno uvedli varno mapo za shranjevanje podatkov ter spletno stran za Flosfest. Pri prenovi spletne strani so se soočili z izzivi glede dostopnosti orodij.

Organizacija se hitro prilagaja tehnološkim spremembam, saj so člani večinoma že dobro tehnološko usposobljeni. V prihodnosti bo IT omogočila učinkovitejši management, lažje povezovanje in večjo dostopnost informacij, kar bo prispevalo k boljši organizaciji in delovanju študentskih organizacij.

Priloga 8: Povzetek intervjuja 6

Intervjuvana oseba se je študentski organizaciji pridružila leta 2016 kot članica Upravnega odbora, svojo vlogo pa je zaključila leta 2022 po treh letih predsedovanja. Najbolj aktivno je delovala v DNŠ, kjer je sprva izvajala manjše projekte, nato pa prevzela koordinacijo večjih projektov in na koncu vodila celotno društvo.

Uporaba IT je bila ključna, zlasti v prvem letu njenega mandata, ki je sovpadalo s koronskim letom. Digitalna orodja so postala bistvena za komunikacijo in organizacijo dela. Organizacija se je prilagodila novim načinom dela, kot so Zoom sestanki in shranjevanje dokumentacije na Google Drive. Tudi po pandemiji so nekatere prakse ostale v uporabi, kar je povečalo fleksibilnost in omogočilo lažje sodelovanje med člani.

Vloga digitalnih orodij, kot sta Zoom in Messenger, je bila ključna za izboljšanje komunikacije, zlasti med pandemijo. IT je omogočila večjo transparentnost, lažjo razdelitev nalog in boljše sledenje procesom v organizaciji, čeprav so posredni dejavniki, kot sta poenjanje motivacije in občutek pripadnosti, predstavljali ovire.

Organizacija je članom nudila izobraževanja o novih tehnologijah, vendar je bila večina že digitalno pismena. Varnost podatkov so zagotavljali z omejenim dostopom do društvene dokumentacije, vendar intervjuvana oseba priznava, da bi danes temu morali posvetiti še več pozornosti.

Izkušnje iz študentske organizacije je prenesla v kasnejšo kariero, predvsem v smislu timskega duha, doslednosti, transparentnosti in ažurnosti. Intervjuvana oseba meni, da se vloga IT v študentskih organizacijah z leti le še krepi, čeprav novi trendi in orodja večinoma opravljajo iste funkcije kot prej.

Priloga 9: Povzetek intervjuja 7

Intervjuvana oseba se je v študentsko organizacijo vključila leta 2010 kot srednješolka in zaključila svoje delovanje leta 2022. Delovala je v lokalnem študentskem društvu, kasneje pri Zvezi ŠKIS in na koncu pri Študentski organizaciji Slovenije. Šest let je bila predsednica študentskega kluba, v katerem je bila odgovorna za vodenje in poslovanje društva ter izvajanje večjih projektov.

V času njenega mandata je IT igrala pomembno vlogo, še posebej med pandemijo, ko so se komunikacija, projekti in sestanki preselili na spletne platforme, kot je ZOOM. Člani organizacije so med seboj komunicirali predvsem preko družbenih omrežij (Facebook, Instagram) in mailingov, medtem ko so s partnerji komunicirali preko e-pošte in klasične pošte.

Tehnološke spremembe, kot je prehod s Facebooka na Instagram in TikTok, so bile ključne za ohranjanje stika z mladimi člani, saj je uporaba Facebooka upadla. Ena izmed inovacij v komunikaciji je bila uvedba skupin, ki so vključevale le ključne deležnike za posamezne projekte, kar je izboljšalo fokus in učinkovitost komunikacije.

Največja izziva sta bila prilagajanje vsebin novim platformam in iskanje najučinkovitejših načinov za doseg članov. Uporaba IT je bila ključna za obveščanje članov in povečanje vključenosti, čeprav je bilo težko slediti nenehnim spremembam v priljubljenosti različnih platform. Izobraževanje članov o novih tehnologijah je potekalo samoiniciativno.

Varnost podatkov je bila zagotovljena z omejenim dostopom do občutljivih informacij, skladno z vse strožjimi direktivami na tem področju. Člani organizacije so bili zelo dobro tehnološko usposobljeni, kar je posledica njihovega odraščanja v informacijski dobi.

Izkušnje iz študentske organizacije so intervjuvani osebi prinesle dragoceno znanje o vodenju, komuniciranju in pridobivanju poznanstev, kar je pozitivno vplivalo na njeno kasnejšo kariero. Opaža, da je danes sledenje trendom v IT ključnega pomena za uspešno delovanje študentskih organizacij, saj mladi zahtevajo komunikacijo na platformah, ki so jim najbolj domače.

Priloga 10: Povzetek intervjuja 8

Intervjuvana oseba se je v študentsko organiziranje vključila leta 2010 na priporočilo kolega in je bila aktivna do leta 2016. Njegova prva vloga je bila pomoč pri tehnični organizaciji dogodkov, kasneje pa je prevzel vodenje tehnične ekipe in prireditelj ter postal član Upravnega odbora DNSŠ in svetnik pri Zvezi ŠKIS.

Glavne naloge so vključevale organizacijo in vodenje dogodkov, sodelovanje v Upravnem odboru ter zastopanje interesov organizacije. Med njegovim mandatom je IT igrala ključno vlogo, predvsem uporaba e-pošte za komunikacijo ter Google Drive za deljenje in urejanje dokumentov. Pomemben mejnik je bila uvedba mobilnih naprav, kar je izboljšalo koordinacijo in pospešilo deljenje informacij.

Organizacija je učinkovito izkoristila nove tehnologije, kar je omogočilo bolj pisno komunikacijo prek mobilnih naprav. Najbolj uporabljena orodja za izboljšanje komunikacije so bila Facebook, Messenger, Google Drive in Gmail, ki so prispevala k hipni komunikaciji in boljši vključenosti članov.

Pri zagotavljanju varnosti podatkov so zaupali ponudnikom storitev, izobraževanje o novih tehnologijah pa je potekalo samoiniciativno. Intervjuvana oseba ocenjuje, da so bili člani dobro tehnološko usposobljeni, izkušnje iz študentske organizacije pa so pozitivno vplivale na njegov karierni napredek in tehnološko pismenost.

V primerjavi z njegovim časom intervjuvana oseba opaza, da je danes na voljo več orodij, zlasti na področju videokonferenc, kar olajša komunikacijo in sestanke v študentskih organizacijah.

Priloga 11: Povzetek intervjuja 9

Intervjuvana oseba je bila vključena v študentsko organizacijo od leta 2004 do 2013, delovala je v DNŠ, kjer je med letoma 2010 in 2013 opravljala funkcijo predsednika. Pred tem je bila tri leta član upravnega odbora.

V času njegovega mandata so uporabljali stacionarne računalnike na infotočki za študentske bone in društvene zadeve, prav tako je obstajala Računalniška soba v zavodu LokalPatriot, kjer so študenti lahko brezplačno uporabljali računalnike in internet. Projektna dokumentacija je bila v digitalni obliki, vendar so jo še vedno hranili tudi fizično.

Komunikacija je večinoma potekala prek Gmaila in telefona, čeprav je bilo klicanje zaradi visokih stroškov omejeno. V času njegovega predsedovanja so uvedli profil društva na Facebooku in Printbox na infotočki, kar je študentom omogočilo tiskanje zapiskov. Uporaba lokalnih strežnikov je začela izginjati, dokumentacija pa se je selila na oblačne storitve, kot je Google Drive.

Intervjuvana oseba meni, da tehnologija ni bistveno izboljšala komunikacije, saj je prispevala k manj pristni in slabši komunikaciji. V organizaciji so uporabljali lokalni strežnik za shranjevanje dokumentov in Microsoft Office za projekte. Člani so se izobraževali o novih tehnologijah prek delavnic, kot sta WordPress in Excel, vendar je večina že obvladala te veščine.

Glede na njegovo oceno so bili študenti v tistem času bolj tehnološko usposobljeni kot danes, zlasti pri uporabi Excela in podobnih orodij. Varnost podatkov takrat ni bila velika skrb, saj so zaupali varnosti lokalnega strežnika.

Intervjuvana oseba ocenjuje, da je IT danes zmanjšala pristnost komunikacije v študentskih organizacijah, saj je vse bolj prešlo v virtualno obliko, kar negativno vpliva na medsebojne odnose in povezanost članov.

Priloga 12: Povzetek intervjuja 10

Intervjuvana oseba se je vključila v DNŠ leta 1994 kot računalničar, med letoma 1999 in 2000 je bila predsednik društva, njeno sodelovanje z DNŠ pa se je zaključilo leta 2014. Njegove glavne naloge so bile tesno povezane z IT, kjer je skrbel za računalniško opremo in kasneje sodeloval z DNŠ kot zunanji IT izvajalec.

V času njegovega mandata je DNŠ uporabljal računalnike za različne namene, od LAN partyjev do projektov, kot je bil MMC (Multimedijski center Dolenjske), ki je ponujal spletne strani, izobraževanja in delavnice. Organizacija je vzpostavila lokalni strežnik za shranjevanje dokumentacije in e-poštnih storitev ter uvedla domeno za društvene e-pošte. Pomembna inovacija je bila tudi vzpostavitev projekta Novomesto.info, ki je ponujal regijski napovednik dogodkov.

Komunikacija je bila sprva izključno pisna in fizična, sčasoma pa so začeli uporabljati klepetalnike, kot so IRC, MSN in Skype. Razvoj mobilnih telefonov je bil ključen mejnik, ki je bistveno izboljšal komunikacijo, zlasti pri velikih projektih, kot je Cvičkarija.

Med pomembnimi tehnološkimi spremembami je bilo uvajanje strežnikov, lokalnih omrežij in kasneje prehod na oblačne storitve. Organizacija je sčasoma opustila vzdrževanje lastne strojne opreme in se osredotočila na selitev storitev v oblak.

Tehnologija je vplivala na vključevanje članov predvsem skozi druženje in sodelovanje pri IT projektih. Kljub temu je bil dostop do tehnologije omejen zaradi visokih stroškov, kar je predstavljalo oviro za sodelovanje.

Intervjuvana oseba ocenjuje, da so bili člani DNŠ nadpovprečno tehnološko usposobljeni, predvsem zaradi izobraževanj, ki so jih izvajali v MMC-ju. Varnost podatkov je bila pomembna, uporabljali so Linux sistem in zapletena gesla, hkrati pa so izvajali redne varnostne kopije.

Izkušnje, pridobljene v DNŠ, so bile dragocene za kasnejšo kariero, saj so omogočale članom pridobivanje praktičnih veščin v varnem okolju. Intervjuvana oseba vidi, da so današnji odnosi med člani površnejši zaradi elektronske komunikacije, ki spodbuja napačne interpretacije in negativna čustva, kar je velik kontrast v primerjavi z bolj osebnimi in tesnimi odnosi v preteklosti.

Priloga 13: Povzetek intervjuja 11

Intervjuvana oseba se je v študentsko organizacijo vključila leta 1992 kot dijak in delovala predvsem v DNŠ, kjer je bila med letoma 2000 in 2002 predsednik. Prav tako je delovala kot svetnik pri Zvezi ŠKIS. Njegove glavne naloge so vključevale pomoč pri študentskem servisu, organizacijo dogodkov, plakatiranje ter uvedbo pomembnih projektov, kot so študentski avtobusi, pravna pisarna za študente, informativna revija "Študentski vodič po vesolju" in festival kratkega filma SNIFF.

V začetku njegovega mandata je bila IT v organizaciji na osnovni ravni, uporabljali so pisalne stroje, ročno risali plakate in komunicirali prek pošte ter telefona. Ščesoma so uvedli računalnike, tiskalnike in stacionarne telefone v pisarne DNŠ in Lokala Patriot. Prvi e-poštni naslovi in spletne strani so se pojavili okoli leta 1999, ko je DNŠ vzpostavil lasten strežnik in domeno.

Komunikacija je bila v glavnem fizična in pisna, z uvedbo interneta pa so se začele uporabljati osnovne oblike e-pošte in klepetalnikov, kot je IRC. Pomembna tehnološka sprememba je bila tudi postavitve strežnika DNŠ in izdelava prvih spletnih strani. V tem obdobju so vsa poročila in projekti še vedno potekali na papirju, brez posebnih informacijskih sistemov.

Tehnologija je vplivala predvsem na hitrejšo komunikacijo in boljše usklajevanje, vendar še ni imela velikega vpliva na vključenost članov, saj so se aktivnosti večinoma izvajale v živo. Eden izmed izzivov je bil dostop do tehnologije, saj si nekateri člani niso mogli privoščiti mobilnih telefonov.

Varnost podatkov takrat še ni bila glavna skrb, vendar so se člani DNŠ zavedali pomembnosti varovanja informacij in izvajali osnovne ukrepe, kot je zaščita pred računalniškimi virusi. Tehnološka usposobljenost članov je bila za tisti čas nadpovprečna, vendar se je tehnologija šele začela razvijati za širšo uporabo.

Izkušnje iz študentske organizacije so se prenesle v kasnejšo kariero, zlasti na področju kulture, vodenja zaposlenih in dela z ljudmi. Intervjuvana oseba meni, da je IT danes bistveno napredovala, vendar je okolje družbenih omrežij postalo toksično in polno manipulacij, kar je povzročilo, da jih uporablja zgolj za poslovne namene. Kljub temu je hitrost in dostopnost komunikacije danes neprimerljiva s preteklostjo.